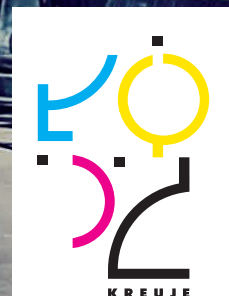

Księga standardów ulicy Piotrkowskiej

Zasady kształtowania frontów
lokali usługowych
w Parku Kulturowym ulicy Piotrkowskiej

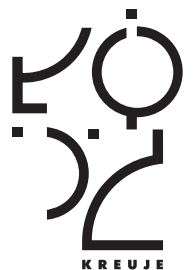
Urząd Miasta Łodzi, 2016

Księga standardów ulicy Piotrkowskiej

Zasady kształtowania frontów
lokali usługowych
w Parku Kulturowym ulicy Piotrkowskiej

Urząd Miasta Łodzi, 2016

Wydawca:

Urząd Miasta Łodzi
Biuro Miejskiego
Konservatora Zabytków

ISBN: 978-83-945182-0-2

Dane do kontaktu:

Oddział ds. Zarządzania Dziedzictwem
Biuro Miejskiego
Konservatora Zabytków
Urząd Miasta Łodzi
ul. Piotrkowska 113
90-430 Łódź
tel. (42) 638-43-33
lub (42) 272-63-78
mkz@uml.lodz.pl

Autorzy:

RWSL pracownia architektoniczna sp. z o.o.
www.rwsl.eu
rwsl@rwsl.eu

RWSL
PRACOWNIA
ARCHITEKTONICZNA

Nadzór i współpraca:

Kamila Kwiecińska-Trzewikowska, Miejski Konservator Zabytków
Aleksandra Sztuka, Oddział ds. Zarządzania Dziedzictwem
Marta Nowacka

Redakcja:

Katarzyna Rogowska

Zdjęcia i rysunki:

RWSL pracownia architektoniczna sp. z o.o.

Zdjęcie na okładce:

Aleksandra Sztuka

Skład:

T.E.S. Studio
www.tesstudio.com

RWSL dziękuje wszystkim Właścicielom i Najemcom,
którzy wyrazili zgodę na udostępnienie wizerunku witryn swoich lokali.

Drogi Najemco, Użytkowniku, Właścicielu,

Łódź to miasto pełne ducha eklektyzmu. Znakomita mieszanka architektonicznych stylów. To perły architektury ukryte pośród stylizowanych interpretacji minionych epok. Pierzeje ulic tworzą barwne malowidło, które buduje wyjątkową atmosferę. Miękkie, liryczne linie secesji, rozrzeźbione światłocieniem ornamenty historyzmu czy ascetyczna surowość modernizmu wprowadzają różny nastrój.

Mówi się, że ulica Piotrkowska, powstająca przez ponad 175 lat, jest zwierciadłem miasta. Spotkamy tu budowle szepczące o jego dziejach – dawny dom tkaczy, kamienice czynszowe i wielkomiejskie, miejskie pałace, świątynie i fabryki. Łódzkie fasady to jednak nie tylko bogata stylistyka wyrażona detalem. To również okna mieszkań i witryny lokali użytkowych. To również witryna Twojego lokalu. Publikacja, którą trzymasz w dłoniach, pokaże Ci, jak uzupełnić wizerunek łódzkich pierzei, żeby stanowiły całość – doskonały malarsko miejski pejzaż.

Przygotowany zbiór wskazówek, wytycznych i przykładów dobrych praktyk pokazuje, jak przywrócić ulicy dawną świetność. Podniesienie wizualnej atrakcyjności lokali i stworzenie spójnego wizerunku Piotrkowskiej jako ulicy reprezentacyjnej i elitarnej zachęci łódzian do częstszego odwiedzania nie tylko deptaka, ale przede wszystkim sklepów z pięknymi witrynami, niespotykanymi w zwykłym centrum handlowym. Każdy rozdział książki rozpoczyna się fragmentem prozy o danym stylu architektonicznym i słowami wielkich łódzian mówiących o ulicy Piotrkowskiej.

Pamiętaj! To Ty decydujesz, jakie emocje wzbudzi u przechodnia witryna Twojego lokalu i czy będzie chciał zajrzeć do środka. Ty masz wpływ na formę oferowanego zaproszenia. W ten sposób także Ty decydujesz o jutrze ulicy Piotrkowskiej.

***Przeszkłone witryny są magnelem i ornamentem
ulicy – przejściem do zaczarowanego świata:
kuszą kolorami, uwodzą formami, czarują
aranżacją, światłem – działają jakością towarów,
opakowań [...] Są tylko powierzchnią,
za którą kryje się wielce obiecujący świat.***

Spis treści

5	Od czego zacząć?
7	Słownik
10	Indeks kamienic
21	Ulica Piotrkowska
23	Park Kulturowy ulicy Piotrkowskiej
25	Klasycyzm
26	Nawigator, czyli jak to działa
27	Czym charakteryzuje się klasycyzm?
28	Główne założenia stylu
29	Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?
30	W jaki sposób podzielić witrynę?
31	Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?
32	Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?
40	Dobre praktyki
45	Historyzm / eklektyzm
46	Nawigator, czyli jak to działa
47	Czym charakteryzuje się historyzm i czym różni się od eklektyzmu?
48	Główne założenia stylu
49	Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?
50	W jaki sposób podzielić witrynę?
51	Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?
52	Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?
60	Dobre praktyki
65	Secesja / architektura XX w.
66	Nawigator, czyli jak to działa
67	Czym charakteryzuje się secesja i czym różni się od architektury początku XX w.?
68	Główne założenia stylu
69	Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?
70	W jaki sposób podzielić witrynę?
71	Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?
72	Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?
80	Dobre praktyki

85	Modernizm / postmodernizm / współczesność
86	Nawigator, czyli jak to działa
87	Czym charakteryzuje się modernizm i postmodernizm?
88	Główne założenia stylu
89	Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?
90	W jaki sposób podzielić witrynę?
91	Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?
93	Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?
102	Dobre praktyki
107	Założenia kompozycyjne
109	System 3 kroków – małe zmiany, duży efekt
115	Jak stworzyć dobrą kompozycję?
119	Aranżacja nośników reklamowych
122	Procedura

Od czego zacząć?

Czym jest księga standardów?

To publikacja zawierająca zasady dotyczące projektowania witryn na ulicy Piotrkowskiej. Opracowanie w prosty i czytelny sposób pokazuje, jak za pomocą kilku elementów reklamowych stworzyć ciekawą i estetyczną witrynę.

Dlaczego witryny na ulicy Piotrkowskiej są tak ważne dla Łodzi?

Żeby to zrozumieć, zapoznaj się ze wstępem na str. 21 dotyczącym ulicy, jej charakterystyki i historii.

Co znajduje się w kolejnych rozdziałach książki?

Każdy rozdział ma taki sam schemat i zawiera:

- nawigator pomagający szybko odnaleźć się w rozdziale,
- charakterystykę stylu architektonicznego,
- zasady podziału witryny lokalu,
- zasady rozmieszczania nośników reklamowych,
- opisy poszczególnych elementów reklamowych,
- przykłady dobrych praktyk,
- wizualizację pokazującą, jak może wyglądać Twoja witryna.

Jaki styl reprezentuje moja kamienica?

Na str. 10 znajduje się indeks kamienic, w którym znajdziesz informacje o tym, w jakim stylu została zaprojektowana Twoja kamienica.

Jak zaprojektować witrynę?

Publikacja ma 4 rozdziały – po odszukaniu stylu swojej kamienicy przejdź do mówiącego o nim rozdziału i zapoznaj się z zasadami projektowania witryny.

Jak zaaranżować ekspozycję w ciekawy sposób?

Zapoznaj się z inspiracjami na str. 119–121, żeby dowiedzieć się o sposobie prezentowania oferty dotyczącej różnych usług.

Ile kosztuje stworzenie estetycznej witryny?

Na str. 109–113 znajdziesz informacje o szacowanych kosztach elementów reklamowych i nowych witryn.

Słownik

Definicje terminów związanych z tematyką architektoniczną.

badania stratygraficzne / zespół działań (wykonanie odkrywki, pobranie próbki, analiza i wyniki) mających na celu ustalenie chronologicznego układu warstw materiałów wykończeniowych budynku

belka ślepienna / stała, pozioma poprzeczka dzieląca okno na część górną i dolną

boniowanie / rodzaj dekoracji lica muru tworzącej rowkowe podziały, które akcentują zewnętrzne krawędzie

brama / zamknięcie otworu wjazdowego na podwórze

cokół / dolna część elewacji, często wyodrębniona kolorem, uskokiem lub gzymsem

detal architektoniczny / element dekoracyjny określający styl, w jakim wykonany został budynek, stanowiący o jego estetyce i wartości

gabloty / oszklona szafka służąca do wystawiania eksponatów oraz zamieszczania ogłoszeń

gzyms / poziomy element architektoniczny, często profilowany, wysunięty przed lico ściany, w wielu budynkach akcentuje jej zwieńczenie lub, jak gzyms międzypiętrowy, poszczególne kondygnacje

kaseton / urządzenie w formie zamkniętej konstrukcji przestrzennej, z podświetleniem wewnętrznym lub bez

kolory jaskrawe / kolory o intensywnej barwie, mocne, ostre, wyraziste, oslepiające, które w sposób rażący wyróżniają się z otaczającej przestrzeni

litery przestrzenne / urządzenia nieoświetlone, oświetlone lub podświetlone, złożone z poszczególnych elementów niepołączonych lub połączonych ze sobą, tworzących napis

logo, logotyp / symbol graficzny stanowiący element identyfikacji wizualnej podmiotu gospodarczego

markiza / stałe lub składane zadaszenie, pokryte tkaniną, osłaniające przed słońcem

neon / lampa jarzeniowa w postaci szklanej rury wypełnionej gazem szlachetnym, tworząca napis o treści reklamowej lub kompozycję plastyczną

park kulturowy / Park Kulturowy ulicy Piotrkowskiej, powołany uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi, obejmujący ulicę Piotrkowską i przyległą do niej zabudowę ograniczoną ulicami Wschodnią i Sienkiewicza, Piłsudskiego i Mickiewicza, Kościuszki i Zachodnią oraz Ogrodową i Północną

pas dolny reklamy na szkleniu / nośnik reklamowy w formie naklejki na szkleniu witryny

pas reklamowy / przestrzeń na elewacji zamykającą się między górną krawędzią witryny lub drzwi do lokalu, a elementem architektonicznym oddzielającym pierwszą kondygnację nadziemną od kondygnacji wyższych, występującego w postaci np. gzymsu, podziału w wykończeniu elewacji, uskoku, a w przypadku gdy taki element nie występuje – do poziomu spodu stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną budynku

płycina / płaszczyzna wklęsła lub wypukła, ujęta w profilowane ramy, będąca elementem podziału witryny

prześwit bramowy / otwór budynku służący jako przejazd do podwórka, oficy

rama witryny / szkielet konstrukcyjny okna witryny, element utrzymujący szklenie

reklama na szkleniu / promocyjna informacja wizualna naklejona na szybie okna, drzwi lub witryny

stojak z menu / wolnostojące urządzenie przeznaczone do prezentowania oferty lokalu gastronomicznego, np. w formie gabloty na stelażu lub sztalugi malarskiej

stojak reklamowy / wolnostojący nośnik reklamowy sytuowany najczęściej na chodniku, prezentujący szyldy z informacjami lub reklamami

szpros / listwa dzieląca szklenie okna, drzwi lub witryny na mniejsze pola

szyld / tabliczka z logo firmy informująca o miejscu i rodzaju prowadzonej działalności

wysięgnik / urządzenie typu semafor, składające się z kasetonu lub tabliczki zawieszonych na stylizowanym metalowym ramieniu nawiązującym swoją formą do wyrazu architektonicznego danego budynku, umieszczone prostopadłe do elewacji tego budynku, wchodzące w przestrzeń ulicy lub podwórza

witryna / okno sklepowe umożliwiające ekspozycję sprzedawanych towarów

wystawa / wizytówka usługi, część wewnętrzna witryny sklepowej za szkleniem, miejsce ekspozycji towarów

Indeks kamienic

Znajdź swoją kamienicę w poniższym wykazie i sprawdź, jaki jest jej styl architektoniczny.

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
ulica Piotrkowska				
1	Klasycyzm	24	klasycyzm	
2	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
3	Klasycyzm	24	klasycyzm	
4	Klasycyzm	24	klasycyzm	zaleca się odtworzenie detalu
5	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
6	Klasycyzm	24	klasycyzm	
7	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała secesyjną fasadę
8	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
9	Klasycyzm	24	klasycyzm	zaleca się odtworzenie detalu
10	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
11	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
12	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neogotyck)	
13	Klasycyzm	24	klasycyzm	
14	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała neobarokową fasadę
15	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
16	Klasycyzm	24	klasycyzm	
17	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
18	Klasycyzm	24	klasycyzm	
19	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neogotyck)	
20	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
21	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
22	Klasycyzm	24	klasycyzm	
23	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
24	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
25	Klasycyzm	24	klasycyzm	
26	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
27	Klasycyzm	24	klasycyzm	
28	Klasycyzm	24	klasycyzm	
29	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	zaleca się zmianę wysokości witrzyn według materiałów źródłowych
30/32	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
31	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
33	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
34	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
35	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
36	Klasycyzm	24	klasycyzm	
37	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
38	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
39	Klasycyzm	24	klasycyzm	
40	Klasycyzm	24	klasycyzm	zaleca się wyrównanie wysokości witrzyn
41	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	
42	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
43	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	
44	Klasycyzm	24	klasycyzm	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
45	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
46	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
47	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
48	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
49	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
50	Klasycyzm	24	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała neorenesansową fasadę
51	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
52	Klasycyzm	24	klasycyzm	
53	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
54	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
55	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
56	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
57	Klasycyzm	24	klasycyzm	
59	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
60	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa (stylizowana)	pierwotnie kamienica miała modernistyczną fasadę
61	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
62	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	postmodernizm	
63	Klasycyzm	24	klasycyzm	
64	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała neorenesansową fasadę
65/67	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
66	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała neorenesansową fasadę
68	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
69	Klasycyzm	24	klasycyzm	
70	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
71	Klasycyzm	24	klasycyzm	
72	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
74	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
76	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
77	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
78	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
79	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała neorenesansową fasadę
80	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
81	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	postmodernizm	
82	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
83	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
84	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
85	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
86	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neogotyck)	
87	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
88	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
89	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
90	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
91	Klasycyzm	84	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała klasycyzującą fasadę
92	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
93	Klasycyzm	24	klasycyzm	
94	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
95	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	postmodernizm	
96	Secesja / architektura początku XX w.	64	architektura początku XX w.	
97	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
98	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
99	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neogotył)	
100	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
100a	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	
101	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
102	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
102a	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm (parter), neorenesans (II kondygnacja)	pierwotnie kamienica miała fasadę historyzującą
103/105	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	front balkonu przejmuje rolę pasa reklamowego
104	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
104a	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
106	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
107	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
108	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
109	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
111	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
113	Secesja / architektura początku XX w.	64	architektura początku XX w.	
114	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
115/119	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	front balkonu przejmuje rolę pasa reklamowego
116	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
118	Klasycyzm	24	klasycyzm	
120	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowa	pierwotnie kamienica miała eklektyczną fasadę
121	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
122	Secesja / architektura początku XX w.	64	architektura początku XX w.	
123	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
124	Klasycyzm	24	klasycyzm	
125	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	zaleca się odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji
126	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
128	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	
130	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
132	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	bezstylowa (stylizowana)	pierwotnie kamienica miała modernistyczną fasadę
133	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
134	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
135	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
136	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
137/139	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
141	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
142	Secesja / architektura początku XX w.	64	secesja	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
143	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neogotył)	
144	Klasycyzm	24	klasycyzm	
145	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
146	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
147	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
148/150	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
149	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
151	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
152	Secesja / architektura początku XX w.	64	architektura początku XX w.	
153	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
plac Wolności				
1	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neorenesans)	
2	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
3	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
5	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
6	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
7/8	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
9	Historyzm / eklektyzm	44	neorenesans	
10/11	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
12	Klasycyzm	24	klasycyzm	
14	Klasycyzm	24	klasycyzm	
ulica Nowomiejska				
2	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm	oficyny (brak budynku frontowego)
3	Klasycyzm	24	klasycyzm	
4	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm	
5	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
6-6a	Historyzm / eklektyzm	44	eklektyzm	
7	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowy	oficyny (brak budynku frontowego)
8	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowy	oficyny (brak budynku frontowego)
9	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm (neobarok)	
10	Historyzm / eklektyzm	44	bezstylowy	
11	Klasycyzm	24	klasycyzm	
12	Historyzm / eklektyzm	44	historyzm	oficyny (brak budynku frontowego)
ulica Północna				
1/3	Historyzm	44	eklektyzm	
5/11	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	socmodernizm	
13	Historyzm	44	bezstylowy	
ulica Legionów				
2	Klasycyzm	24	klasycyzm	
3	Klasycyzm	24	klasycyzm	
4	Historyzm	44	bezstylowy	budynki pofabryczne (brak budynku frontowego)
5	Historyzm	44	eklektyzm	
6	Modernizm	84	współczesność	
7	Historyzm	44	eklektyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
ulica Pomorska				
3	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
4	Historyzm	44	eklektyzm	
5	Historyzm	44	neobarok	
6	Historyzm	44	neobarok	
7	Historyzm	44	eklektyzm	
8	Historyzm	44	eklektyzm	
9	Historyzm	44	eklektyzm	
ulica Próchnika				
1	Klasycyzm	24	klasycyzm	
2	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
3	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
4	Historyzm	44	neorenesans	
5	Historyzm	44	eklektyzm	
6	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
7	Historyzm	44	eklektyzm	
8	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
9	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
10	Historyzm	44	eklektyzm	
11	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
12	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
14	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
ulica Rewolucji 1905 roku				
1	Historyzm	44	eklektyzm	
2	Historyzm	44	eklektyzm	
3	Historyzm	44	eklektyzm	
4	Historyzm	44	eklektyzm	
5	Historyzm	44	eklektyzm	
6	Historyzm	44	neorenesans	
7	Historyzm	44	eklektyzm	
8	Historyzm	44	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała historyzującą fasadę
9	Historyzm	44	eklektyzm	
10	Historyzm	44	bezstylowy	oficyny (brak budynku frontowego)
11	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
ulica Więckowskiego				
1	Historyzm	44	eklektyzm	
2	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
3	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
4	Historyzm	44	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała detal architektoniczny
5	Historyzm	44	eklektyzm	
6	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
7	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
8	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
9	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
10	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
ulica Jaracza				
1	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
3	Historyzm	44	eklektyzm	
4	Historyzm	44	neobarok	
5	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
6	Historyzm	44	neorenesans	
7	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
8	Historyzm	44	neorenesans	
9	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
10	Historyzm	44	neorenesans	
ulica Zielona				
3	Historyzm	44	neobarok	
2-2a	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	pierwotnie w budynku funkcjonowało kino
4	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	pierwotnie w budynku funkcjonowało kino
5	Historyzm	44	neobarok	
6	Historyzm	44	neobarok	
7	Historyzm	44	eklektyzm	
9	Historyzm	44	eklektyzm	
ulica Narutowicza				
1	Historyzm	44	eklektyzm	
2	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
4	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
6	Historyzm	44	neorenesans	
7/9	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
8/10	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
12	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
13	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
ulica 6-go Sierpnia				
1/3	Historyzm	44	eklektyzm	
2/4	Historyzm	44	neorenesans	
4	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
5	Historyzm	44	neobarok	
ulica Traugutta				
2	Historyzm	44	neorenesans	
3	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	funkcjonalizm	
4	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
5	Historyzm	44	neorenesans	
6	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
7	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
8	Historyzm	44	eklektyzm	
9	Historyzm	44	neorenesans	
10	Historyzm	44	bezstylowy	oficyny (brak kamienicy frontowej)
11	Historyzm	44	eklektyzm	niewielki budynek frontowy i oficyny
12	Historyzm	44	neobarok	
14	Historyzm	44	eklektyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
ulica Moniuszki				
1	Historyzm	44	eklektyzm	pierwotnie kamienica miała rozbudowany detal architektoniczny
2	Historyzm	44	eklektyzm	
3	Historyzm	44	eklektyzm	
4a	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	funkcjonalizm	
5	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
6/8	Historyzm	44	eklektyzm	
7/9	Historyzm	44	eklektyzm	
11	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
ulica Struga				
2	Historyzm	44	eklektyzm	
3	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
4	Historyzm	44	neorenesans	
5	Historyzm	44	neobarok	
6	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak kamienicy frontowej)
7	Historyzm	44	eklektyzm	
8/10	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	budynek zdegradowany architektonicznie
ulica Tuwima				
1/3	Historyzm	44	eklektyzm	
3	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
4	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
6	Historyzm	44	neobarok	
8	Historyzm	44	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała detal architektoniczny
7	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
10	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny, brak budynku frontowego
14	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
16	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
plac Komuny Paryskiej				
1	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
2	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
3	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
4	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
5a	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	socmodernizm	
6	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny
ulica Zamenhofska				
1/3	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
2	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
3a	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
5	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
ulica Nawrot				
1	Historyzm	44	neobarok	
1a	Historyzm	44	eklektyzm	
2a	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
4	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
6	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
7	Historyzm	44	eklektyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
8	Historyzm	44	eklektyzm	
9/11	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
10	Historyzm	44	bezstylowy	budynki pofabryczne (brak budynku frontowego)
12	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
13	Historyzm	44	neorenesans	
14	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
15	Secesja / architektura pocz. XX w.	84	architektura pocz. XX w.	
ulica Roosevelta				
1	Historyzm	44	eklektyzm	
2	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
2/4	Historyzm	44	bezstylowy	budynki gospodarcze (brak budynku frontowego)
5	Historyzm	44	neorenesans	
6/12	Historyzm	44	bezstylowy	budynki pofabryczne
7	Historyzm	44	eklektyzm	
9	Historyzm	44	eklektyzm	
10	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
11/13	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
14	Historyzm	44	eklektyzm	
15	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
16	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
17	Historyzm	44	neobarok	
18	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
aleja Piłsudskiego				
6	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
8	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
10	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
12	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
14	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
ulica Zachodnia				
40	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
44	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny
50	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
54	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	postmodernizm	
56	Historyzm	44	bezstylowy	
58	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
60	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
62a	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
66a	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
70	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	bezstylowy	
76	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
78	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
80	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
84	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
aleja Kościuszki				
4	Historyzm	44	eklektyzm	
8	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
10	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
12	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	Art Decò	
14	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
22	Historyzm	44	neorenesans	
24	Historyzm	44	eklektyzm	
26	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
28	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
32	Historyzm	44	neobarok	pierwotnie parter kamienicy miał detal architektoniczny
34	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
36	Historyzm	44	eklektyzm	
40	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	Art Decò	
46	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
48	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
52	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
54	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	socmodernizm	
56	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
60	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
68	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
74/78	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
80/82	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
88	Historyzm	44	eklektyzm	
ulica Wschodnia				
7	Historyzm	44	bezstylowy	
9/13	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
15	Historyzm	44	neorenesans	
17	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
19	Historyzm	44	eklektyzm	
21	Historyzm	44	eklektyzm	
23	Historyzm	44	neorenesans	
25	Historyzm	44	neorenesans	
27	Historyzm	44	eklektyzm	
29	Historyzm	44	neorenesans	
31	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
33	Historyzm	44	neorenesans	
35	Historyzm	44	neorenesans	
37	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
39	Historyzm	44	eklektyzm	
41	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	bezstylowy	
43	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
45	Historyzm	44	eklektyzm	
47	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	bezstylowy	
49	Historyzm	44	eklektyzm	
51	Historyzm	44	eklektyzm	
53	Historyzm	44	neorenesans	
55	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
57	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
59	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	

Numer posesji	Tytuł rozdziału	Strona	Obecny styl kamienicy	Uwagi
61	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
63	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
65	Historyzm	44	eklektyzm	
67	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
67a	Historyzm	44	eklektyzm	
69	Historyzm	44	eklektyzm	pierwotnie parter kamienicy miał detal architektoniczny
ulica Sienkiewicza				
3	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
5	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
7/9	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
9	Historyzm	44	eklektyzm	
11	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
13	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała historyzujący detal architektoniczny
15	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
21	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
23	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
25	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
27	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	modernizm	
29	Historyzm	44	neogotyck	
31	Historyzm	44	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała historyzujący detal architektoniczny
33	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
35	Klasycyzm	84	neoklasycyzm	
37	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
39	Klasycyzm	24	neoklasycyzm	
47	Historyzm	44	neorenesans	
51	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
53	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	secesja	
55	Secesja / architektura pocz. XX w.	64	architektura pocz. XX w.	
59	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
61	Historyzm	44	bezstylowy	oficyna (brak budynku frontowego)
61a	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny
63	Secesja / architektura pocz. XX w.	84	architektura pocz. XX w.	
65	Historyzm	44	eklektyzm	
67	Historyzm	44	neobarok	
69	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
71	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	
73	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	styl około 1937 roku	
75/77	Historyzm	44	bezstylowy	budynek pofabryczny
79	Historyzm	44	bezstylowy	pierwotnie kamienica miała historyzujący detal architektoniczny
85/87	Modernizm / postmodernizm / współczesność	84	współczesność	

Ulica Piotrkowska

Kiedyś była kwintesencją dobrego smaku i życia towarzyskiego. W gwarze wieczornych rozmów, stukocie szpilek eleganckich pań, szeleście krawatów przystojnych panów toczyło się ekscytujące życie wytwornej społeczności. *Aż chce się uważać ulicę Piotrkowską za całą Łódź*¹ – pisze Anna Rynkowska.

Co takiego rozstrzygało o doskonałości i magii łódzkiego deptaka w czasach świetności? Odpowiedź okazuje się znacznie prostsza, niż moglibyśmy przypuszczać: *Poza prężnie rozwijającymi się ośrodkami życia towarzyskiego, takimi jak szynki, pijalnie, restauracje czy pojawiające się coraz częściej cukiernie, Piotrkowska stała się głównym punktem handlowym, przyciągającym ludność całego miasta. Jak przystało na ulicę wielkiego miasta w niesamowitym tempie pojawiały się nowe sklepy [...] Pojawiało się coraz więcej punktów świadczących o wysokim statusie tej ulicy. [...] Wiązała się z tym wizualna zmiana Piotrkowskiej. Teraz partery frontowych kamienic zmieniły się w przepiękne wystawy, które zbierały przed nimi całe tłumy gapiów [...] To na ulicy Piotrkowskiej, gdzie w godzinach popołudniowych i wieczornych płynie ogromna fala eleganckiego świata [...] ciągnie się jeden sklep za drugim i każdy stara się prześcignąć sąsiada w elegancji wystawy [...] Czaruje nas wystawa jubilerska [...] Błyszczą srebro i złoto oraz gustowne drogocenne kamienie*².

To czynnik ludzki i nasze działania determinują klasę i szykowność miejsca. Emanująca dobrym smakiem witryna kusi i zaprasza do siebie świadomych jej piękna gości. Pierzeje pełne wytwornych ekspozycji, ubrane w kulturę projektową, to klucz do sukcesu Twojego lokalu i wytrych do powrotu dawnej świetności ulicy Piotrkowskiej.

20 stycznia 1971 roku obszar zabudowy ulicy Piotrkowskiej, rozciągający się między placem Wolności i aleją Mickiewicza/Piłsudskiego, ograniczony ulicami Wschodnią i Sienkiewicza od wschodu oraz Zachodnią i aleją Kościuszki od zachodu, został oficjalnie uznany za zabytkowy i wpisany do rejestru zabytków. Był to dowód uznania zarówno wartości historycznych i artystycznych tego obszaru, jak również wysokich wartości kulturowych ulicy Piotrkowskiej, która od początku dziejów Łodzi przemysłowej odgrywała ważną rolę w życiu mieszkańców miasta.

¹ A. Rynkowska, *Ulica Piotrkowska*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1970, s. 162

² J. Janiak, *Tradycje architektoniczne Łodzi a współczesna ikonografia miasta. Studium z antropologii obrazu*, Łódź 2010, s. 17, praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. Ewy Nowiny-Sroczyńskiej

Park Kulturowy ulicy Piotrkowskiej

Park Kulturowy ulicy Piotrkowskiej został utworzony na mocy uchwały Rady Miejskiej w Łodzi dnia 9 grudnia 2015 r. Jest to jedna z czterech form prawnej ochrony zabytków w Polsce i powoływany jest w celu ochrony krajobrazu kulturowego o znaczących wartościach, tj. terenów wyróżniających się krajobrazowo, na których istnieją zabytki nieruchome, charakterystyczne dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Granice Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej obejmują północny odcinek ulicy Piotrkowskiej (deptak) oraz kwartały przylegającej do niej zabudowy wraz z ulicami: Kościuszki i Zachodnią, Mickiewicza i Piłsudskiego, Sienkiewicza, fragmentem ul. Narutowicza i Wschodnią, Ogrodową i Północną. Jest to obszar, który stanowi serce Łodzi, gdyż od początków miasta przemysłowego był kolebką jego rozwoju, centrum życia społecznego, kulturalnego i politycznego, miejscem ścierania się kultur i idei. Widać to przede wszystkim w ogromnej różnorodności form i charakteru zabudowy, która od zawsze stanowiła odzwierciedlenie upodobań i przekonań jej fundatorów.

Obszar objęty granicami parku kulturowego nie jest wyłączony z codziennego użytkowania, lecz stanowi żywy organizm miejski, na którego formę i wizerunek mają wpływ decyzje podejmowane przez nas wszystkich – użytkowników przestrzeni publicznej. To dzięki naszej działalności krajobraz kulturowy centrum miasta podlega różnorodnym dynamicznym procesom, w ramach których niezbędne jest utrzymanie równowagi pomiędzy koniecznymi przekształceniami, zgodnymi z wymogami współczesności a utrzymaniem zabytkowego charakteru, między adaptacją do nowych funkcji a poszanowaniem oryginalnej struktury historycznej. To obliuguje nas wszystkich, a w szczególności właścicieli oraz użytkowników poszczególnych budynków i lokali, którzy posiadają bardzo duży udział we współtworzeniu tej przestrzeni, do należytej dbałości o historyczne i krajobrazowe walory tego miejsca oraz do zachowania jego wyjątkowego charakteru. Narzędziem to umożliwiającym jest regulamin parku kulturowego, który wskazuje zakazy i ograniczenia dotyczące m.in. nośników reklamowych, ogródków gastronomicznych, obiektów nietrwale związanych z gruntem, prowadzenia działalności handlowej i usługowej poza budynkami, organizowania wydarzeń kulturalnych i artystycznych, a także prowadzenia robót budowlanych. Opracowane jasne i konkretne zasady, dotyczące różnorodnych przedsięwzięć podejmowanych na tym terenie, wykluczą dowolność i uznaniowość w podejmowaniu wielu kluczowych decyzji, dzięki czemu przestrzeń parku kulturowego w równej mierze służy właścicielom, użytkownikom, mieszkańcom, przedsiębiorcom, władzom lokalnym i gościom – w najszerszym znaczeniu.

Klasycyzm

Piekarnie w północnej części Piotrkowskiej należały przeważnie do Żydów, od ulicy Andrzeja do Górnego Rynku – do Polaków i Niemców. Przy Piotrkowskiej 93 znajdowała się piekarnia Kopczyńskich, pierwsza łódzka piekarnia mechaniczna, która na początku 1914 roku miała na Piotrkowskiej 5 filii.

A. Rynkowska, *Ulica Piotrkowska*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1970, s. 154

Nawigator, czyli jak to działa

Czym charakteryzuje się klasycyzm?

zapoznaj się z założeniami stylu zawartymi we wstępie

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

zacznij od elewacji (str. 21) – czy jest symetryczna, czy ma detale?
zapoznaj się z zasadami dotyczącymi tworzenia witryny w kontekście całej elewacji
przeanalizuj jej wymiary i elementy
czy jest cokół – jeśli tak, jaką ma wysokość?

Co to jest belka ślepienna?

kiedy nie rozumiesz terminów, posilkuj się słowniczkiem ze str. 7

Jakie materiały mogę stosować?

informacje znajdziesz na str. 21 w części „Materiały”

Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

na str. 23 omówiono zagadnienia dotyczące lokalizacji reklam,
znajdziesz tam rysunki:

- na pierwszym na czerwono oznaczono, co jest zabronione
- na drugim wskazano, jak prawidłowo wybierać i umieszczać nośniki reklamowe

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

na str. 24 opisano dozwolone elementy reklamowe
(ich wymiary, kolorystykę, materiały)

Dobre praktyki

na końcu rozdziału (str. 32) znajdziesz zdjęcia dobrych
praktyk – wykorzystaj je jako inspirację do stworzenia pięknej witryny

Czym charakteryzuje się klasycyzm?

To reakcja na bogactwo i przepych poprzednich epok. Chęć powrotu do starożytnych wzorców piękna i antycznych proporcji cesarstwa rzymskiego. To kompozycja i symetria. Równowaga i trwałość. Antyk i odrodzenie. To harmonia i spokój. Kształt i światło. Kolumny i pilastry. Tympanony i portyki. To fasada wyrażona przez subtelne płaskorzeźby i proste, łagodne linie.

Klasycyzm (1750–1850) to wczesna forma historyzmu, w której dominują formy antyczne. Fasady rozrzeźbione są przez tympanony, pilastry i kolumny w porządkach antycznych: doryckim, jońskim, korynckim, toskańskim lub kompozytowym. Elewacje cechuje symetria, często podkreślona przez balkony lub dekoracyjne, trójkątne szczyty. Klasyczne proporcje wywołują wrażenie monumentalizmu i dostojności.

O Piotrkowskiej Michał Urbaniak:

**Wczoraj: [...] przeżyłem dużo na, przez i dzięki Piotrkowskiej.
Dla mnie to zawsze była taka 5th Avenue. Najważniejsze miejsce
w mieście. To tutaj grałem jazz.**

**Dziś: Po 19 latach nieobecności [...] kiedy wyszedłem
po koncercie na Piotrkowską, która nieoczekiwanie stała
się mała, normalnie się pobeczałem. Jeszcze za słabo
brzmiał podwórka tej ulicy. Jestem globtrotterem, który wszędzie
czuje się dobrze. I dobrze wspomina Piotrkowską.
Jutro: Oprócz rozrywki powinno jeszcze coś być, coś istotniejszego.**

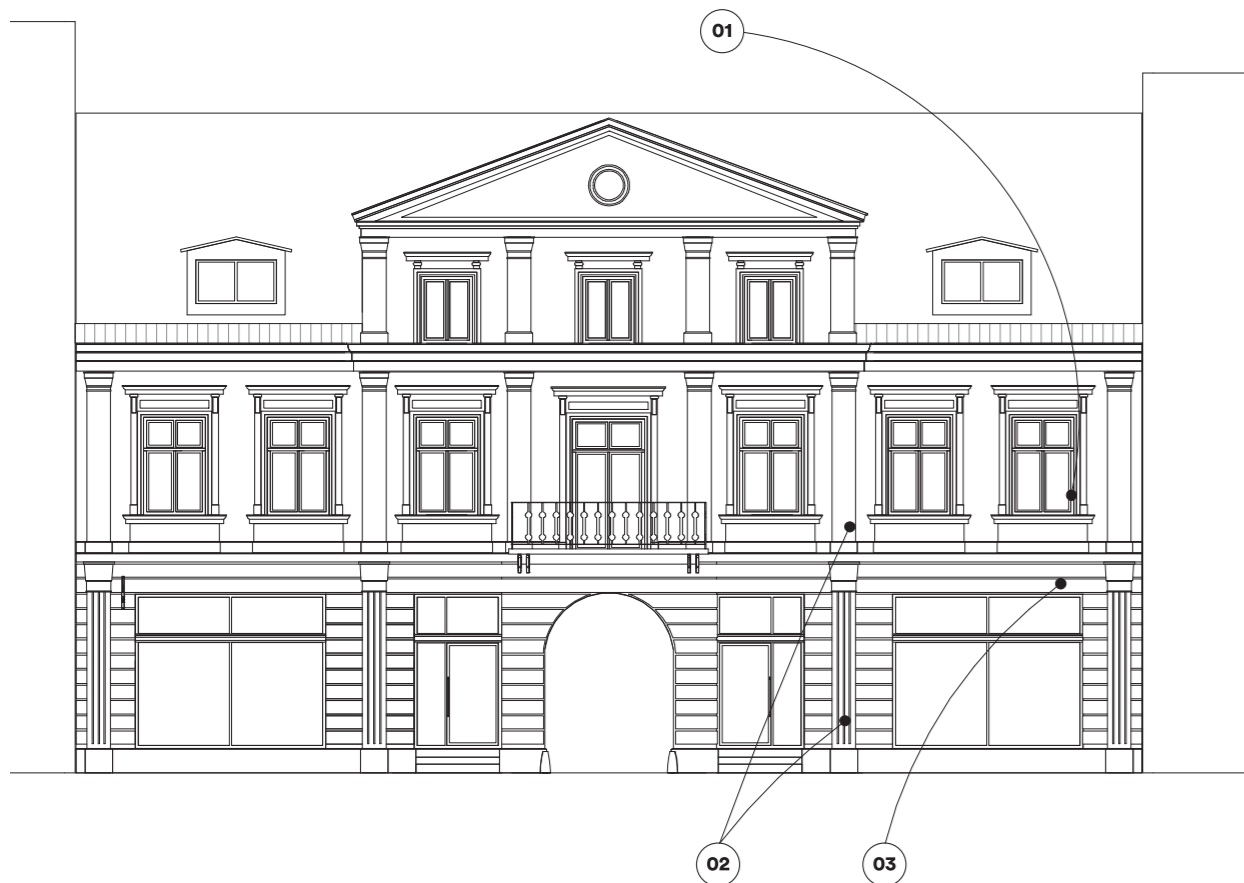
Główne założenia stylu

Czym charakteryzuje się klasycyzm?

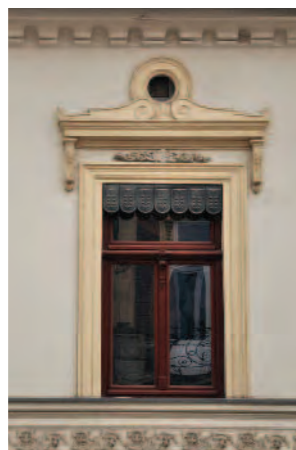
przykład kamienicy klasycystycznej

- 01 stolarkę okienną charakteryzują proste, regularne podziały z dekoracyjną belką sienienną i słupkiem lub listwą przymykową – oddaj ten styl w witrynach
- 02 detale architektoniczne w formie ozdobnego zwieńczenia okien i pilastrów rozrzucają elewację

- 03 klasycyzm inspirowany sztuką antyczną – cechuje go zrównoważona kompozycja i dominacja linii prostych (rozbudowane formy)

detal kamienicy pod nr. 4

stolarka okienna pod nr. 63

stolarka okienna pod nr. 124

Jak zaprojektować witrynę swojego lokalu?

Znajdziesz tu wskazówki, jaką kolorystykę i materiały możesz stosować w projekcie witryny. Bazuj na kolorystyce elewacji.

Poziom parteru

Kształt

- nie zmieniaj elementów dekoracyjnych, takich jak detale architektoniczne lub boniowanie
  - ❗ w kamienicy pod nr. 44 sugerujemy odtworzenie oryginalnego boniowania
  - ❗ w kamienicach pod nr. 4 i 9 sugerujemy odtworzenie detalu architektonicznego

Materiał

- nie zmieniaj istniejącego materiału elewacyjnego wejście do lokalu – schody
- stosuj jeden wybrany materiał do wykonania schodów wejściowych – np. lastriko, granit, kamień
- ❗ nie stosuj terakoty

Kolorystyka

- w razie braku jej opisu – według materiałów archiwalnych i badań stratygraficznych
  - ❗ dopuszczamy odświeżenie elewacji całego parteru
  - ❗ nie maluj elewacji w obrębie tylko jednego lokalu, a każdą zmianę kolorystyki konsultuj z Miejskim Konserwatorem Zabytków

Witryna

Kształt

- projektuj stolarkę o prostych, klasycznych profilach z szeroką belką sienienną (ozdobny element witryny, o rozbudowanym, bogatym profilu – według materiałów archiwalnych lub nadal istniejącej historycznej stolarki okiennej)

Materiał

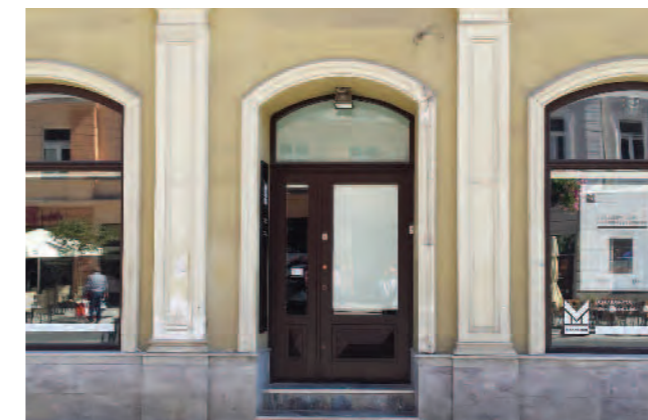
- stolarka drewniana
- stolarka aluminiowa
  - ❗ sugerujemy zastosowanie szklenia klejonego, antywłamaniowego, klasy minimum P2

Kolorystyka

- stolarka drewniana – np. dąb, orzech, cyprys, afromozja, palisander, teak, wenge, grusza, mahoń
- kolorы stonowane, neutralne – np. kość słoniowa, czerń, beż, szarość, brąz

wyrzista belka sienienna akcentuje podział witryny, kierując wzrok przechodnia na nazwę firmy lub na ekspozycję

ciemna kolorystyka ram witryny kontrastuje z jasnymi obramowaniami wokół okien, co akcentuje i podkreśla wagę witryny

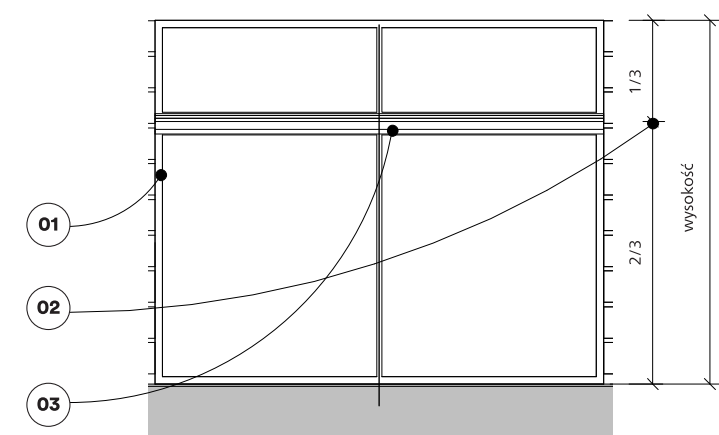

W jaki sposób podzielić witrynę?

podział okna witryny

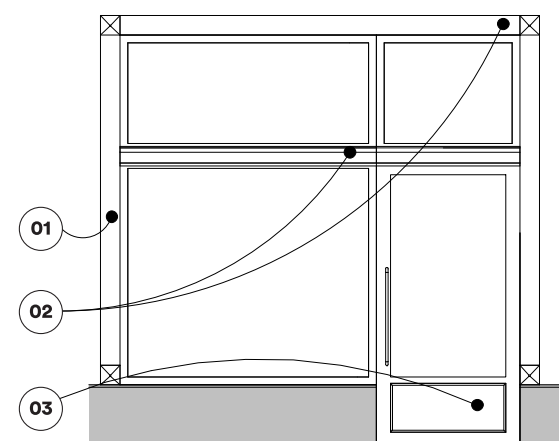
- stosuj prostą witrynę z masywną belką ślepienną
- projektuj dolną i górną powierzchnię okna witryny bez dodatkowego podziału, podział pionowy sugerujemy tylko ze względów konstrukcyjnych (po przekroczeniu 4 m² powierzchni szklenia)

- 01** rama witryny o klasycznym, prostym profilu
- 02** umieszczaj belkę ślepienną na ok. 2/3 wysokości całego otworu, dzieląc szklenie na 2 części
- 03** zdobiona, masywna belka ślepienna zgodna ze stolarką okienną na elewacji lub z materiałami archiwalnymi – zawsze znajduje się na tym samym poziomie co belka nad drzwiami

podział okna witryny z otworem drzwiowym

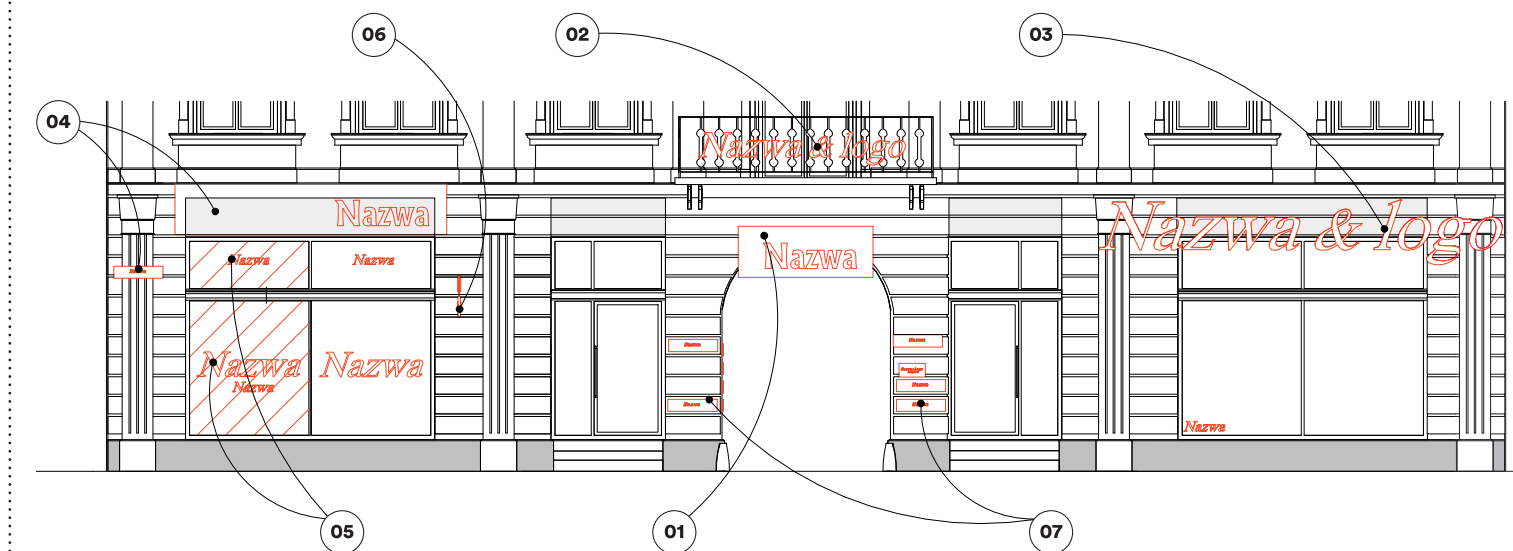
- 01** możesz stosować ozdobne szerokie ramy witryny
- 02** podziały ramy całej witryny znajdują się na jednej wysokości

- 03** płyciny w drzwiach równo z wysokością cokołu
Ⓛ drzwi mogą stanowić element dekoracyjny, zdobienia w postaci płycin znakomicie podkreślają klasycystyczny charakter budynku

Gdzie mogą umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

źle

Główne zasady

- Umieszczaj elementy reklamowe tylko w pasie reklamowym lub na szkleniu witryny,
- stosuj tylko 2–3 elementy reklamowe (np. litery przestrzenne + naklejkę),
- zadbaj o odpowiednie oświetlenie wewnętrzne i ekspozycję witryny, żeby nadać jej wyjątkowy charakter,
- utrzymuj swoją wystawę w należyłym porządku i schludności.

01 prześwit bramowy (patrz str. 35)

- nie umieszczaj reklam na zwieńczeniu ani wewnątrz prześwitu bramowego

02 pas reklamowy

- nie umieszczaj nośników reklamowych nad poziomem parteru
- nie umieszczaj reklam poza pasem reklamowym ani powierzchnią szklenia

03 litery przestrzenne (patrz str. 32)

- dostosuj wielkość liter przestrzennych do wymiarów pasa reklamowego
- nie umieszczaj nad witryną liter przestrzennych w przypadku montażu markizy

04 nośniki reklamowe

- nie stosuj kasetonów ani szyldów reklamowych
- nie zasłaniaj reklamami detali architektonicznych ani okien – są wizytówką kamienicy

05 reklama na szkleniu (patrz str. 33)

- nie umieszczaj naklejek zajmujących więcej niż 6% powierzchni szklenia
- nie umieszczaj naklejek w dowolnym miejscu witryny
- nie umieszczaj plakatów ani kartek na szybie

06 wysięgnik (patrz str. 36)

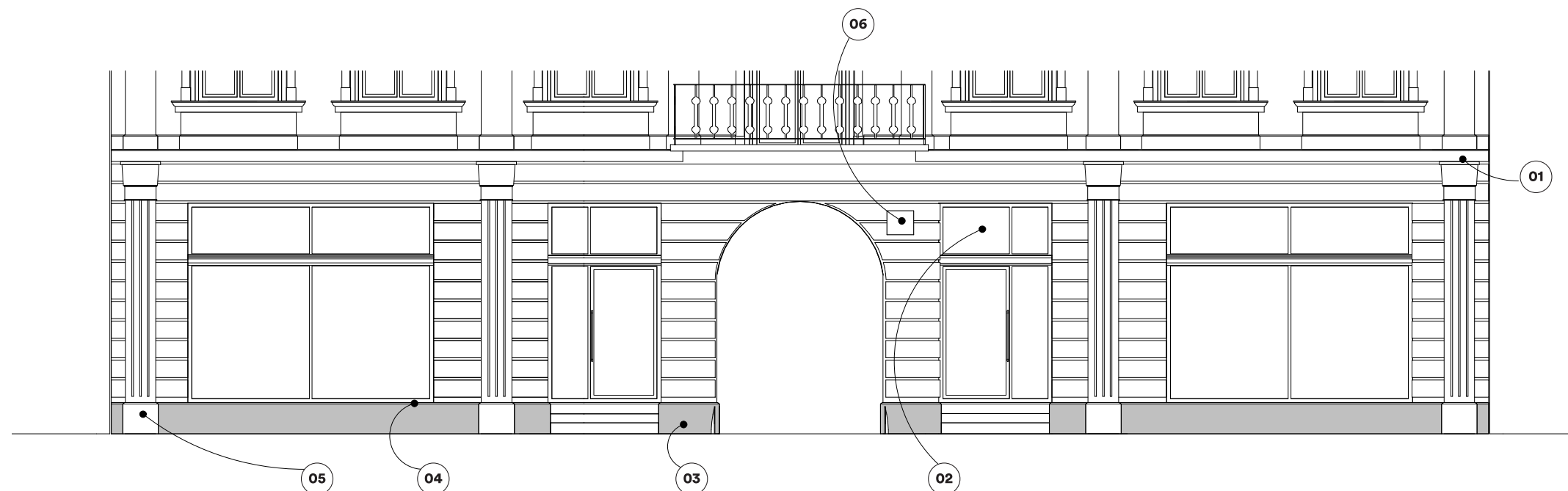
- nie umieszczaj wysięgników poniżej poziomu pasa reklamowego
- nie umieszczaj wysięgników na różnych wysokościach

07 szyld (patrz str. 35)

- nie stosuj szyldów o niejednakowych wymiarach i nieodpasowanych do wielkości boniowania (jeśli występuje)

jak witryna powinna wyglądać w kontekście całej elewacji?

- zwróć uwagę na kompozycję witryny (pamiętaj, że jest ona oglądana w kontekście całej elewacji – zadbaj o harmonię)
- jeśli elewacja jest symetryczna, zachowaj ten układ
- zachowaj jednolitą wysokość cokołu i witryn
- zachowaj jednolity podział na górną i dolną powierzchnię szklenia na całej elewacji

- 01** gzyms międzykondygnacyjny wyznacza górną granicę parteru i pasa reklamowego

- 02** wszystkie witryny na elewacji powinny być jednakowej wysokości (określonej na podstawie materiałów archiwalnych) oraz mieć jeden styl podziału ramy na górną i dolną powierzchnię szklenia

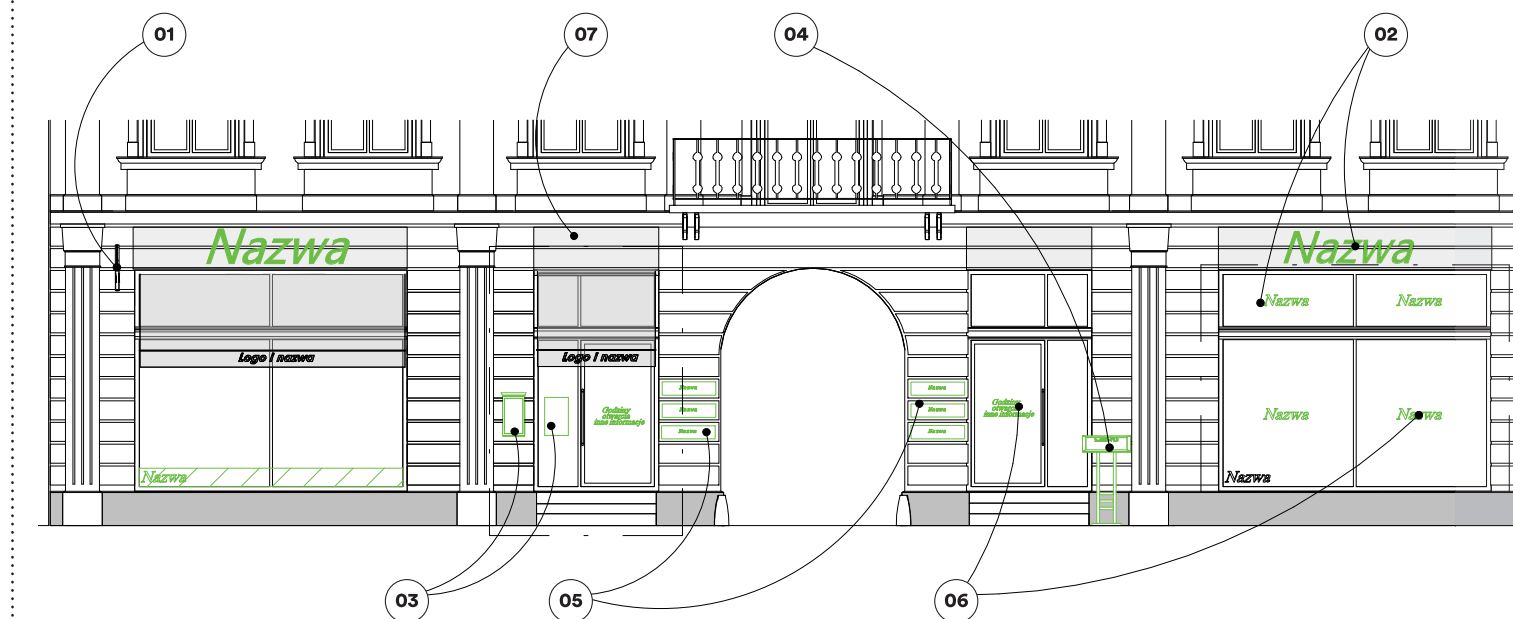
- 03** wysokość cokołu wyznaczono na podstawie materiałów archiwalnych, nie zmieniaj jej

- 04** stosuj witryny drewniane lub aluminiowe

- 05** jeżeli na elewacji parteru pojawiają się detale architektoniczne, nie zasłaniaj ich

- 06** wieszaj tablice informacyjne (zakaz wjazdu, numerację budynku) w prawym górnym rogu prześwitu bramowego lub bramy

dobrze

01 wysięgnik (patrz str. 36)

- umieszczaj wysięgnik w poziomie pasa reklamowego – min. 20 cm od krawędzi ramy witryny
- stosuj tylko 1 wysięgnik dla lokalu

02 litery przestrzenne (patrz str. 32)

- umieszczaj litery w pasie reklamowym – centralnie nad witryną
- Ⓛ jeśli wysokość pasa reklamowego jest mniejsza niż 30 cm, nie stosuj liter przestrzennych – w tym przypadku proponujemy zastosowanie naklejek reklamowych z folii lub pleksi, umieszczonych na szkleniu, lub liter wewnątrz witryny

03 gablota (patrz str. 38)

- umieszczaj menu dla lokali gastronomicznych w gablocie na elewacji budynku
- nie zakrywaj detali architektonicznych

- Ⓛ w przypadku dekoracyjnej elewacji umieszczaj menu wewnątrz lokalu, za szybą – na tablicy widocznej z ulicy

04 stojak z menu (patrz str. 37)

- stosuj tylko w lokalach gastronomicznych
- obowiązuje jeden stojak dla jednego lokalu

05 szyld (patrz str. 35)

- montuj po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld
- dostosuj wielkość szyldu do wielkości boniowania

- pamiętaj, że szyldy tworzą razem kompozycję, dlatego wszystkie powinny mieć jednakowe wymiary (szerokość, wysokość, długość)
- Ⓛ jeśli prześwit bramowy ma detale architektoniczne, szyldy umieszczaj tylko od wewnętrznej strony prześwitu

06 reklama na szkleniu (patrz str. 33)

- umieszczaj ją w formie naklejki (usytuowanej centralnie lub w pasie dolnym)
- maks. powierzchnia naklejki to 6% powierzchni szklenia

- godziny otwarcia umieszczaj centralnie na drzwiach wejściowych w formie naklejki lub za szybą – jako tabliczkę widoczną z ulicy

07 markiza (patrz str. 34)

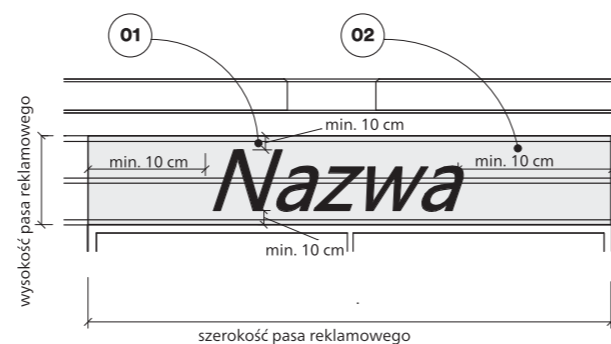
- logo i nazwę umieszczaj tylko na lambreklinie
- Ⓛ nie umieszczaj nazwy ani logo lokalu na markizie

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

Litery przestrzenne

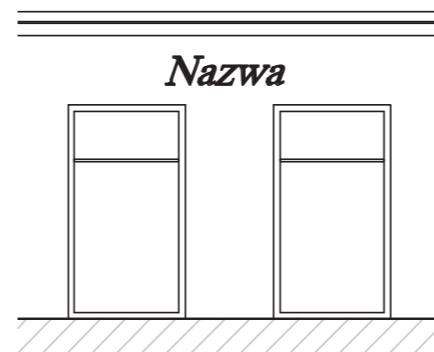
pojedyncza witryna

- 01 zachowaj odległość min. 10 cm od zewnętrznych linii wyznaczających pas reklamowy
  - Ⓛ dla witryn łukowo zakończonych odległość 10 cm liczona jest od najwyższego punktu łuku
- 02 litery przestrzenne umieszczaj centralnie nad witryną w obrębie wydzielonego pasa reklamowego

lokal z kilkoma witrynami

- jeżeli lokal składa się z kilku witryn, całkowita szerokość logo z liter przestrzennych równa się szerokości sumy witryn – wtedy umieszczaj litery centralnie względem całej elewacji

Kształt

- używaj czcionek zarówno prostych, skromnych, jak i ozdobnych – dobierz styl do witryny Twojego lokalu

Materiał

- dibond
- styrodur
- pleksi
- aluminium
- drewno
- szkło

Kolorystyka

- kolory neutralne – np. kość słoniowa, czerń, beż, brąz, szarość, grafit
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro
- Ⓛ kolorystyka wszystkich nośników reklamowych powinna być spójna
- Ⓛ dopuszcza się stosowanie kolorów mocnych i jaskrawych za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

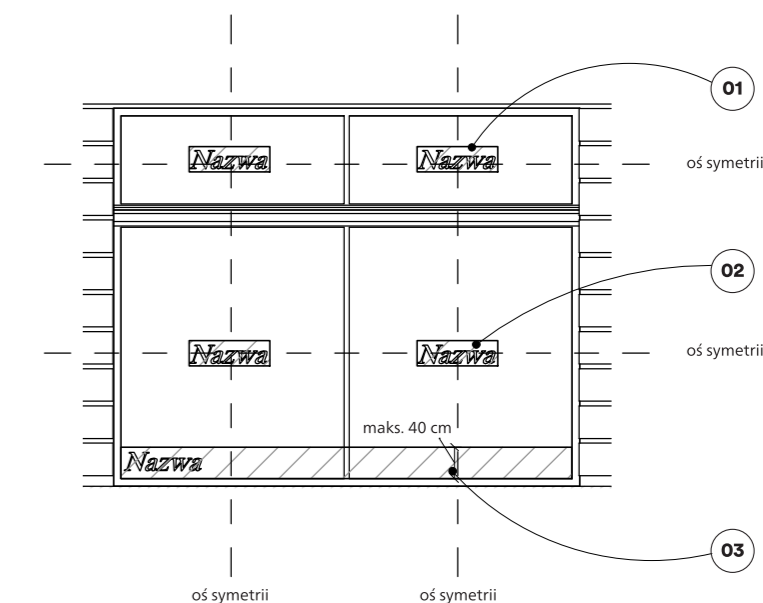

mimo różnorodności wzorów każdy z zaprezentowanych projektów liter przestrzennych sprawdziłby się w klasycyzmie – bogata czcionka o zaokrąglonych kształtach kontrastuje z pionowymi i poziomymi podziałami obecnymi w klasycyzmie, a prosta, regularna oddaje założenia stylu

Reklama na szkleniu

- 01 jeśli wysokość pasa reklamowego nie przekracza 30 cm, zrezygnuj z montażu liter przestrzennych – w tym przypadku proponujemy zastosowanie naklejek reklamowych z folii lub liter przestrzennych z pleksi umieszczonych w górnym podziale szklenia
- 02 naklejka w formie liter z nazwą lokalu, umieszczona centralnie w dolnym podziale szklenia

- 03 naklejka w pasie dolnym
  - wysokość naklejki – maks. 40 cm
  - pamiętaj, żeby naklejki nie przysłaniały ekspozycji sklepu – to ona ma odgrywać najważniejszą rolę
  - Ⓛ powierzchnia naklejek – maks. 6% powierzchni jednego podziału okna

Kształt

- używaj zarówno ozdobnych, jak i prostych czcionek
- czcionki nośników reklamowych dla lokalu powinny mieć jednakowy krój

Materiał

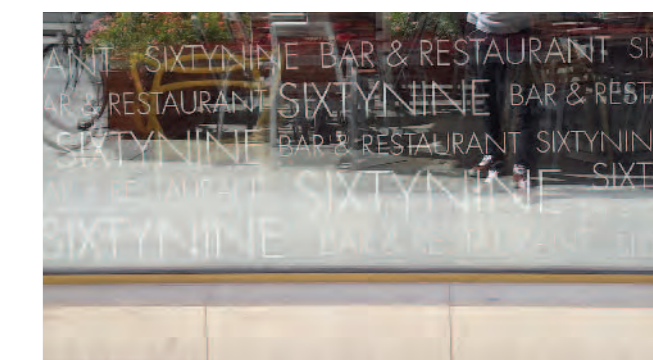
- folia okienna matowa (szroniona)
- pleksi

Kolorystyka

- kolory neutralne – beż, biel, szarość, grafit, czerń
- Ⓛ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

w miejscu, w którym nie było możliwości umieszczenia liter przestrzennych, zastosowano naklejki w pasie górnego szklenia – doskonale spełniają rolę nośnika reklamy

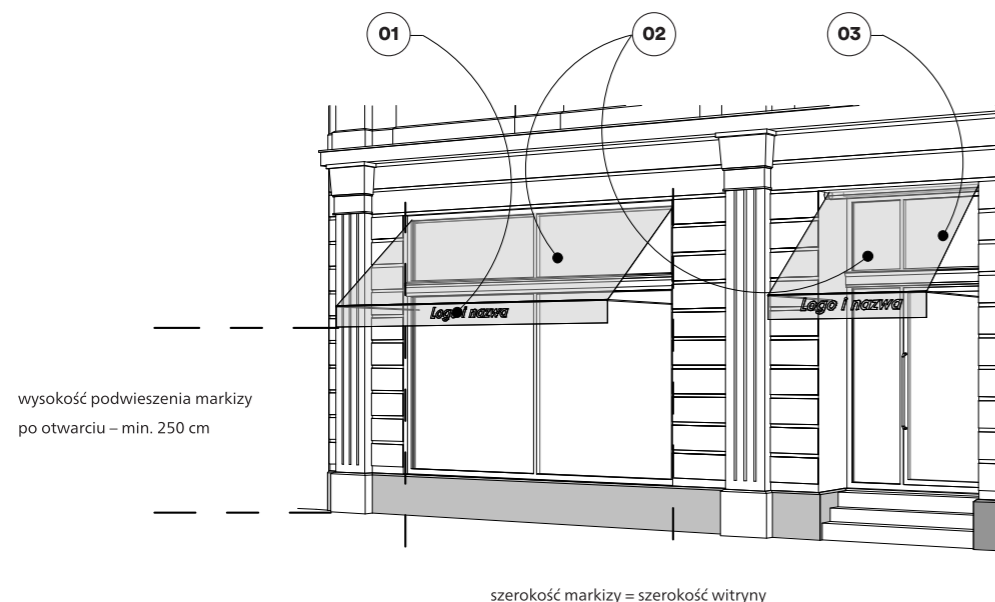

przykład zastosowania naklejki w pasie dolnym

Markiza

- 01 logo lub nazwę lokalu umieszczaj tylko na lambrekynie
- 02 w każdej witrynie lokalu montuj takie same markizy
- 03 dostosuj szerokość markizy do otworu okiennego

- ⓘ w przypadku wysokich witryn (ok. 4 m) dopuszcza się montaż markiz w świetle otworu okiennego na poziomie belki ślepiennej
- ⓘ w przypadku montażu markizy nie umieszczaj nad nią liter przestrzennych

Kształt

- umieszczaj markizy balkonowe lub tarasowe
- markizę mocuj w otworze okiennym

Materiał

- tkaniny tekstylne – akrylowe

Kolorystyka

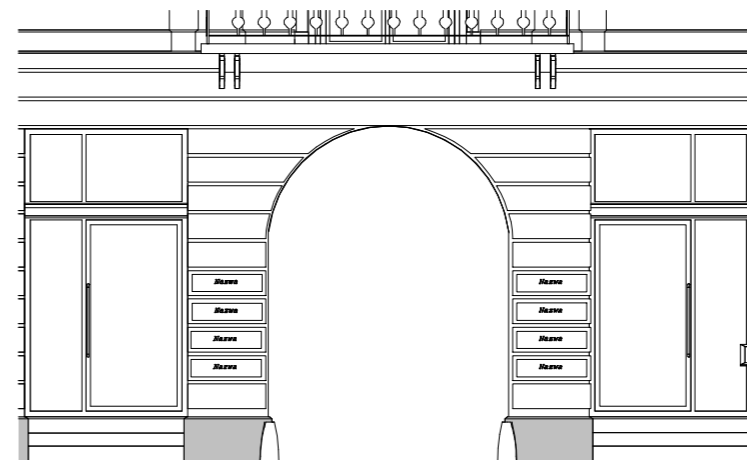
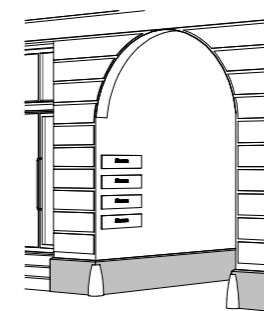
- kolory jasne, niejaskrawe – tworzące spójną całość z kolorystyką elewacji
- ⓘ dopuszcza się stosowanie ciemnych lub kontrastujących markiz za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

dobranie kolorystyki markiz do elewacji daje wrażenie ładu i elegancji

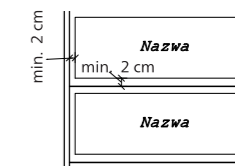
Szyld

- tylko dla lokali znajdujących się w oficynach i podwórkach
- szyld możesz montować po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld
- ⓘ jeśli prześwit bramowy ma detale architektoniczne, szyldy należy umieszczać od wewnętrznej strony prześwitu

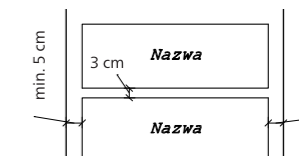
wymiary dla elewacji boniowanych

- zdefiniuj maksymalne wymiary szyldu:
  - wysokość szyldu – maks. wysokość boni minus 4 cm
  - szerokość szyldu – maks. szerokość boni minus 4 cm
- odległość od krawędzi ściany – min. 2 cm

wymiary dla elewacji gładkich

- wysokość szyldu – maks. 40 cm
- szerokość szyldu – maks. 60 cm
- odstęp od krawędzi ściany – min. 5 cm
- montuj szyldy w równej odległości – co 3 cm

Kształt

- stosuj szyldy proste w formie, pozbawione zdobień
- stosuj szyldy o jednakowych wymiarach i stylistyce – dzięki temu będą bardziej czytelne (dopasuj wymiary do miejsca podwieszenia szyldu, pozostaw min. 5 cm odsunięcia od krawędzi)
- ⓘ narzucone wymiary ani forma nie dotyczą szyldów zewnętrznych, których wygląd reguluje prawo (np. w odniesieniu do kancelarii notarialnych, przychodni, praktyk lekarskich, urzędów, szkół publicznych)

Materiał

- tło
- pleksi
  - szkło
  - blacha ocynkowana
  - laminat grawerski
- litery
- pleksi
  - grawer
  - folia

Montaż

- na kołkach z dystansem
- w listwach

Kolorystyka

tło

- szkło bezbarwne, mrożone
- pleksi bezbarwne, mrożone
- kolory metali
- kolory neutralne (biel, szarość, beż)

litery

- kolory neutralne – np. biel, czerń, szarość, brąz, beż
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
- ⓘ dopuszcza się inne kolory po otrzymaniu zgody Miejskiego Konserwatora Zabytków

szyldy wykonane w jednym stylu tworzą zwartą i czytelną kompozycję, dzięki czemu są łatwiejsze w odbiorze

Wysięgnik

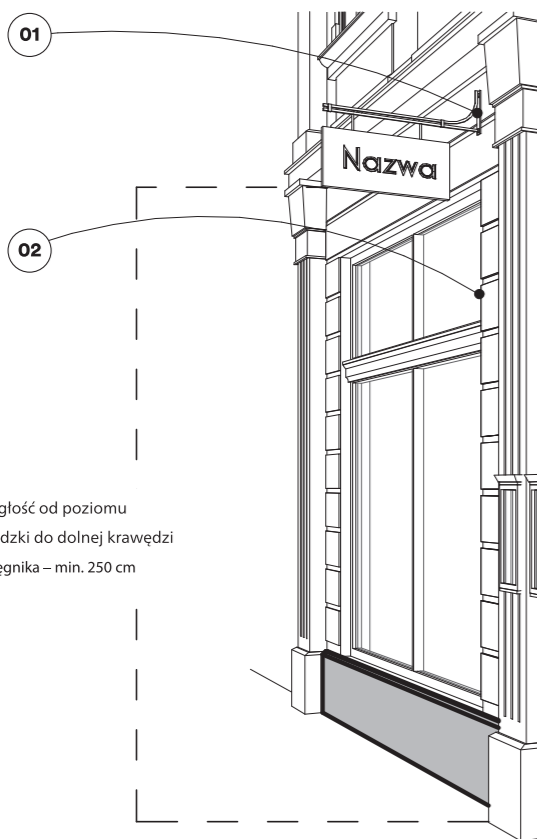
wysięgnik wiszący

- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 80×65 cm

- montuj wysięgnik tak, żeby poziomy element podkonstrukcji mocowania znajdował się w pasie reklamowym
- odległość od krawędzi zewnętrznej witryny do osi wysięgnika – min. 20 cm

- 01 podkonstrukcja mocowania
- 02 rama witryny

odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi wysięgnika – min. 250 cm

wysięgnik mocowany trwale

- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 80×75 cm

Kształt

podkonstrukcja

- wykonana z wygiętych elementów stalowych (metaloplastyka)
- wiszący szyld / semafor promujący Twoją działalność projektuj jako tabliczkę
- sugerujemy kształt prostokątny lub owalny
- dopuszcza się wysięgnik z podświetleniem wewnętrznym (nie stosuj diod, świateł ledowych ani pulsujących)
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innego kształtu, zgodnego z polityką i logo firmy, za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków
- ⓘ wysięgnik wieszaj w pasie reklamowym tak, żeby był widoczny z ulicy, podane przykłady traktuj jako inspirację

Materiał

podkonstrukcja

- profil stalowy wykonany w technice metaloplastyki
- szyld / semafor
- pleksi
- dibond
- blacha

Kolorystyka

podkonstrukcja

- kolory metali
- kolory neutralne – biel, czerń, szarość, brąz, beż, grafit

szyld / semafor

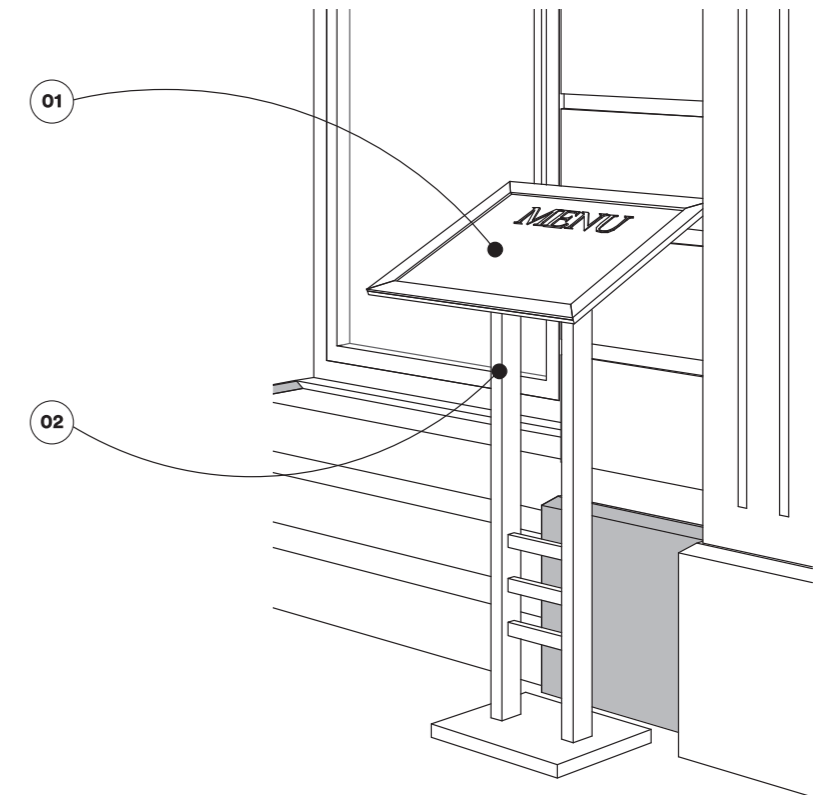
- kolory neutralne – biel, czerń, szarość, brąz, beż, grafit
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

wysięgnik dobierz do stylu witryny Twojego lokalu – podkonstrukcję wykonaj techniką metaloplastyki, jak na zaprezentowanych przykładach

Stojak z menu

- 01 gablotka
- 02 podkonstrukcja – nogi

Wymiary

- gablotka
- 50×42 cm
- podkonstrukcja – nogi
- wysokość – 115 cm

Kształt

- dość prosty styl, który pasuje do bogatych witryn klasycystycznych

Materiał

- gablotka
- z drewna, odporna na warunki atmosferyczne, przykryta pleksi lub szkłem
- podkonstrukcja – nogi
- drewno

Kolorystyka

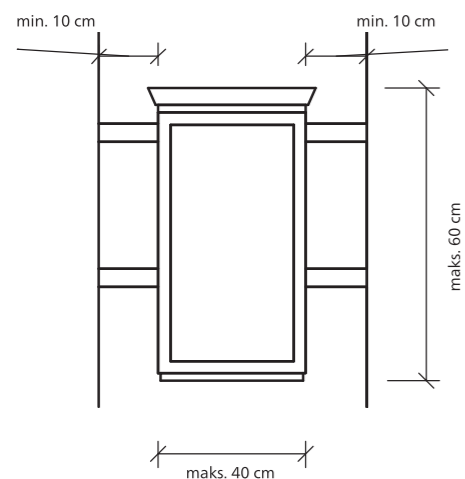
- ramy gablotki
- kolor drewna
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerń
- podkonstrukcja – nogi
- kolor drewna
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerń
- ⓘ kolorystyka stojaka z menu i wysięgnika powinna być spójna

stojak z menu wykonany z drewna

Gablota

- gablotę umieszczaj pionowo lub poziomo, centralnie względem miejsca podwieszenia na elewacji
- staraj się, żeby centralny punkt gabloty był na poziomie wzroku człowieka – ok. 160 cm
- ⓘ jeśli szerokość miejsca na gablotkę jest mniejsza niż 60 cm, menu umieszczaj wewnątrz lokalu

środek gabloty na wysokości 160 cm

Wymiary

- maks. 60x40x12 cm

Kształt

- prosty klasyczny lub z elementami dekoracyjnymi, nawiązującymi do detali architektonicznych kamienic klasycyzujących

Materiał

rama

- drewno
- metal

szyba

- szkło bezpieczne

Kolorystyka

rama

- kolor drewna (spójny stylistycznie i kolorystycznie z witryną)
- kolory stonowane – kość słoniowa, czern, szarość, beż, brąz, krem, złoto, srebro

szyba

- szkło bezbarwne

gabloty może być prosta, klasyczna lub zdobiona

Ekspozycja i oświetlenie

- Utrzymuj elementy widoczne z ulicy w należytej ładzie i porządku,
- schludne wnętrze witryny jest najlepszym środkiem komunikacji między klientem a sprzedawcą,
- ciekawa ekspozycja jest w stanie na tyle skutecznie przyciągnąć uwagę patrzącego, żeby zachęcić go do wejścia do lokalu,
- projektując wystawę sklepu/restauracji, skorzystaj z przykładów dotyczących prezentacji towarów i usług (str. 111).

spraw, żeby witryna Twojego sklepu zwracała na siebie uwagę zarówno w dzień, jak i w nocy

Neony

Oświetlenie neonami może być stosowane tylko dla lokali otwartych w godzinach nocnych.

Wymiary

- dostosuj wymiary neonu do danej lokalizacji
- stosuj zasady dotyczące liter przestrzennych, kiedy neon montowany jest płasko na elewacji lub w świetle witryny
- odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi neonu podwieszanego prostopadle do elewacji – 250 cm
- jeśli neon wieszany jest prostopadle, obowiązują wymiary jak dla szyldu semaforowego

Kształt

- stosuj rury szklane wygięte w kształt liter lub znaków graficznych

Materiał

- rury szklane wypełnione gazem

Kolorystyka

- kolory dostępne dla danej technologii – np. zieleń, błękit, róż, czerwień, pomarańcz

neony to świetne nośniki reklamowe w formie połączonych szklanych rurek, które tworzą napis świetlny

Dobre praktyki

nazwę sklepu umieszczono na wysuwającym lambrekynie

wszystkie nośniki reklamowe są ujednolicone (mają taką samą kolorystykę, pisane są taką samą czcionką), dzięki czemu cała kompozycja witryny jest bardzo czytelna

mimo braku liter przestrzennych inne nośniki reklamowe (naklejki) są bardzo dobrze widoczne i rozpoznawalne

w witrynie nie ma innych nośników reklamowych oprócz niewielkiego napisu na szybie, liczy się wystawa, która dzięki dużym przeszkleniom jest bardzo dobrze wyeksponowana

Historyzm / eklektyzm

*Idziemy dalej, na prawo i lewo coraz ładniejsze wystawy.
Towary galanteryjne, buty, sklepy żelazne. Eleganckie
są okna firmy Herzenberga i Rapport obłożone przez
ciekawych od rana do wieczora. Tu czyni zakupy elegancki
damski świat – i ma rację. W szerokich ze smakiem urządzonych
wystawach są najdroższe materiały, wspaniałe wieczorne suknie
koronkowe, aksamity, welwety, eleganckie jedwabne spódniczki
i bluzki, firanki, obrusy smyrneńskie i niezliczone różne
artykuły branży konfekcyjnej [...].*

Piotrkowska 15, lokal Hertenberga i Rapport
A. Rynkowska, *Ulica Piotrkowska*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1970, s. 158

Nawigator, czyli jak to działa

Czym charakteryzuje się historyzm i czym różni się od eklektyzmu?
zapoznaj się z założeniami stylu zawartymi we wstępie

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

zaczynaj od elewacji (str. 60) – czy jest symetryczna, czy ma detale?
zapoznaj się z zasadami dotyczącymi tworzenia witryny w kontekście całej elewacji
przeanalizuj jej wymiary i elementy
czy jest cokół – jeśli tak, jaką ma wysokość?

Co to jest belka ślepienna?

kiedy nie rozumiesz terminów, posilkuj się słowniczkiem ze str. 7

Jakie materiały mogę stosować?

informacje znajdziesz na str. 41 w części „Materiały”

Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

na str. 43 omówiono zagadnienia dotyczące lokalizacji reklam,
znajdziesz tam rysunki:

- na pierwszym na czerwono oznaczono, co jest zabronione
- na drugim wskazano, jak prawidłowo wybierać i umieszczać nośniki reklamowe

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

na str. 44 opisano dozwolone elementy reklamowe
(ich wymiary, kolorystykę, materiały)

Dobre praktyki

na końcu rozdziału (str. 52) znajdziesz zdjęcia dobrych
praktyk – wykorzystaj je jako inspirację do stworzenia pięknej witryny

Czym charakteryzuje się historyzm i czym różni się od eklektyzmu?

To szmery i szumy przeszłości. Kalejdoskop szeptów minionych epok. To romantyczna tęsknota za nieuchronnie przemijającą historią. Potrzeba powrotu. To samotność i prostota. Niepewność i różnorodność. Swoboda i pragnienia, architektura czerpiąca ze skarbnicy bezpowrotnie utraconej przeszłości.

Historyzm (1850 do I ćwierćwiecza XX wieku) to powrót do stylistyki minionych epok – wzorów charakterystycznych dla romanizmu, gotyku, renesansu czy baroku. Inspiracje historycznymi stylami ograniczają się jednak często do stylizacji detalu i dekoracji nałożonej na elewację XIX-wiecznej kamienicy.

Eklektyzm (1850 do I ćwierćwiecza XX wieku) to łączenie rozmaitych nurtów architektonicznych w jednej budowli poprzez krzyżowanie elementów dekoracyjnych, które pochodzą z różnych epok stylowych – często sprzecznych ze sobą estetycznie. W efekcie powstają zaskakujące i bogate elewacje o nietuzinkowej kompozycji.

O Piotrkowskiej Jerzy Grohman:

Wczoraj: Piotrkowska była zawsze najładniejszą ulicą w Łodzi i miała piękne sklepy. Widywało się na niej eleganckie panie i świetnie ubranych panów. [...]

To wszystko było bardzo malownicze.

Dziś: Przy ulicy Piotrkowskiej stały i do dziś stoją piękne kamienice.

Dalej stały dość smutne domy.

Dziś są jeszcze smutniejsze bo są zaniedbane...

Jutro: Piotrkowska była zawsze najładniejszą ulicą w Łodzi...

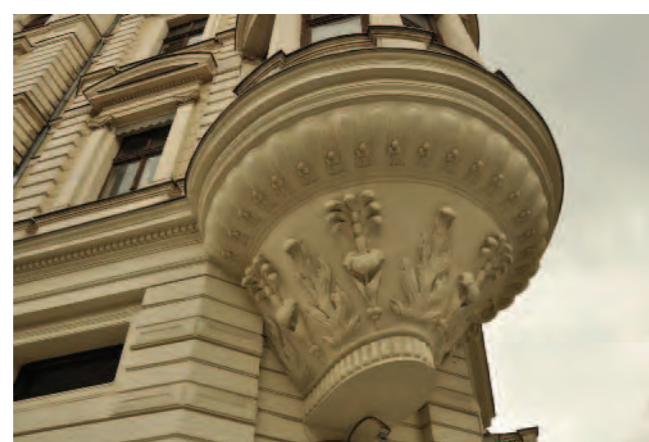
Główne założenia stylu

Czym charakteryzuje się historyzm?

przykład kamienicy historycznej

01 elewacje kamienic historycznych są bardzo bogato zdobione, wśród zdobień znajdują się detale inspirowane sztuką gotyku, baroku, renesansu, m.in. zworniki, boniowanie i dekoracyjne woluty

02 stolarka okienna zaakcentowana jest bardzo dekoracyjnymi pilastrami, stylizowanymi na antyczne, z ozdobnymi głowicami i bogatą roślinną dekoracją

wśród elewacyjnych zdobień znajdziesz detale inspirowane sztuką gotyku, baroku, renesansu

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

Znajdziesz tu wskazówki, jaką kolorystykę i materiały możesz stosować w projekcie witryny. Bazuj na kolorystyce elewacji.

Poziom parteru

Kształt

- nie zmieniaj elementów dekoracyjnych, takich jak detale architektoniczne lub boniowanie
- 1 w kamienicach pod nr. 5, 8, 23, 84 i 125 sugerujemy odtworzenie oryginalnego boniowania elewacji

Materiał

- nie zmieniaj istniejącego materiału elewacyjnego
- wejście do lokalu – schody
- stosuj jeden wybrany materiał – np. lastriko, granit, kamień
- 1 nie stosuj terakoty

Kolorystyka

- w razie braku jej opisu – według materiałów archiwalnych i badań stratygraficznych
- 1 dopuszczamy odświeżenie elewacji całego parteru
- 1 nie maluj elewacji w obrębie tylko jednego lokalu, każdą zmianę kolorystyki konsultuj z Miejskim Konserwatorem Zabytków

Witryna

Kształt

- dostosuj podział ramy witryny do stylu, w jakim wykonany jest budynek (elewacja)
- rama witryny
- stylizacja – *żeby osiągnąć podobieństwo*
- projektuj stolarkę nawiązując do detali architektonicznych elewacji budynku
- postaw na masowność stolarki i bogate zdobienia
- stosuj stolarkę drzwiową wzbogaconą o zdobne płyciny
- minimalizm – *żeby osiągnąć efekt kontrastu*
- projektuj prostą ramę z drobnymi elementami ozdobnymi

Materiał

- stolarka drewniana
- stolarka aluminiowa
- 1 sugerujemy zastosowanie szklenia klejonego, antywłamaniowego, klasy minimum P2

Kolorystyka

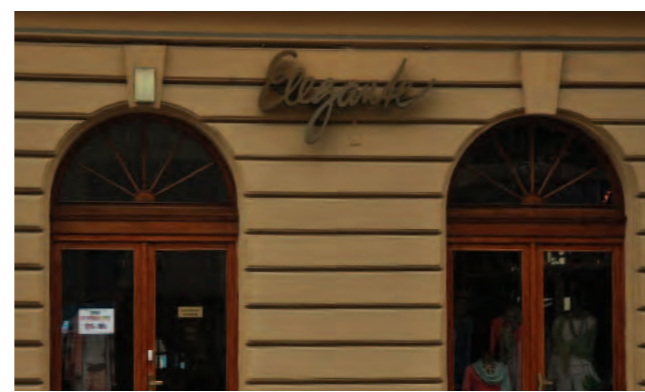
- stolarka drewniana – np. dąb, orzech, cyprys, afromozja, palisander, teak, wenge, grusza, mahoń
- kolorы stonowane, neutralne – np. kość słoniowa, beż, szarość, brąz

przykład witryny minimalistycznej wkomponowanej w boniowany parter kamienicy

dostosuj kolorystykę swojej witryny do kolorystyki elewacji, bazując na materiałach archiwalnych

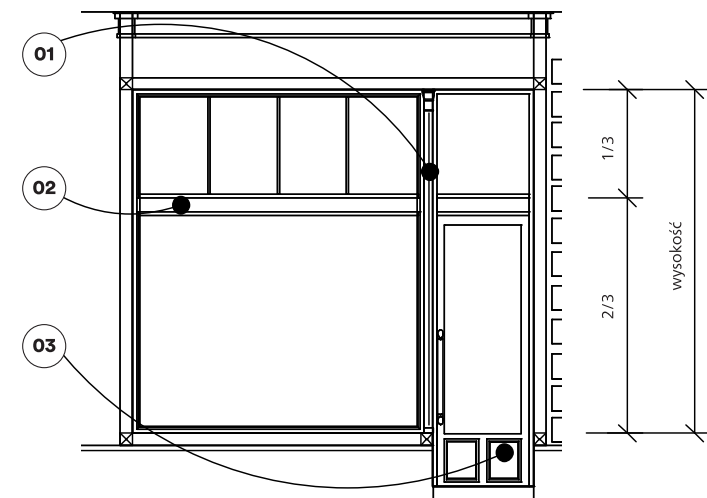
podziały górnej części okna ozdabiają witrynę, zastosowanie ozdobnej czcionki w literach przestrzennych umieszczonych pośrodku elewacji wprowadza ład i harmonię

W jaki sposób podzielić witrynę?

stylizacja – żeby osiągnąć podobieństwo

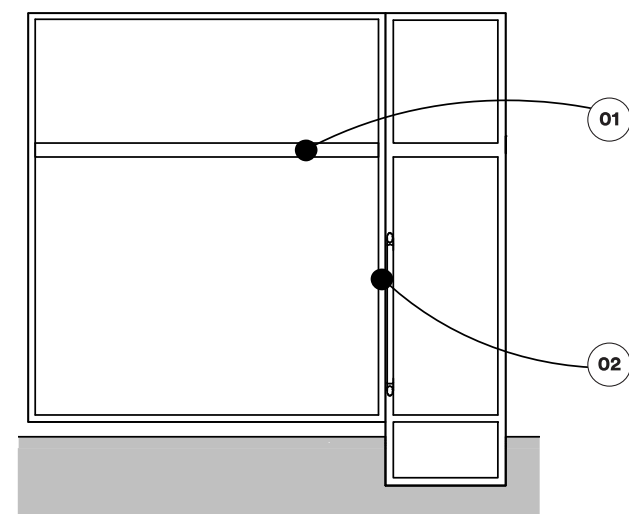
- stosuj masywną i bogato zdobioną ramę witryny, nawiązującą detalami do detali budynku, oraz stolarkę drzwiową ze zdobionymi płycinami
- projektuj dolną i górną powierzchnię okna witryny bez dodatkowego podziału, sugerujemy podział pionowy tylko ze względów konstrukcyjnych (po przekroczeniu 4 m² powierzchni szklenia)
- ① dopuszczamy możliwość dodatkowych podziałów górnej powierzchni okna (zgodnych z podziałem stolarki okiennej na elewacji lub bazujących na materiałach archiwalnych)

- 01** ozdobne, masywne ramy i bogato zdobiony słupek witryny odtwarzaj, bazując na materiałach archiwalnych
- 02** umieszczaj belkę sienienną na ok. 2/3 wysokości całego otworu, dzieląc szklenie na 2 części
- 03** staraj się żeby płyciny w drzwiach znajdowały się na wysokości cokołu

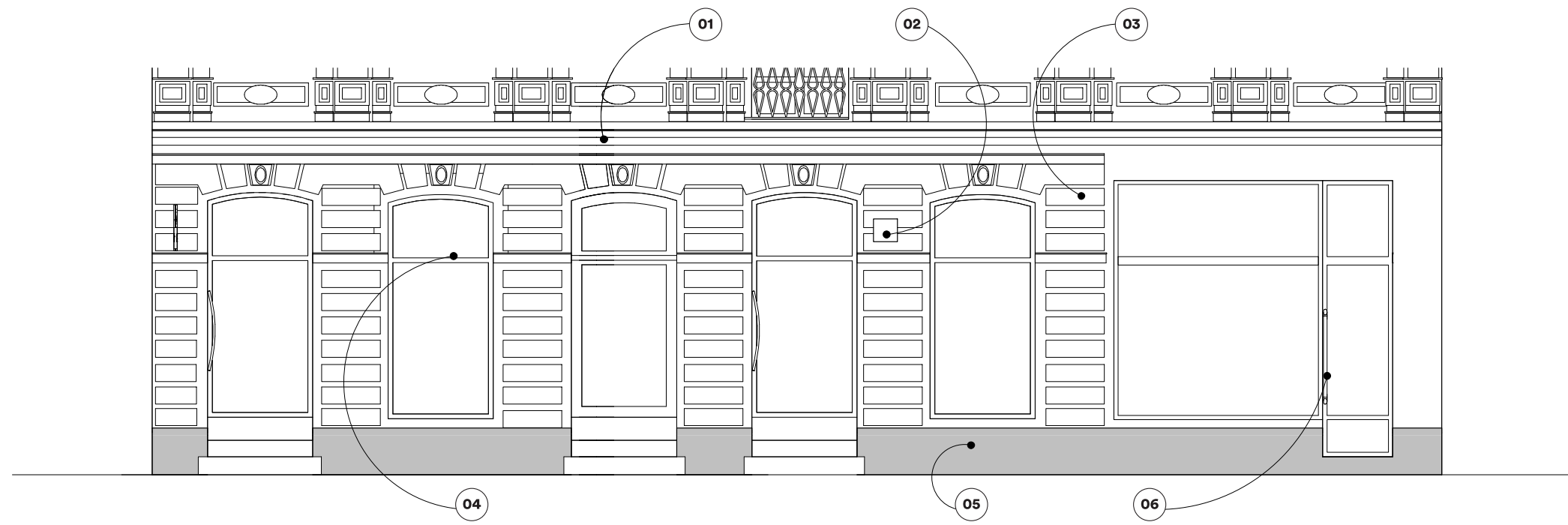
minimalizm – żeby osiągnąć efekt kontrastu

- 01** podziały ramy całej witryny znajdują się na jednej wysokości
- 02** rama witryny o klasycznym, prostym profilu

jak witryna powinna wyglądać w kontekście całej elewacji?

- zwróć uwagę na kompozycję witryny (pamiętaj, że jest oglądana w kontekście całej elewacji – zadbaj o harmonię)
- jeśli elewacja jest symetryczna, zachowaj ten układ
- zachowaj jednolitą wysokość cokołu i witryn
- zachowaj jednolity podział na górną i dolną powierzchnię szklenia na całej elewacji

- 01** grzys międzykondygnacyjny wyznacza górną granicę elewacji parteru i pasa reklamowego
- 02** wieszaj tablice informacyjne (zakaz wjazdu, numerację budynku) w prawym górnym rogu prześwitu bramowego lub wejścia do budynku

03 jeśli na elewacji parteru znajdują się detale architektoniczne, nie zasłaniaj ich

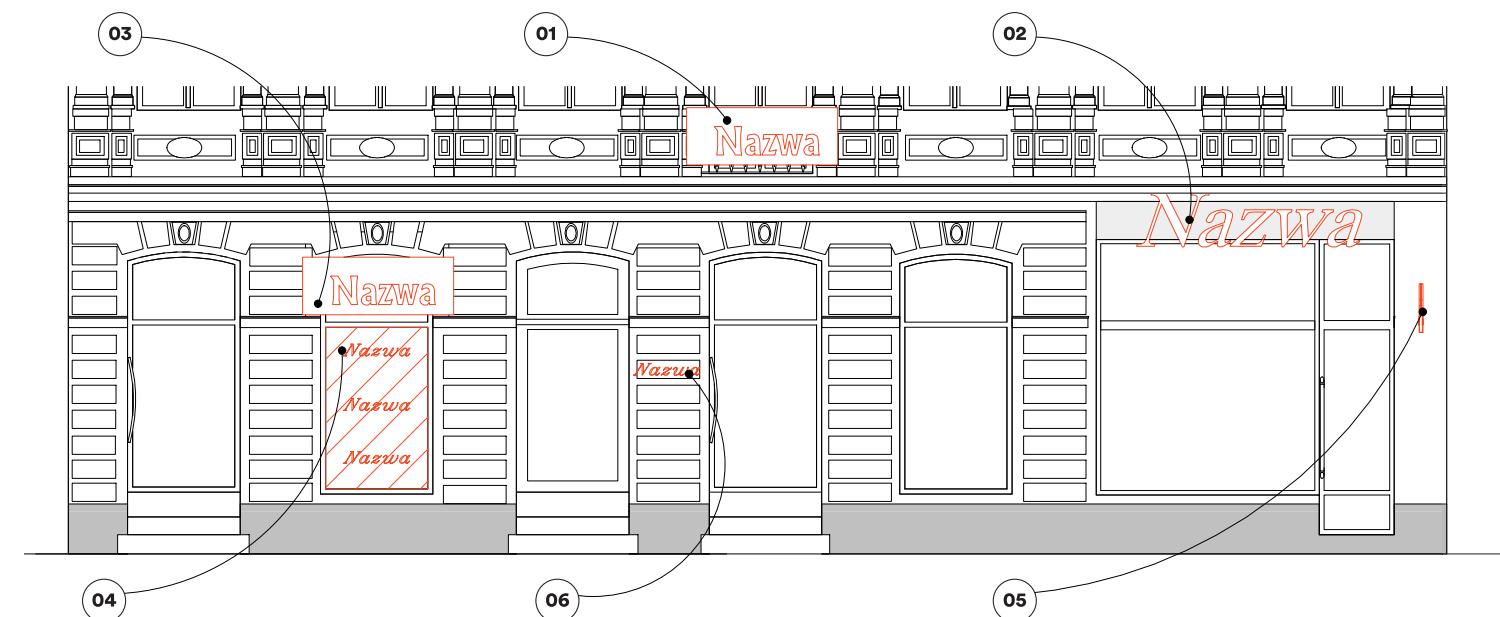
04 wszystkie witryny na elewacji powinny być jednakowej wysokości (określonej na podstawie materiałów archiwalnych) oraz mieć jeden styl podziału ramy na górną i dolną powierzchnię szklenia

05 wysokość cokołu wyznaczona jest w oparciu o materiały archiwalne, nie zmieniaj jej

06 stosuj witryny drewniane lub aluminiowe

Gdzie mogą umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

źle

Główne zasady

- Umieszczaj elementy reklamowe tylko w pasie reklamowym lub na szkleniu witryny,
- stosuj tylko 2–3 elementy reklamowe (np. litery przestrzenne + naklejkę),
- zadbaj o odpowiednie oświetlenie wewnętrzne i ekspozycję witryny, żeby nadać jej wyjątkowy charakter,
- utrzymuj swoją wystawę w należyтым porządku i schludności.

01 pas reklamowy

- nie umieszczaj nośników reklamowych nad poziomem parteru
- nie umieszczaj reklam poza pasem reklamowym i powierzchnią szklenia

02 litery przestrzenne (patrz str. 52)

- dostosuj wielkość liter przestrzennych do wymiarów pasa reklamowego
- nie umieszczaj liter przestrzennych nad witryną w przypadku montażu markizy

03 nośniki reklamowe

- nie stosuj kasetonów ani sztyldów reklamowych
- nie zasłaniaj reklamami detali architektonicznych ani okien – są wizytówką kamienicy

04 reklama na szkleniu (patrz str. 53)

- nie umieszczaj naklejek zajmujących więcej niż 6% powierzchni szklenia
- nie umieszczaj naklejek w dowolnym miejscu witryny
- nie umieszczaj plakatów ani kartek na szybie

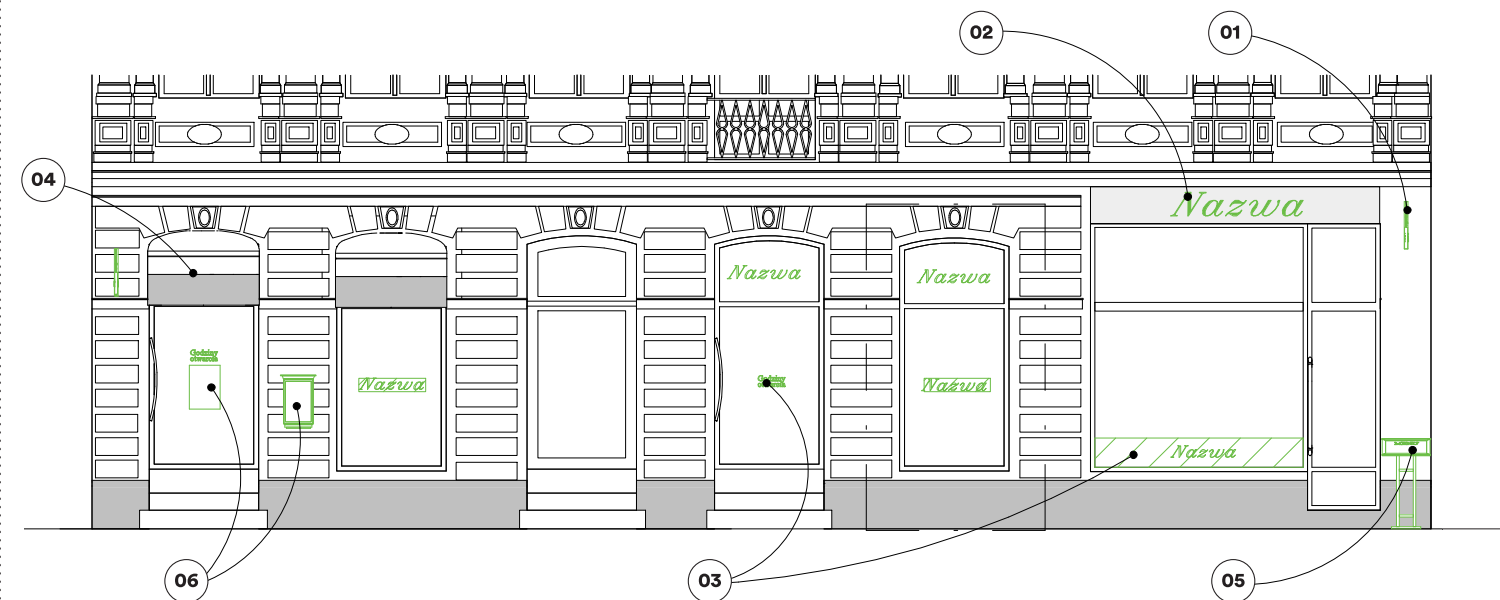
05 wysięgnik (patrz str. 56)

- nie umieszczaj wysięgnika poniżej poziomu pasa reklamowego
- nie stosuj wysięgników o wymiarach innych niż podane
- nie umieszczaj wysięgników na różnych wysokościach

06 szyld (patrz str. 55)

- nie stosuj szyldów o niejednakowych wymiarach i nieodpowiednich do wielkości boniowania (jeśli występuje)

dobrze

01 wysięgnik (patrz str. 56)

- umieszczaj w poziomie pasa reklamowego, w odległości min. 20 cm od krawędzi ramy witryny
- stosuj tylko jeden wysięgnik (patrz str. 56) dla lokalu
- umieszczaj wysięgnik (patrz str. 56) od zewnętrznej strony witryny

02 litery przestrzenne (patrz str. 52)

- umieszczaj je w pasie reklamowym centralnie nad witryną
- ① jeśli wysokość pasa reklamowego jest mniejsza niż 30 cm, nie stosuj liter przestrzennych; w tym przypadku proponujemy zastosowanie naklejek reklamowych z folii lub pleksi, umieszczonych na szkleniu, lub liter wewnątrz witryny

03 reklama na szkleniu (patrz str. 53)

- umieszczaj w formie naklejki (usytuowanej centralnie) lub w pasie dolnym
- powierzchnia naklejki – maks. 6% powierzchni szklenia
- umieszczaj informację o godzinach otwarcia centralnie na drzwiach wejściowych w formie naklejki lub za szybą – jako tabliczkę widoczną z ulicy

04 markiza (patrz str. 54)

- umieszczaj logo i nazwę tylko na lambreknie markizy
- nie umieszczaj nazwy ani logo lokalu na markizie

05 stojak z menu (patrz str. 57)

- stosuj tylko w lokalach gastronomicznych
- obowiązuje jeden stojak na jeden lokal

06 gablota (patrz str. 58)

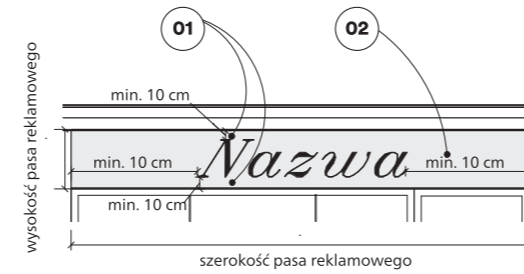
- umieszczaj menu dla lokali gastronomicznych w gablocie na elewacji budynku
- nie zakrywaj detali architektonicznych
- ① w przypadku dekoracyjnej elewacji umieszczaj menu wewnątrz lokalu, za szybą – na tablicy widocznej z ulicy

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

Litery przestrzenne

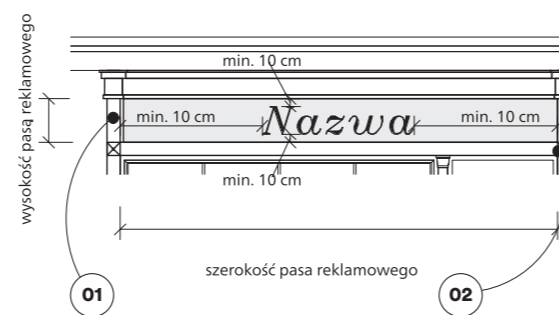
logotyp lub litery przestrzenne na zewnątrz lokalu

- 01** zachowaj odległość min. 10 cm od zewnętrznych linii wyznaczających pas reklamowy
  - ① dla witryn łukowo zakończonych odległość 10 cm liczona jest od najwyższego punktu łuku
- 02** litery przestrzenne umieszczaj centralnie nad witryną w obrębie wydzielonego pasa reklamowego
  - ① dopuszcza się stosowanie liter przestrzennych samoświecących

witryna stylizowana

- 01** płycina okalająca witrynę tworzy pole dla logotypu lub liter przestrzennych
- 02** nie zasłaniaj detali nawiązujących do stylistyki elewacji
  - ① w przypadku montażu liter lub logo na szerokiej/wysokiej belce ślimiennej obowiązują zasady dotyczące liter przestrzennych

Kształt

- używaj prostych lub ozdobnych krojów czcionek
- stosuj litery samoświecące tylko wtedy, gdy na elewacji znajduje się wyprowadzenie instalacji elektrycznej

Materiał

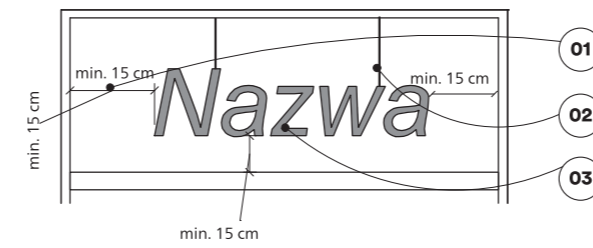
- dibond
- styrodur
- pleksi
- aluminium
- szkło
- drewno

efekt poświaty nadaje literom lekkość

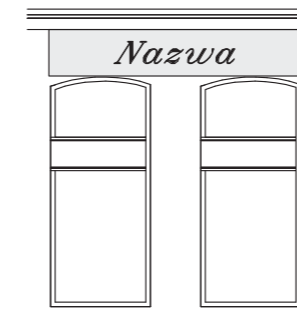
logotyp lub litery przestrzenne wewnątrz witryny

- 01** zachowaj odległość min. 15 cm od wewnętrznych krawędzi ramy szklenia
- 02** montuj litery do sufitu za pomocą stałaży
- 03** umieszczaj logo centralnie
  - ① wewnątrz lokalu dopuszcza się umieszczenie liter samoświecących lub neonów

lokal z kilkoma witrynami

- jeżeli lokal ma kilka witryn, całkowita szerokość logo z liter przestrzennych równa się szerokości sumy witryn – wtedy litery umieszczaj centralnie względem całej elewacji

Kolorystyka

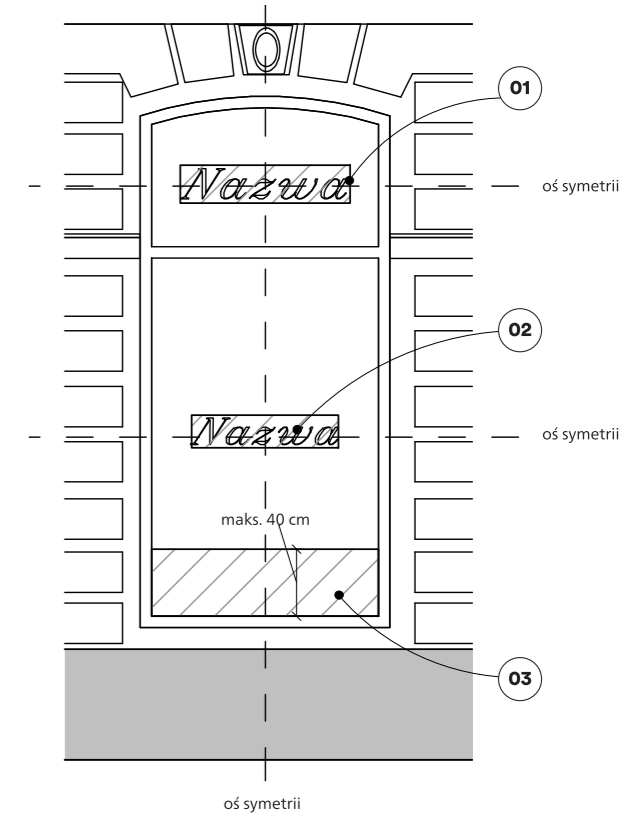
- litery przestrzenne na elewacji**
  - kolory jasne i neutralne – np. biel, beż, szarość, czerń, grafit, brąz
  - kolory metali – np. złoto, srebro, patyna itp.
- litery przestrzenne wewnątrz lokalu**
  - pełna paleta kolorów
    - ① kolorystyka nośników reklamowych dla jednego lokalu powinna być spójna
    - ① dopuszcza się stosowanie kolorów mocnych i jaskrawych za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

litery przestrzenne w kolorze złota lub brązu zawsze wyglądają dobrze

Reklama na szkleniu

- 01** jeśli nie ma miejsca na pas reklamowy, umieszczaj naklejki reklamowe z folii w górnym podziale okna
- 02** naklejka w formie liter z nazwą lokalu, umieszczona centralnie w dolnym podziale szklenia
  - ① powierzchnia wszystkich używanych naklejek – maks. 6% powierzchni jednego podziału okna
- 03** reklama w pasie dolnym w formie naklejki
  - ① wysokość naklejki – maks. 40 cm
  - ① szerokość – cała szerokość szklenia

Kształt

- używaj prostych lub ozdobnych krojów czcionek
- czcionki nośników reklamowych dla jednego lokalu powinny mieć jednakowy krój

Materiał

- folia okienna matowa (szroniona)
- pleksi

Kolorystyka

- kolory stonowane, neutralne – np. czerń, biel, szarość, beż, krem, grafit
- ① dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

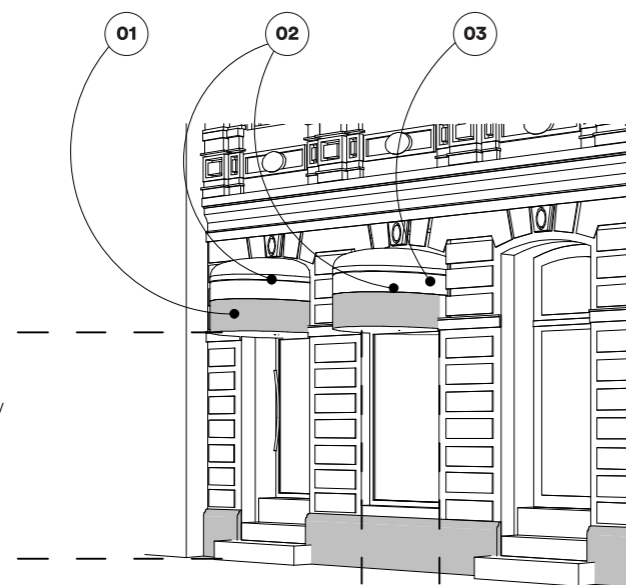
ciekawie zaaranżowana naklejka na szkleniu przyciąga wzrok do ekspozycji

Markiza

- 01 dostosuj szerokość markizy do otworu okiennego
- 02 w każdej witrynie lokalu montuj takie same markizy
- 03 logo lub nazwę lokalu umieszczaj tylko na lambreklinie

- ⓘ w przypadku wysokich witryn (ok. 4 m) dopuszcza się montaż markiz w świetle otworu okiennego na poziomie belki ślepiennej
- ⓘ w przypadku montażu markizy nie umieszczaj nad nią liter przestrzennych

wysokość podwieszenia markizy po otwarciu – min. 250 cm

szerokość markizy = szerokość witryny

Kształt

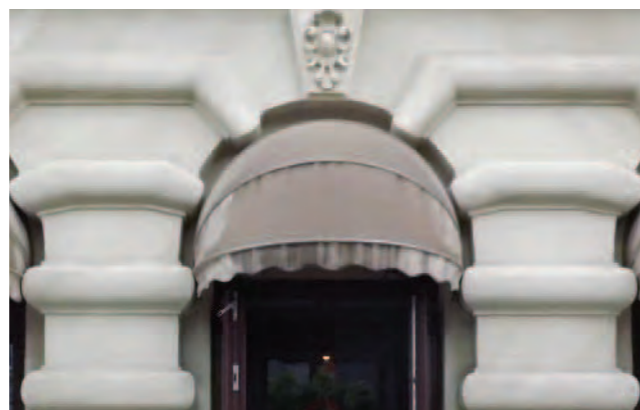
- stosuj markizy balkonowe, koszowe lub tarasowe
- markizę mocuj w otworze okiennym

Materiał

- tkaniny tekstylne – akrylowe

Kolorystyka

- kolory jasne, niejaskrawe – tworzące spójną całość z kolorystyką elewacji
- ⓘ dopuszcza się stosowanie ciemnych lub kontrastujących markiz za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

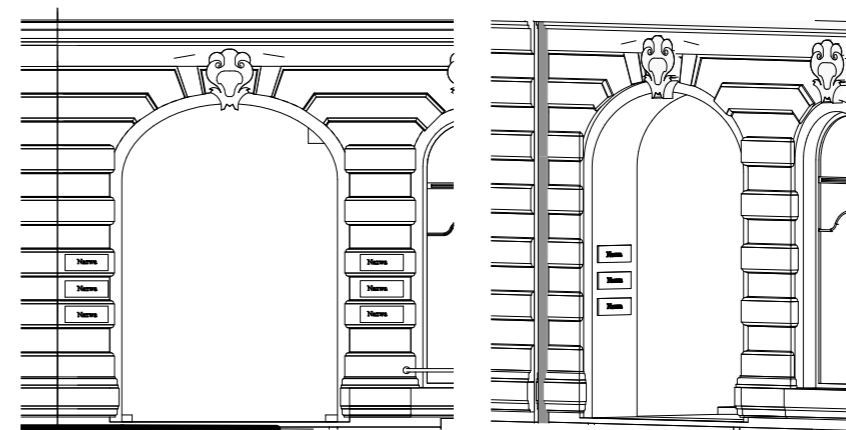

markizy koszowe najlepiej wyglądają w łukowo zakończonych oknach – nadają witrynom charakter

Szyld

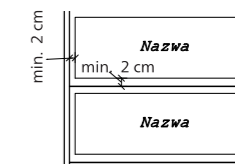
- tylko dla lokali znajdujących się w oficynach i podwórkach
- szyld możesz montować po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld

- ⓘ jeśli prześwit bramowy ma detale architektoniczne, szyldy należy umieszczać od wewnętrznej strony prześwitu

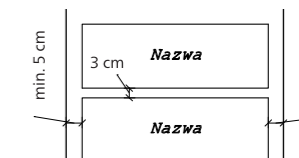
wymiary dla elewacji boniowanych

- zdefiniuj maksymalne wymiary szyldu:
  - wysokość szyldu – maks. wysokość boni minus 4 cm
  - szerokość szyldu – maks. szerokość boni minus 4 cm
- odległość od krawędzi ściany – min. 2 cm

wymiary dla elewacji gładkich

- wysokość szyldu – maks. 40 cm
- szerokość szyldu – maks. 60 cm
- odstęp od krawędzi ściany – min. 5 cm
- montuj szyldy w równej odległości – co 3 cm

Kształt

- szyldy proste w formie, pozbawione zdobień
- stosuj jednakowe wymiary i stylistykę – dzięki temu szyldy będą bardziej czytelne (dopasuj wymiary do miejsca podwieszenia szyldu, pozostaw min. 5 cm odsunięcia od krawędzi)
- ⓘ narzucone wymiary ani forma nie dotyczą szyldów zewnętrznych, których wygląd reguluje prawo (np. w odniesieniu do kancelarii notarialnych, przychodni, praktyk lekarskich, urzędów, szkół publicznych)

Materiał

- tło
  - szkło lub pleksi
  - blacha
  - laminat grawerski
- litery
  - grawer
  - naklejka
  - pleksi
- montaż
  - na kołkach z dystansem
  - w listwach

Kolorystyka

- tło
  - szkło bezbarwne, mrożone
  - pleksi bezbarwne, mrożone
- litery
  - kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
  - kolory neutralne – np. biel, szarość, brąz, brąz
- kolory neutralne – np. biel, czerń, szarość, brąz, brąz
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

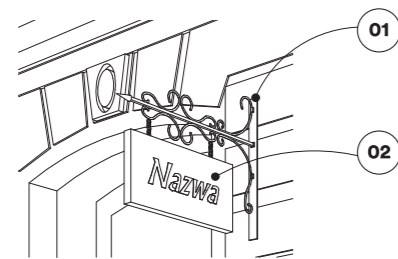
jednakowe szyldy tworzą spójną kompozycję, a ład i harmonia sprawiają, że szyldy są czytelniejsze dla potencjalnego klienta

Wysięgnik

wysięgnik wiszący

- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 80×70 cm

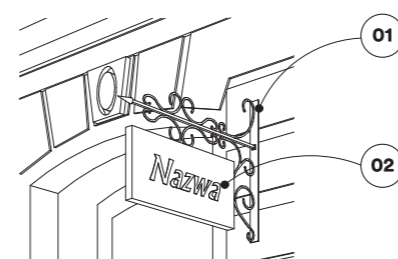
- 01 podkonstrukcja
- 02 szyld / semafor

wysięgnik mocowany trwale

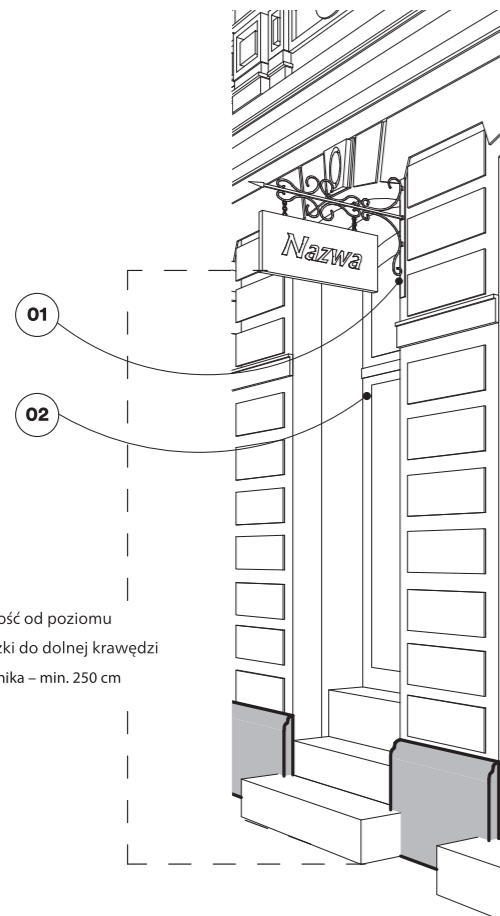
- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 80×70 cm

- 01 podkonstrukcja
- 02 szyld / semafor

- montuj wysięgnik tak, żeby poziomy element podkonstrukcji mocowania znajdował się w pasie reklamowym
- odległość od krawędzi zewnętrznej witryny do osi wysięgnika – min. 20 cm

- 01 podkonstrukcja mocowania
- 02 rama witryny

odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi wysięgnika – min. 250 cm

Kształt

podkonstrukcja

- wykonaj ją z elementów stalowych wygiętych techniką metaloplastyki – bogatych i stylizowanych według detali charakterystycznych dla epoki

szyld / semafor

- prostokątny, owalny, kwadratowy lub w formie znaku graficznego firmy
- Ⓢ dopuszcza się stosowanie innego kształtu, zgodnego z polityką i logo firmy, za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków
- Ⓢ wysięgnik wieszaj w pasie reklamowym, tak żeby był widoczny z ulicy

Materiał

podkonstrukcja

- profile stalowe kształtowane techniką metaloplastyki

szyld / semafor

- pleksi
- dibond
- blacha
- drewno

Kolorystyka

podkonstrukcja

- kolory metali – np. złoto, srebro, patyna

szyld / semafor

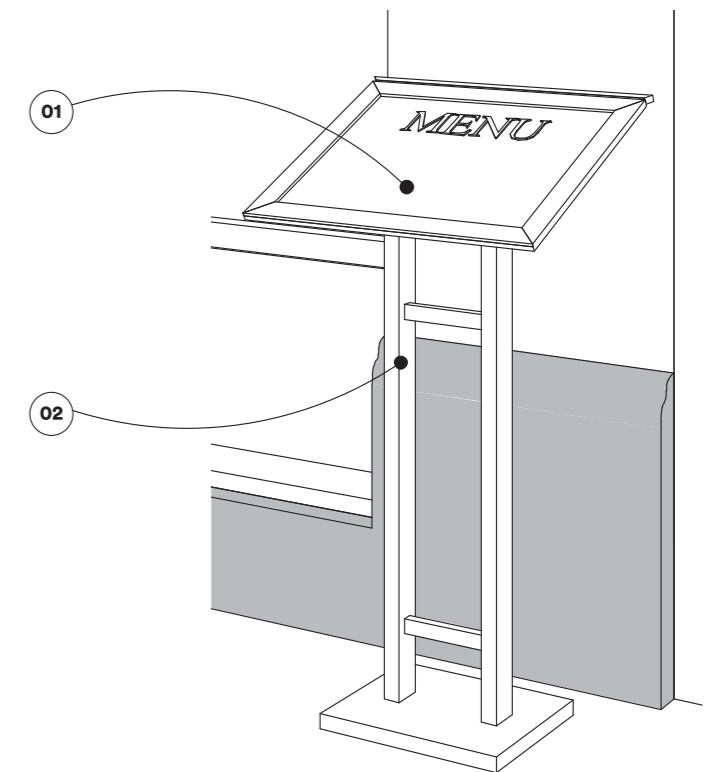
- kolory neutralne – np. biel, czerni, szarość, brąz, beż, grafit
- Ⓢ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

do bogatych elewacji pasuje stylizowany wysięgnik o różnych kształtach

Stojak z menu

- 01 gablotka
- 02 podkonstrukcja – nogi

Wymiary

- gablotka
- 50×42 cm
- podkonstrukcja – nogi
- wysokość – 115 cm

Kształt

- prosta stylistyka pasuje do bogatych witryn kamienic historyzmu (zdjęcie traktuj jako inspirację)

Materiał

gablotka

- drewno
- odporna na warunki atmosferyczne, przykryta pleksi lub szkłem
- podkonstrukcja
- drewno

Kolorystyka

rama gablotki

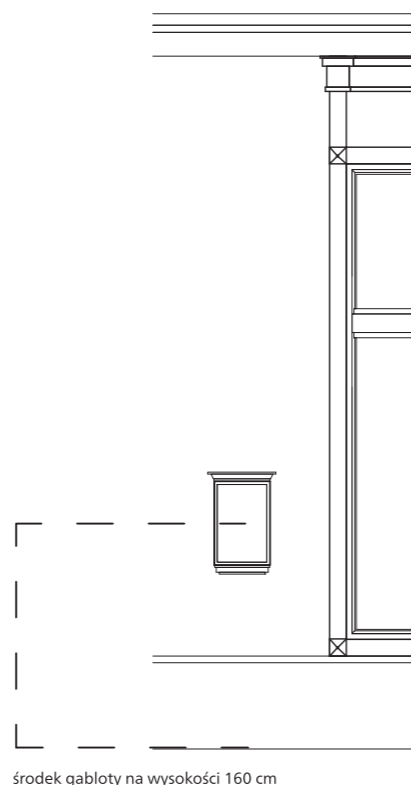
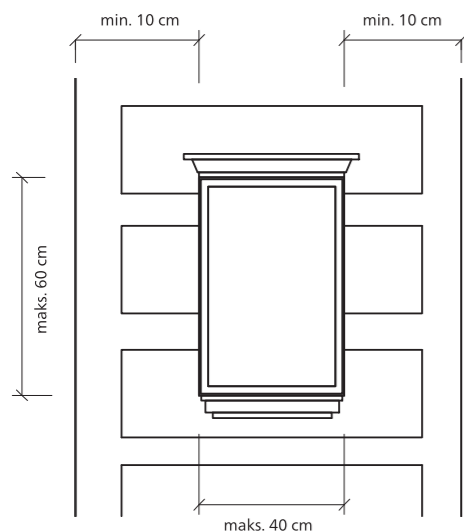
- kolor drewna
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerni
- podkonstrukcja
- kolor drewna
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerni
- Ⓢ kolorystyka stojaka i wysięgnika powinna być spójna

prosty kształt stojaka pasuje do elementów historyzujących (dzięki zastosowaniu jednolitej kolorystyki)

Gablota

- gablotę umieszczaj pionowo lub poziomo, centralnie względem miejsca podwieszenia na elewacji
- staraj się, żeby centralny punkt gabloty był na poziomie wzroku człowieka – ok. 160 cm
- ⓘ jeśli szerokość miejsca na gablotę jest mniejsza niż 60 cm, menu umieszczaj wewnątrz lokalu

Wymiary

- maks. 40x60x12 cm

Kształt

- projektuj proste formy lub z detalami dekoracyjnymi
- wieszaj gablotkę centralnie w stosunku do elewacji zarówno w poziomie, jak i pionie
- utrzymuj gablotkę w należytych ładzie i porządku, jest wizytówką Twojej firmy

Materiał

- drewno ze szkłem lub bezbarwnym pleksi
- odporna na warunki atmosferyczne

Kolorystyka

- kolor drewna – spójny z witryną
- kolory stonowane – np. czerni, biel, szarość, beż, krem, złoto, srebro

dostosuj kształt i kolor gabloty do kolorystyki i stylu witryny Twojego lokalu

zwróć uwagę na rozmieszczenie gablot

Oświetlenie i ekspozycja

- Utrzymuj elementy widoczne z ulicy w należytych ładzie i porządku,
- schludne wnętrze witryny jest najlepszym środkiem komunikacji między klientem a sprzedawcą,
- ciekawa ekspozycja jest w stanie na tyle skutecznie przyciągnąć uwagę patrzącego, żeby zachęcić go do wejścia do lokalu,
- projektując wystawę sklepu/restauracji, skorzystaj z przykładów dotyczących prezentacji towarów i usług (str. 119).

Neony

Oświetlenie neonami może być stosowane tylko dla lokali otwartych w godzinach nocnych.

Wymiary

- dostosuj wymiary neonu do danej lokalizacji
- stosuj zasady dotyczące liter przestrzennych, kiedy neon montowany jest płasko na elewacji lub w świetle witryny
- odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi neonu podwieszanego prostopadle do elewacji – min. 250 cm
- jeśli neon wieszany jest prostopadle, obowiązują wymiary jak dla szyldu semaforowego

Kształt

- stosuj rury szklane wygięte w kształt liter lub znaków graficznych

Materiał

- rury szklane wypełnione gazem

Kolorystyka

- kolory dostępne dla danej technologii – np. zieleń, błękit, róż, czerwień, pomarańcz

neony to świetne nośniki reklamowe w formie połączonych, wypełnionych gazem, szklanych rurek, które tworzą napis lub znak graficzny

Dobre praktyki

alumiuniowa witryna tworzy zamierzony kontrast z historyczną elewacją

półokrągłe wykończenie górnej części okien witryn sklepowych doskonale nawiązuje do półokrągłego zakończonego wejścia do lokalu

prosta witryna, wzbogacona o elementy dekoracyjne w narożach ramy, wygląda bardzo elegancko, a pięknie podświetlona ekspozycja dobrze prezentuje biżuterię

zwróć uwagę na złotą naklejkę, która powtarza kształt górnego podziału okna – nadaje witrynie klasyczny charakter

Secesja / architektura XX w.

Dochodzimy teraz do części ulicy Piotrkowskiej, gdzie w godzinach popołudniowych i wieczornych płynie olbrzymia fala eleganckiego świata, spieszących kupców i przemysłowców [...] Tutaj ciągnie się jeden sklep za drugim i każdy stara się prześcignąć sąsiada w elegancji wystawy. W tym domu czaruje nas wystawa jubilerska Kantora. Błyszczą złoto i srebro oraz gustowne drogocenne kamienie.

Piotrkowska 29, budynek Wilhelma Landaua
A. Rynkowska, *Ulica Piotrkowska*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1970, s. 159

Nawigator, czyli jak to działa

Czym charakteryzuje się secesja i czym różni się od architektury początku XX w.?
zapoznaj się z założeniami stylu zawartymi we wstępie

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

zaczynaj od elewacji (str. 61) – czy jest symetryczna, czy ma detale?
zapoznaj się z zasadami dotyczącymi tworzenia witryny w kontekście całej elewacji
przeanalizuj jej wymiary i elementy
czy jest cokół – jeśli tak, jaką ma wysokość?

Co to jest belka ślepienna?

kiedy nie rozumiesz terminów, posilkuj się słowniczkiem ze str. 7

Jakie materiały mogę stosować?

informacje znajdziesz na str. 61 w części „Materiały”

Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

na str. 63 omówiono zagadnienia dotyczące lokalizacji reklam,
znajdziesz tam rysunki:

- na pierwszym na czerwono oznaczono, co jest zabronione
- na drugim wskazano, jak prawidłowo wybierać i umieszczać nośniki reklamowe

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

na str. 64 opisano dozwolone elementy reklamowe
(ich wymiary, kolorystykę, materiały)

Dobre praktyki

na końcu rozdziału (str. 72) znajdziesz zdjęcia dobrych
praktyk – wykorzystaj je jako inspirację do stworzenia pięknej witryny

Czym charakteryzuje się secesja i czym różni się od architektury początku XX w.?

To rozbrzmiewający nagle i silnie radykalny głos potrzeby nowego stylu. To wyrażona w twórczości artystycznej nieuchronna potrzeba zmiany. Konieczność zerwania z inspiracjami historyzmu.

To swoboda miękko wygiętej linii, kształtująca liryczne nastroje fasad. Sugestywna asymetria formy wypełnionej barwną plamą. To roślinne łodygi, liście kasztanowców i drzewa jabłoni oplatające elewacje. Wyglądające z okien kolorowe witraże. Rozwiązana pośród tynków kobieca zmysłowość. Zapach mniszków lekarskich rozsypanych pośród geometrii ornamentów. Jasne, delikatne barwy występujące obok kolorów nasyconych i połyskliwych, wyrażających wewnętrzną moc artysty.

Secesja (ok. 1890–1910) to przede wszystkim bogata ornamentyka fasad w stylistyce roślinnej i zwierzęcej, o swobodnej kompozycji. Charakteryzują ją miękkie i wygięte linie, układające się w abstrakcyjne wzory, które nadają kamienicom bajkowy charakter.

Kamienice z początku XX w. (1910 do lat 20.) to łagodne przejście od bogatej stylistyki historyzmu i secesji do ascetycznego modernizmu. Cechuje je uspokojenie i ograniczenie wystroju elewacji oraz zaakcentowanie dużych witryn dolnych pięter, całkowicie już przeznaczonych na funkcje handlowe. Detal architektoniczny często wywodzi się ze stylów historyzujących i secesji, jednak jest znacznie skromniejszy, uproszczony i „zredukowany”.

O Piotrkowskiej Jan Machulski:

Wczoraj: To był świat luksusu, świat magiczny. Wyjazd na Piotrkowską...

tak jakbym dziś jechał do Paryża na Champs-Elysee.

Dziś: Piotrkowska jest takim corso w Rzymie. Główna ulica,

gdzie wszyscy na spacerach chodzą.

Szkoda, że teraz wszyscy patrzą po wystawach.

Jutro: Chciałem, żeby Łódź zaistniała. Łodzianie za mało Łódź szanują,

za mało uwielbiają.

Główne założenia stylu

Czym charakteryzuje się secesja?

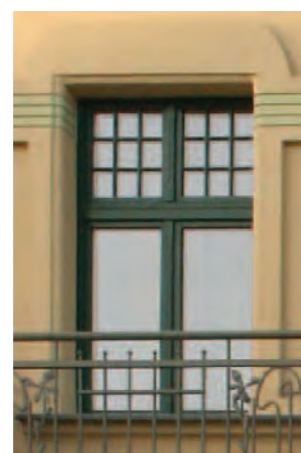
- w tym rozdziale książki wyróżniamy kamienice secesyjne i kamienice powstałe w XX w., styl determinuje sposób aranżacji ramy witryny
- na podstawie materiałów archiwalnych, fotografii pierwotnego wyglądu budynku i pierwszych projektów kamienice secesyjnych określi wysokość cokołu, podział stolarki i styl witryny (traktuj je jako wytyczne)
- ① materiały są dostępne u Miejskiego Konserwatora Zabytków

przykład kamienicy secesyjnej

- 01 secesyjna stolarka okienna charakteryzuje się bogatym podziałem górnej części okna
- 02 secesję charakteryzuje bogata ornamentyka roślinna, abstrakcyjna, zwierzęca lub ludzka

detal kamienicy pod nr. 29

stolarka okienna kamienicy pod nr. 41

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

Znajdziesz tu wskazówki, jaką kolorystykę i materiały możesz stosować w projekcie witryny. Bazuj na kolorystyce elewacji.

Poziom parteru

Kształt

- nie zmieniaj elementów dekoracyjnych, takich jak detale architektoniczne lub boniowanie
- ① w kamienicy pod nr. 37 sugerujemy odtworzenie oryginalnego boniowania
- ① w kamienicy pod nr. 29 sugerujemy odtworzenie oryginalnej wysokości okien witrynowych według materiałów archiwalnych

Materiał

- nie zmieniaj istniejącego materiału elewacyjnego
- wejście do lokalu – schody
- stosuj jeden wybrany materiał – np. lastriko, granit, kamień
- ① nie stosuj terakoty

Kolorystyka

- w razie braku jej opisu – według materiałów archiwalnych i badań stratygraficznych
- ① dopuszczamy odświeżenie elewacji całego parteru
- ① nie maluj elewacji w obrębie tylko jednego lokalu, każdą zmianę kolorystyki konsultuj z Miejskim Konserwatorem Zabytków

Witryna

Kształt

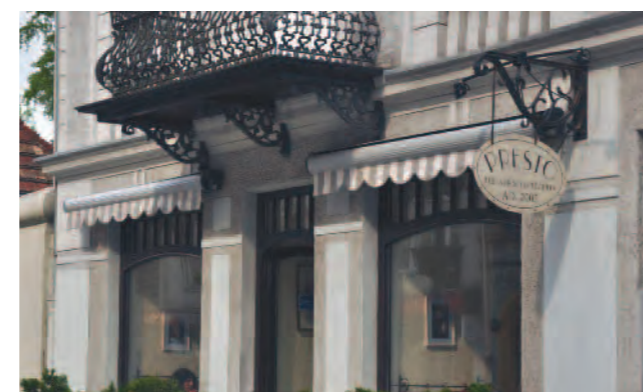
- dostosuj podział ramy witryny do stylu, w jakim wykonany jest budynek (elewacja)
- rama witryny
- stolarka odtworzeniowa wraz z elementami ozdobnymi (według materiałów archiwalnych)
- podziały dekoracyjne
- projektuj szprosły z mniejszych profili (znacznie cieńszych niż szerokość ramy witryny)

Materiał

- stolarka drewniana
- ① sugerujemy zastosowanie szklenia klejonego, antywłamaniowego, klasy minimum P2

Kolorystyka

- stolarka drewniana – zgodna z kolorystyką historyczną stolarki drewnianej użytej na elewacji
- kiedy brak materiałów archiwalnych – kolory stonowane, neutralne, np. kość słoniowa, szarość, grafit, brąz, zieleń, oliwka, złoto

witryna w kolorze ciemnego brązu (takiego jak kolor stolarki elewacyjnej)

witryna w kolorze brązu, zaaranżowana na podstawie materiałów archiwalnych

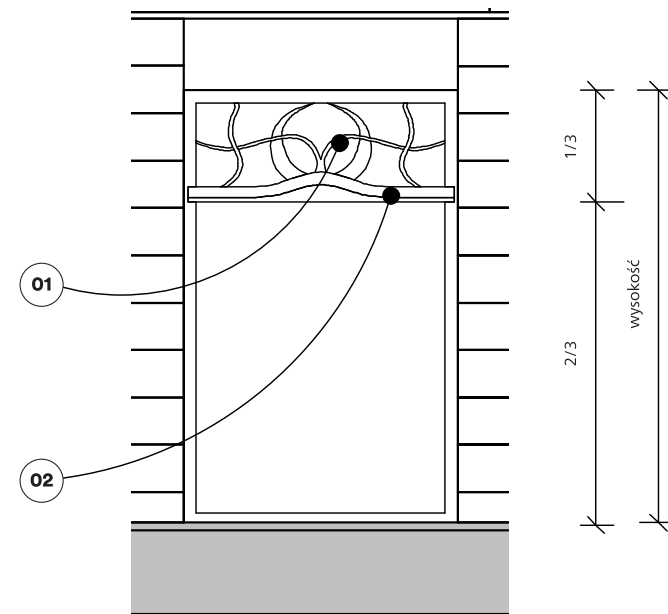
witryna w kolorze złota i szarości

W jaki sposób podzielić witrynę?

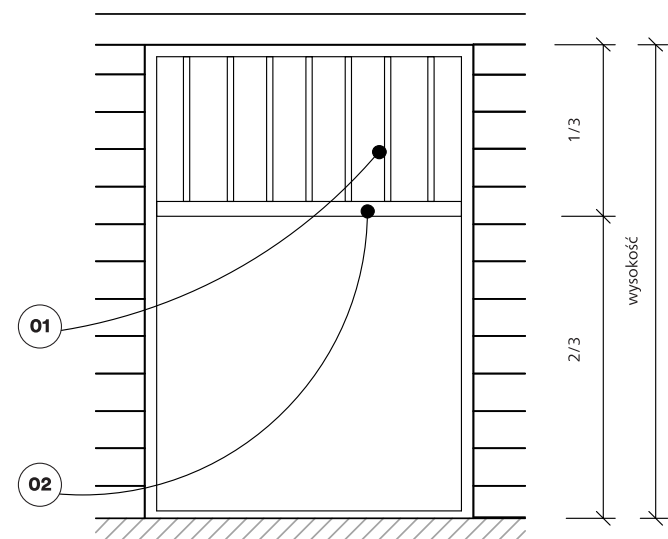
architektura secesyjna
(kamienice pod nr. 29, 37, 41, 43, 100, 128, 142)

- 01 górny podział okna jest bogato zdobiony, pojawiają się zaokrąglenia oraz drobne podziały pionowe i poziome (należy otworzyć podział naświetla na podstawie materiałów archiwalnych)
- 02 podziały dekoracyjne (szpros, przewiązki) projektuj z profili o mniejszym przekroju niż szerokość ramy witryny
- 02 umieszczaj belkę sienienną na ok. 2/3 wysokości całego otworu, dzieląc szklenie na 2 części

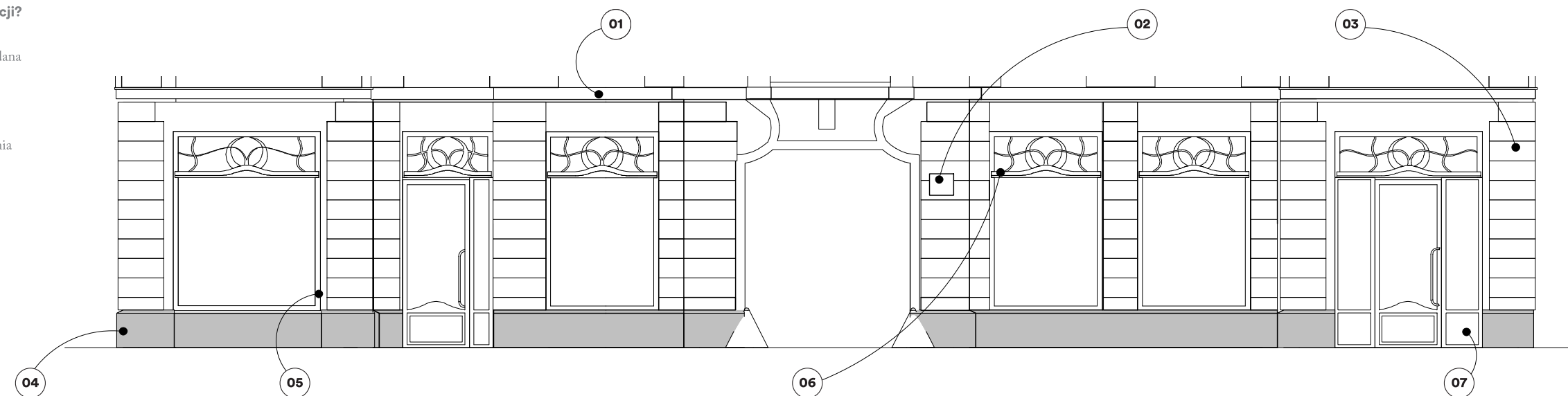
architektura początku XX w.
(kamienice pod nr. 96, 113, 122, 152)

- 01 górna część okna może być dodatkowo zdobiona dekoracyjnymi szprosami
- 01 sugerujemy zastosowanie form poziomych lub pionowych bez dodatkowych elementów dekoracyjnych – podział wykonuj na podstawie materiałów archiwalnych, zdjęć pierwotnego wykonania budynku, pierwszych projektów
- 02 belka sienienna powinna się znajdować na ok. 2/3 wysokości całego otworu, dzieląc szklenie na 2 części – zachowaj ten układ

jak witryna powinna wyglądać w kontekście całej elewacji?

- zwróć uwagę na kompozycję witryny (pamiętaj, że jest ona oglądana w kontekście całej elewacji – zadбай o harmonię)
- jeśli elewacja jest symetryczna, zachowaj ten układ
- zachowaj jednolitą wysokość cokołu i witryn
- zachowaj jednolity podział na górną i dolną powierzchnię szklenia na całej elewacji

- 01 grzyms międzykondygnacyjny wyznacza górną granicę elewacji parteru i pasa reklamowego
- 02 wieszaj tablice informacyjne (zakaz wjazdu, numerację budynku) w prawym górnym rogu prześwitu bramowego lub bramy

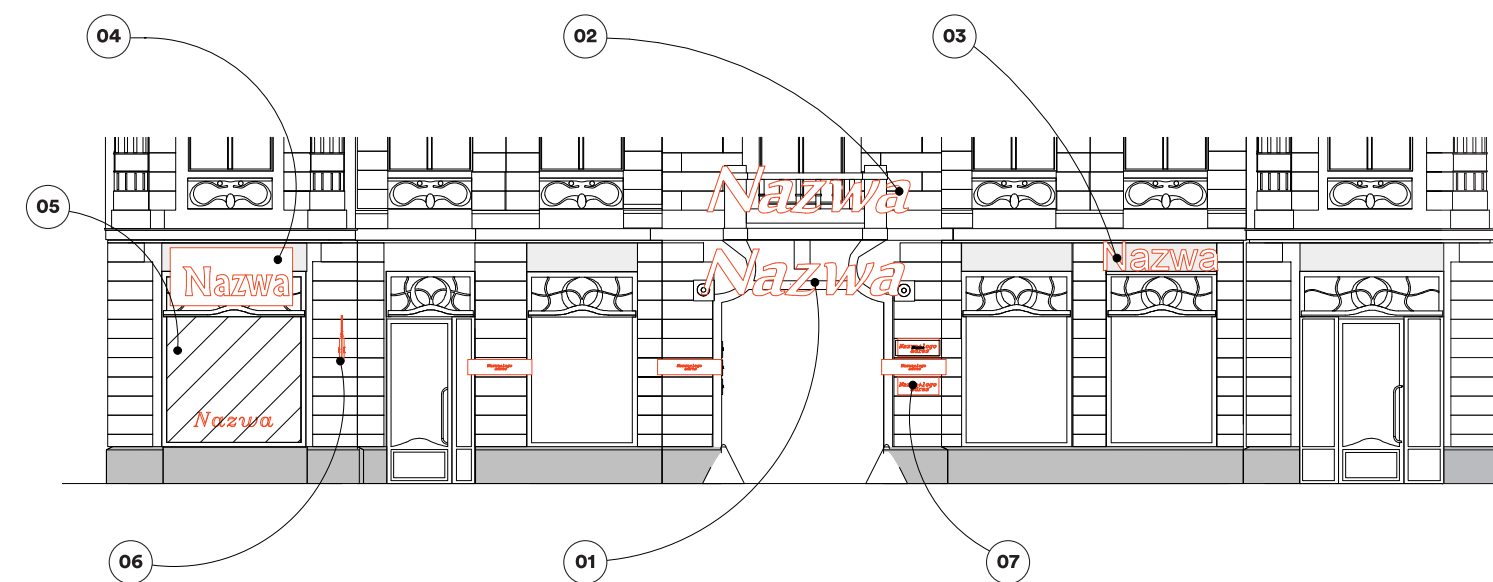
- 03 jeśli na elewacji parteru znajdują się detale architektoniczne, nie zasłaniaj ich
- 04 wysokość cokołu określona jest na podstawie materiałów archiwalnych, nie zmieniaj jej

- 05 wszystkie witryny na elewacji powinny być jednakowej wysokości (określonej na podstawie materiałów archiwalnych) i mieć jeden styl podziału ramy na górną i dolną powierzchnię
- 01 w kamienicy pod nr. 29 zalecamy zmianę wysokości witryny według materiałów archiwalnych

- 06 stosuj witryny drewniane
- 07 pływiny w drzwiach projektuj równo z wysokością cokołu

Gdzie mogą umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

źle

Główne zasady

- Umieszczaj elementy reklamowe tylko w pasie reklamowym lub na szkleniu witryny,
- stosuj tylko 2–3 elementy reklamowe (np. litery przestrzenne + naklejkę),
- zadбай o odpowiednie oświetlenie wewnętrzne i ekspozycję witryny, żeby nadać jej wyjątkowy charakter,
- utrzymuj swoją wystawę w należytym porządku i schludności.

01 prześwit bramowy (patrz str. 75)

- nie umieszczaj reklam na zwieńczeniu ani wewnątrz prześwitu bramowego

02 pas reklamowy

- nie umieszczaj nośników reklamowych nad poziomem parteru
- nie umieszczaj reklam poza pasem reklamowym i powierzchnią szklenia

03 litery przestrzenne (patrz str. 72)

- dostosuj wielkość liter przestrzennych do wymiarów pasa reklamowego
- nie umieszczaj liter przestrzennych nad witryną

w przypadku montażu markizy

04 nośniki reklamowe

- nie stosuj kasetonów ani szyldów reklamowych
- nie zasłaniaj reklamami detali architektonicznych ani okien – są wizytówką kamienicy

05 reklama na szkleniu (patrz str. 73)

- nie umieszczaj naklejek zajmujących więcej niż 4% powierzchni szklenia
- nie umieszczaj naklejek w dowolnym miejscu witryny
- nie umieszczaj plakatów ani kartek na szybie

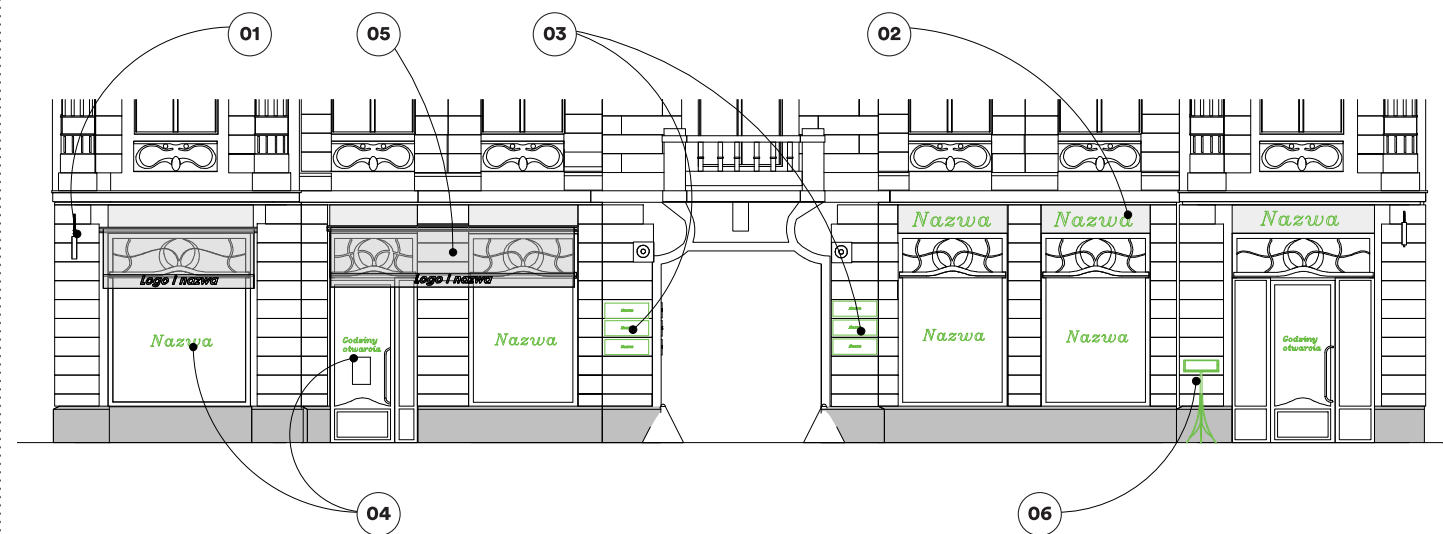
06 wysięgnik (patrz str. 76)

- nie umieszczaj wysięgnika poniżej poziomu pasa reklamowego
- nie stosuj wysięgników o innych wymiarach niż podane
- nie umieszczaj wysięgników na różnych wysokościach

07 szyld (patrz str. 75)

- nie stosuj szyldów o niejednakowych wymiarach i nieodpasowanych do wielkości boniowania (jeśli występuje)

dobrze

01 wysięgnik (patrz str. 76)

- umieszczaj w poziomie pasa reklamowego, w odległości min. 20 cm od krawędzi ramy witryny
- stosuj tylko jeden wysięgnik dla lokalu

02 litery przestrzenne (patrz str. 72)

- umieszczaj je w pasie reklamowym centralnie nad witryną
- jeśli wysokość pasa reklamowego jest mniejsza niż 30 cm, nie stosuj liter przestrzennych; w tym przypadku proponujemy zastosowanie naklejek reklamowych z folii lub pleksi, umieszczonych na szkleniu,

lub liter wewnątrz witryny

03 szyld (patrz str. 75)

- montuj po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld
- dostosuj wielkość szyldu do wielkości boniowania

- pamiętaj, że szyldy tworzą razem kompozycję, dlatego wszystkie powinny mieć jednakowe wymiary (szerokość, wysokość, długość)
- 01 jeśli prześwit bramowy ma detale architektoniczne, szyldy umieszczaj tylko od wewnętrznej strony prześwitu

04 reklama na szkleniu (patrz str. 73)

- umieszczaj w formie naklejki usytuowanej centralnie lub w pasie dolnym,
- powierzchnia naklejki – maks. 4% powierzchni szklenia
- umieszczaj informację o godzinach otwarcia centralnie na drzwiach wejściowych w formie naklejki lub za szybą – jako tabliczkę widoczną z ulicy

05 markiza (patrz str. 74)

- umieszczaj logo i nazwę tylko na lambreklinie
- nie umieszczaj nazwy ani logo lokalu na markizie

06 stojak z menu (patrz str. 78)

- stosuj tylko w lokalach gastronomicznych

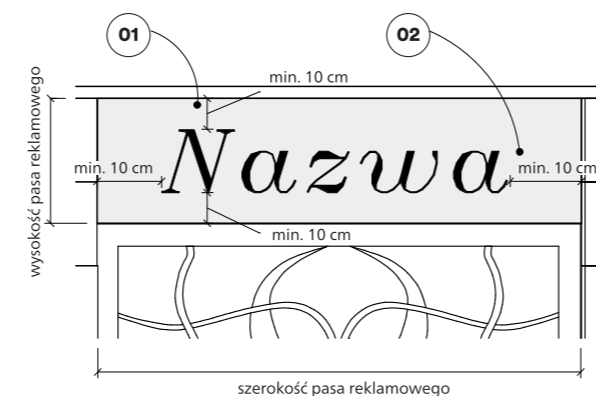

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

Litery przestrzenne

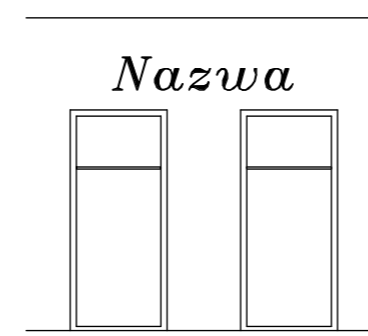
pojedyncza witryna

- 01 zachowaj odległość min. 10 cm od zewnętrznych linii wyznaczających pas reklamowy
- 02 litery przestrzenne umieszczaj centralnie nad witryną w obrębie wydzielonego pasa reklamowego

lokal z kilkoma witrynami

- jeżeli lokal ma kilka witryn, całkowita szerokość logo z liter przestrzennych równa się szerokości sumy witryn – wtedy umieszczaj litery centralnie względem całej elewacji

Kształt

- używaj ozdobnych krojów czcionek, żeby podkreślić bogaty styl secesji
- czcionki nośników reklamowych dla jednego lokalu powinny mieć jednakowy krój

Materiał

- dibond
- mosiądz
- aluminium
- szkło akrylowe

Kolorystyka

- kolory neutralne – np. kość słoniowa, czerń, beż, brąz, szarość, grafit
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro
- kolorystyka wszystkich nośników reklamowych powinna być spójna
- Ⓛ dopuszcza się stosowanie kolorów mocnych i jaskrawych za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

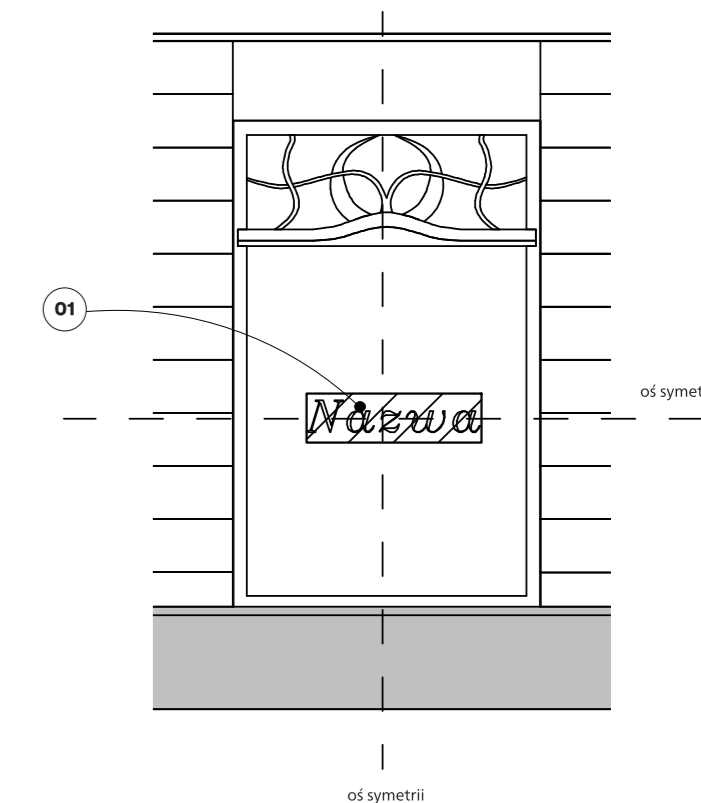
ciemne litery dobrze kontrastują z jasną elewacją

klasyczne litery przestrzenne w kolorze złota lub brązu zawsze wyglądają dobrze

Reklama na szkleniu

- 01 naklejka w formie liter z nazwą lokalu, umieszczona centralnie w dolnym podziale szklenia
- Ⓛ powierzchnia wszystkich używanych naklejek – maks. 4% powierzchni jednego podziału okna

Kształt

- używaj ozdobnych krojów czcionek, żeby podkreślić bogaty styl secesji
- czcionki nośników reklamowych dla lokalu powinny mieć jednakowy krój

Materiał

- folia okienna matowa (szroniona)

Kolorystyka

- kolory stonowane, neutralne – np. biel, mleczny, szarość, złoto

ozdobna czcionka i symbol kawiarni pozwalają przechodniom domyślać się, jaki jest styl i rodzaj lokalu gastronomicznego

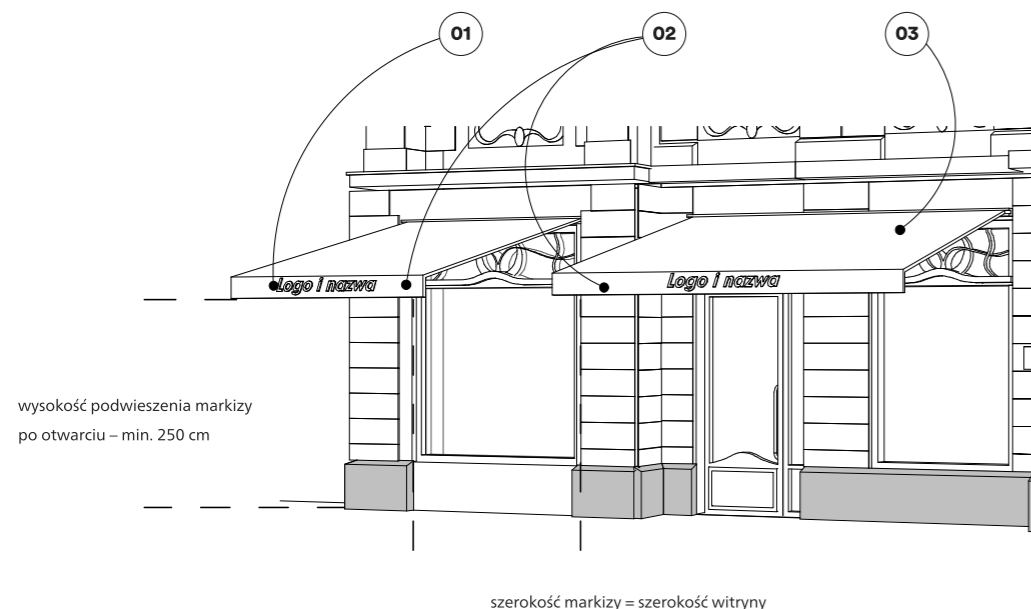

litery w kolorze złota

Markiza

- 01 dostosuj szerokość markizy do otworu okiennego
- 02 w każdej witrynie lokalu montuj takie same markizy
- 03 logo lub nazwę lokalu umieszczaj tylko na lambrekcinie

- ⓘ w przypadku wysokich witryn (ok. 4 m) dopuszcza się montaż markiz w świetle otworu okiennego na poziomie belki ślepiennej
- ⓘ w przypadku montażu markizy nie umieszczaj nad nią liter przestrzennych

Kształt

- umieszczaj markizy balkonowe lub tarasowe
- markizę mocuj w otworze okiennym

Materiał

- tkaniny tekstylne – akrylowe

Kolorystyka

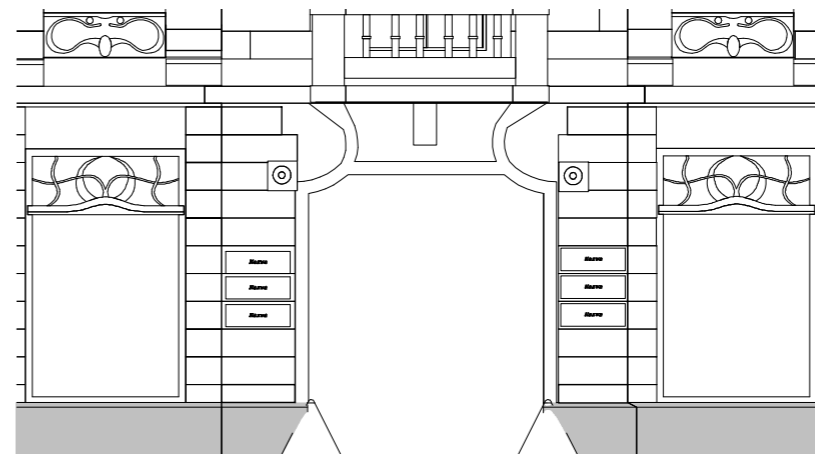
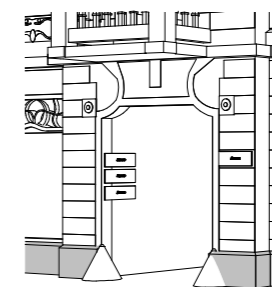
- kolory beżu – krem, kość słoniowa itp. – spójne z kolorystyką elewacji
- ⓘ dopuszcza się stosowanie ciemnych lub kontrastujących markiz za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

markizy dobrane kolorystycznie do całości elewacji wyglądają bardzo elegancko

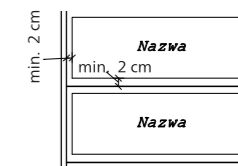
Szyld

- tylko dla lokali znajdujących się w oficynach i podwórkach
- szyld możesz montować po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld
- ⓘ jeśli prześwit bramowy ma detale architektoniczne, szyldy należy umieszczać od wewnętrznej strony prześwitu

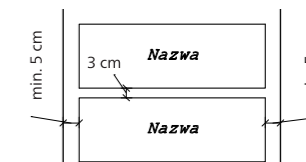
wymiary dla elewacji boniowanych

- zdefiniuj maksymalne wymiary szyldu:
  - wysokość szyldu – maks. wysokość boni minus 4 cm
  - szerokość szyldu – maks. szerokość boni minus 4 cm
- odległość od krawędzi ściany – min. 2 cm

wymiary dla elewacji gładkich

- wysokość szyldu – maks. 40 cm
- szerokość szyldu – maks. 60 cm
- odstęp od krawędzi ściany – min. 5 cm
- montuj szyldy w równej odległości – co 3 cm

Kształt

- stosuj szyldy proste w formie, pozbawione zdobień
- stosuj szyldy o jednakowych wymiarach i stylistyce – dzięki temu będą bardziej czytelne (dopasuj wymiary do miejsca podwieszenia szyldu, pozostaw min. 5 cm odsunięcia od krawędzi)
- ⓘ narzucone wymiary ani forma nie dotyczą szyldów zewnętrznych, których wygląd reguluje prawo (np. w odniesieniu do kancelarii notarialnych, przychodni, praktyk lekarskich, urzędów, szkół publicznych)

Materiał

tło

- szkło lub pleksi
- blacha

litery

- grawer
- naklejka
- pleksi

montaż

- na kołkach z dystansem
- w listwach

Kolorystyka

tło

- szkło bezbarwne, mrozone
- pleksi bezbarwne, mrozone
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
- kolory neutralne – np. biel, szarość, beż, brąz

litery

- kolory neutralne – np. biel, czerń, szarość, brąz, beż
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

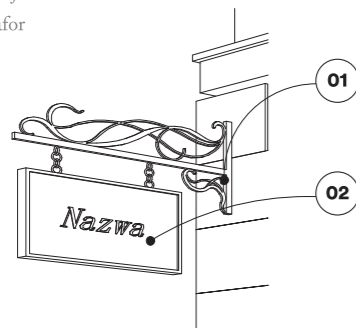
kiedy szyldy są wykonane w jednym stylu, tworzą zwartą i czytelną kompozycję, dzięki czemu są łatwiejsze w odbiorze

Wysięgnik

wysięgnik wiszący

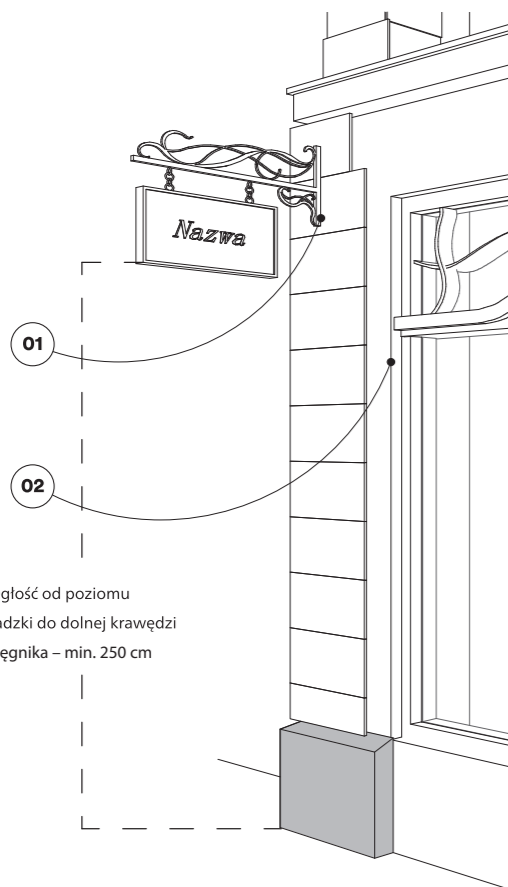
- szyld / semafor – 50×30 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 72×60 cm

- 01 podkonstrukcja
- 02 szyld / semafor

- montuj wysięgnik tak, żeby poziomy element podkonstrukcji mocowania znajdował się w pasie reklamowym
- odległość od krawędzi zewnętrznej witryny do osi wysięgnika – min. 20 cm

- 01 podkonstrukcja mocowania
- 02 rama witryny

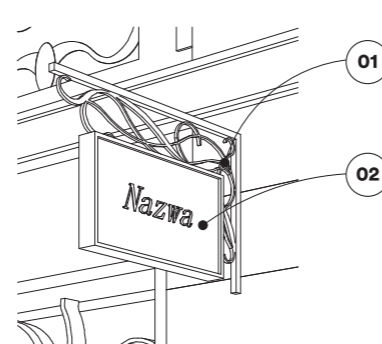

odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi wysięgnika – min. 250 cm

wysięgnik mocowany trwale

- szyld / semafor – 50×30 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 72×47 cm

- 01 podkonstrukcja
- 02 szyld / semafor

Kształt

! żeby podkreślić unikatowość secesji, należy używać tylko 2 rodzajów wysięgników (przykładowe rysunki wykonawcze znajdziesz na stronie obok) – wiszącego i mocowanego trwale – ich forma jest dopasowana do stylu secesji; całość podkonstrukcji musi być utrzymana w jednej kolorystyce

Materiał

- podkonstrukcja
  - profile stalowe prostokątne z elementami dekoracyjnymi
  - elementy stalowe wykonane techniką metaloplastyki

szyld / semafor

- rama wykonana z profili stalowych
- wszystkie elementy połączone metodą spawania

Kolorystyka

- podkonstrukcja
  - kolor grafitowy lub brązowy
- szyld / semafor
  - beż, kość słoniowa
  - ! dopuszcza się stosowanie innego wzoru lub koloru szyldu/semafora za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków
  - ! wysięgnik wieszaj w pasie reklamowym, prostopadłe do budynku, tak żeby był widoczny z ulicy

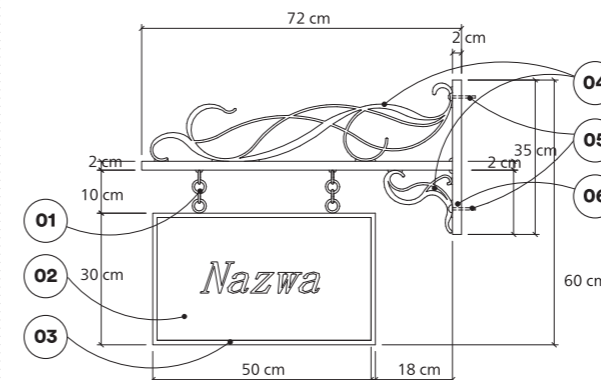

przykład wysięgnika wiszącego

wysięgnik wiszący

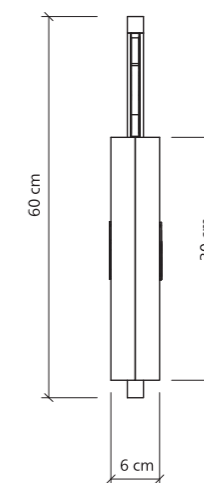
- 01 łańcuchy do podwieszenia szyldu wykonane z pierścieni o średnicy 3 cm
- 02 pleksi
  - rama o zewnętrznych wymiarach 50×30 cm o stalowym profilu c-kształtnym

widok – front

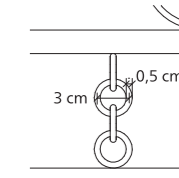

- 03 stalowe elementy o profilu zmiennym – od 0,5×1 cm do 1,6×1 cm
- 04 kotwa wkręcana przez ramę do ściany – średnica: 0,5 cm, długość: 6 cm
- 05 profil stalowy – 2×2×0,4 cm

widok – bok

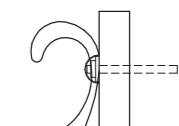

detal – łańcuch

detal – mocowanie na ścianie

skala 1:5

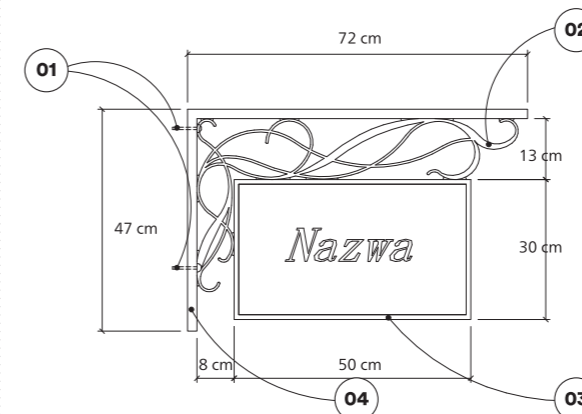

wysięgnik mocowany trwale

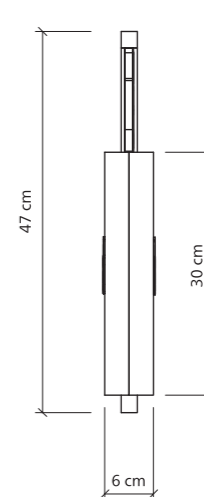
- 01 kotwa wkręcana przez ramę do ściany – średnica: 0,5 cm, długość: 6 cm
- 02 stalowe elementy o profilu zmiennym – od 0,5×1 cm do 1,6×1 cm

- 03 rama o zewnętrznych wymiarach 50×30 cm o stalowym profilu c-kształtnym
- 04 profil stalowy – 2×2×0,4 cm

widok – front

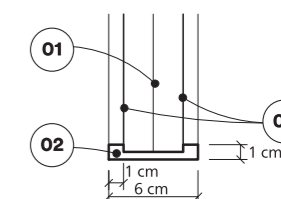

widok – bok

przekrój

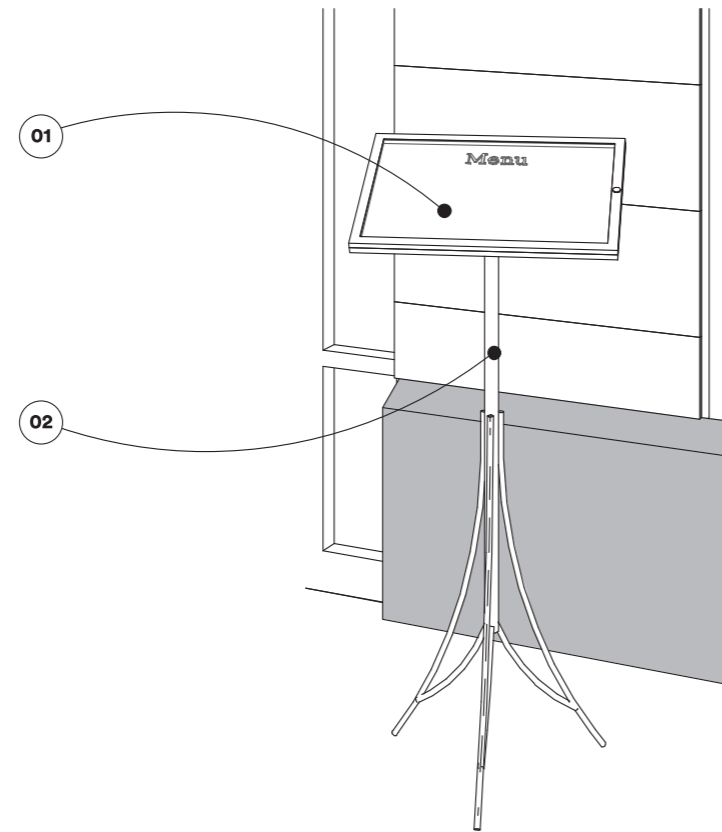
- 01 blaszka stalowa
- 02 rama
- 03 pleksi

Stojak z menu

- 01 gablotka
- 02 podkonstrukcja – nogi

Wymiary

- gablotka
- 50x30 cm
- podkonstrukcja – nogi
- wysokość – 110 cm

Kształt

- stylizacja nawiązująca do projektu semafora

Materiał

- gablotka
- profile stalowe
- odporna na warunki atmosferyczne, przykryta pleksi lub szkłem
- podkonstrukcja
- profile stalowe
- wykonana techniką metaloplastyki

Kolorystyka

- rama gablotki
- grafit lub brąz
- podkonstrukcja
- grafit lub brąz
- ⓘ kolorystyka stojaka i wysięgnika powinna być spójna

przykład stojaka z menu wykonanego w technice metaloplastyki kowalskiej

Ekspozycja i oświetlenie

- Utrzymuj elementy widoczne z ulicy w należytym ładzie i porządku,
- schludne wnętrze witryny jest najlepszym środkiem komunikacji między klientem a sprzedawcą,

dobrze oświetlone produkty są widoczne zarówno w słoneczny, jak i pochmurny dzień

- ciekawa ekspozycja jest w stanie na tyle skutecznie przyciągnąć uwagę patrzącego, żeby zachęcić go do wejścia do lokalu,
- projektując wystawę sklepu/restauracji, skorzystaj z przykładów dotyczących prezentacji towarów i usług (str. 119).

dobre oświetlenie wystawy przyciąga uwagę także w nocy

atrakcyjna ekspozycja witryny informuje klienta, jaki asortyment oferowany jest w sklepie

oświetlenie kamienicy podkreśla w nocy jej detale architektoniczne

ekspozycja witryny nie musi znajdować się tylko na poziomie podestu – można aranżować również górne partie witryny

Dobre praktyki

czysta forma i otwarta witryna są klasyczne i czytelne

naklejka w kolorze złotym z nazwą sklepu – zamieszczona na elewacji z powodu braku miejsca na szyld – doskonale komponuje się z secesyjną witryną

dzięki prostocie witryny ekspozycja wystawowa na dużej powierzchni szkła staje się czytelna w odbiorze

logotyp podwieszony wewnątrz jest bardzo czytelny i ładnie zamyka kompozycję eksponowanych produktów

Modernizm / postmodernizm / współczesność

W latach trzydziestych w centrum Łodzi wznoszono modne wśród zamożnych rodzin obiekty mieszkalne o wysokim standardzie i modernistycznej stylistyce. Połączenie wysokiej jakości z nowoczesnym wnętrzem i minimalistyczną formą wyrazu oferowało kuszącą atmosferę luksusu. Kamienica Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu przy ul. Piotrkowskiej 203/205 charakteryzowała się symetryczną fasadą z dwoma płaskimi wykuszami. Płaskie elewacje oblicowane eleganckim piaskowcem w odcieniu beżu wzbogacone zostały jedynie czarnymi granitowymi lizenami, wyrażając tym samym charakterystyczne dla moderny dążenie do stosowania szlachetnych materiałów wykończeniowych.

obecnie budynek Kina Charlie

Nawigator, czyli jak to działa

Czym charakteryzuje się modernizm i postmodernizm?
zapoznaj się z założeniami stylu zawartymi we wstępie

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

zaczynij od elewacji (str. 80) – czy jest symetryczna, czy ma detale?
zapoznaj się z zasadami dotyczącymi tworzenia witryny w kontekście całej elewacji
przeanalizuj jej wymiary i elementy
czy jest cokół – jeśli tak, jaką ma wysokość?

Co to jest belka ślepienna?

kiedy nie rozumiesz terminów, posilkuj się słowniczkiem ze str. 7

Jakie materiały mogę stosować?

informacje znajdziesz na str. 81 w części „Materiały”

Gdzie mogę umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

na str. 83 omówiono zagadnienia dotyczące lokalizacji reklam,
znajdziesz tam rysunki:

- na pierwszym na czerwono oznaczono, co jest zabronione
- na drugim wskazano, jak prawidłowo wybierać i umieszczać nośniki reklamowe

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

na str. 84 opisano dozwolone elementy reklamowe
(ich wymiary, kolorystykę, materiały)

Dobre praktyki

na końcu rozdziału (str. 94) znajdziesz zdjęcia dobrych
praktyk – wykorzystaj je jako inspirację do stworzenia pięknej witryny

Czym charakteryzuje się modernizm i postmodernizm?

Hasła modernizmu: less is more (mniej znaczy więcej) i form follows function (forma podąża za funkcją). To kult funkcji i asceza formy. Dyscyplina, rygor i szablon. To głos awangardy odrzucający wszelki ornament jako zbrodnię. Modernizm (1918–1945) to rezygnacja z wszelkich stylizacji i inspiracji stylami historycznymi. O istocie i pięknie budynku stanowią jego forma, funkcja i konstrukcja. Dodatkowe wartości estetyczne mogą nieść ze sobą szlachetne materiały wykończeniowe, takie jak okładziny z naturalnego kamienia lub eleganckie tynki.

Hasła postmodernizmu: less is bore (mniej znaczy nudniej) i form follows fiction (forma podąża za fikcją). To protest przeciwko modernizmowi. Kontekst i nastrój. Złożoność i sprzeczność. Postmodernizm (od lat 80. XX w.) to rodzaj manierystycznej gry pełnej antyklasycyzmu, wyrafinowanej sztuczności. Jest to protest przeciwko suchemu i bezdusznemu modernizmowi, wyrażony w przesadnej stylizacji. Detal architektoniczny stosowany jest wbrew zasadom i porządkom uświęconym tradycją. O ile historyzm uczynił klasyczną normę idolem, o tyle postmodernizm przemienił ją w pełen przesady gag.

O Piotrkowskiej Władysław Pasikowski:

Wczoraj: Piotrkowska mojego dzieciństwa to całe rodziny [...], to tajemnicze postacie w dziwnych ubraniach i amerykańskich limuzynach [...] to ruchomy neon przedstawiający atletę podnoszącego sztangę. Pięknych miast jest co niemiara, a nas Łódź urzekła...

Dziś: Ulicę obrósł rak ohydy budek, reklam, znaków, ogródków letnich i zrujnowanych obcymi witrynami parterów. Ulicę toczy rak zniszczenia, brudu, zaniedbania, bezmyślności [...]. Pysznych fasad domów już nie widać pod makijażem (tapetą raczej) szyldów, reklam, witryn, budzących zgrozę ściennych malowideł. Obecnie trzeba cierpliwości i dobrej woli, aby zrozumieć, dlaczego każdy obcy wie, że Łódź to Piotrkowska, a każdy swój idąc na tę ulicę idzie do miasta.

Jutro: Chcesz iść. Łódź woła wróć!

Cytaty: J. Janik, U. Krajewska (red.), *Ulica Piotrkowska – spacer pierwszy*, Wydawnictwo Jacek Kusiński, 2008

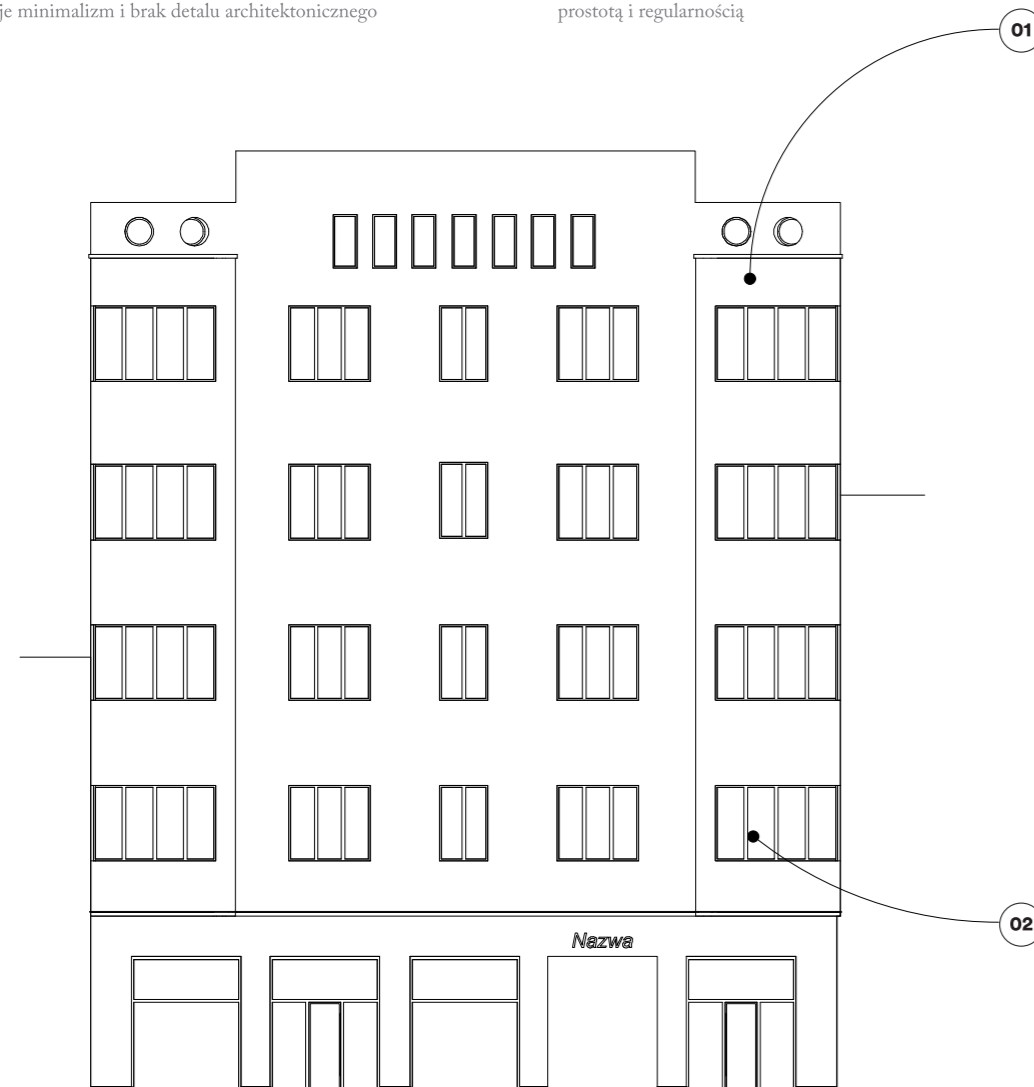
Główne założenia stylu

Czym charakteryzuje się modernizm?

przykład kamienicy modernistycznej

01 elewacja kamienicy modernistycznych i postmodernistycznych charakteryzuje minimalizm i brak detalu architektonicznego

02 stolarka okienna i drzwiowa charakteryzuje się wyjątkową prostotą i regularnością

modernizm

postmodernizm

Jak zaprojektować witrynę mojego lokalu?

Znajdziesz tu wskazówki, jaką kolorystykę i materiały możesz stosować w projekcie witryny. Bazuj na kolorystyce elewacji.

Poziom parteru

Kształt

- modernizm i architekturę postmodernistyczną charakteryzują proste formy, pozbawione dekoracji – zachowaj tę stylistykę

Materiał

- nie zmieniaj istniejącego materiału elewacyjnego, np. tynku szlachetnego
- wejście do lokalu – schody
- stosuj jeden wybrany materiał – np. lastriko, granit, kamień
- Ⓛ nie stosuj terakoty

Kolorystyka

- w razie braku jej opisu – według materiałów archiwalnych i badań stratygraficznych
- Ⓛ dopuszczamy odświeżenie elewacji całego parteru
- Ⓛ nie maluj elewacji w obrębie tylko jednego lokalu, każdą zmianę kolorystyki konsultuj z Miejskim Konserwatorem Zabytków

jednakowa witryna dla całej elewacji (wraz z pierwszym piętrem) wprowadza ład i harmonię – lokale stają się rozpoznawalną marką

wykorzystanie tylko 2 kolorów wygląda bardzo elegancko, a zarazem interesująco

Witryna

Kształt

rama witryny

- używaj stolarki o prostych profilach, bez zdobień i elementów dekoracyjnych, o maksymalnej powierzchni przeszkleń
- podziały
- projektuj dolną i górną powierzchnię okna witryny bez dodatkowego podziału – sugerujemy podział pionowy tylko ze względów konstrukcyjnych (po przekroczeniu 4 m² powierzchni szklenia)

Materiał

- stolarka drewniana
- stolarka aluminiowa
- stolarka stalowa
- Ⓛ sugerujemy zastosowanie szklenia klejonego, antywłamaniowego, klasy minimum P2

Kolorystyka

- stolarka drewniana – np. dąb, orzech, cyprys, afromozja, palisander, teak, wenge, grusza, mahoń
- Ⓛ można sugerować się kolorem stolarki już istniejącej na elewacji
- kolory stonowane, neutralne – np. biel, czerń, beż, szarość, brąz
- kolor aluminium
- Ⓛ każdorazowo dobieraj barwę witryny do kolorystyki elewacji

duże przeszklenia dobrze eksponują produkt

W jaki sposób podzielić witrynę?

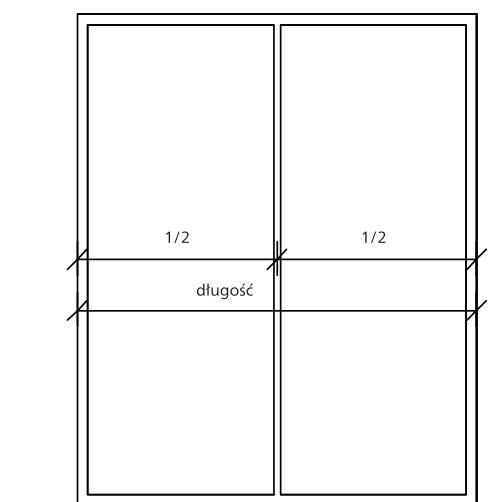
podział okna witryny

- sugerujemy stosowanie witryn o jak największej powierzchni szklenia
- wysokie, przejrzyste przeszklenia zwracają uwagę przechodnia i doskonale eksponują wystawę sklepową
- ① sugerujemy podział pionowy tylko ze względów konstrukcyjnych (po przekroczeniu 4 m² powierzchni szklenia)
- projektuj dolną i górną powierzchnię okna witryny bez dodatkowego podziału

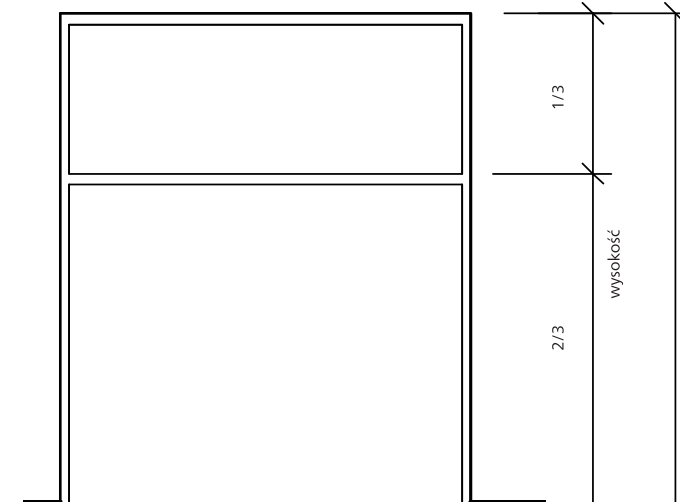
podział po przekroczeniu 4 m² powierzchni szklenia

- projektuj przejrzyste witryny o prostej, oszczędnej formie, bez pływ i podziałów – to zapewni Ci atrakcyjną przestrzeń dla ekspozycji
- jeśli musisz podzielić witrynę ze względów konstrukcyjnych, stosuj podział pionowy lub poziomy

podział pionowy

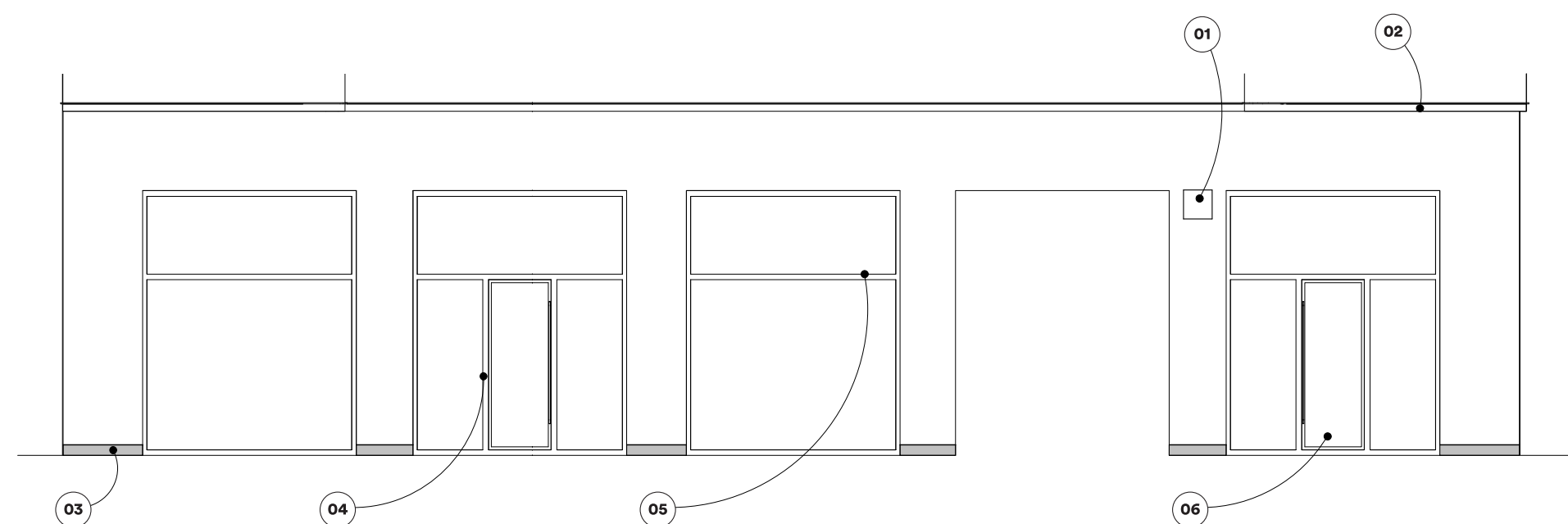

podział poziomy

jak witryna powinna wyglądać w kontekście całej elewacji?

- zwróć uwagę na kompozycję witryny (pamiętaj, że jest oglądana w kontekście całej elewacji – zadбай o harmonię)
- jeśli elewacja jest symetryczna, zachowaj ten układ
- zachowaj jednolitą wysokość cokołu i witryn
- zachowaj jednolity podział na górną i dolną powierzchnię szklenia na całej elewacji

- 01** wieszaj tablice informacyjne (zakaz wjazdu, numer budynku) w prawym górnym rogu prześwitu bramowego lub bramy
- 02** gzyms międzykondygnacyjny wyznacza górną granicę elewacji parteru i pasa reklamowego

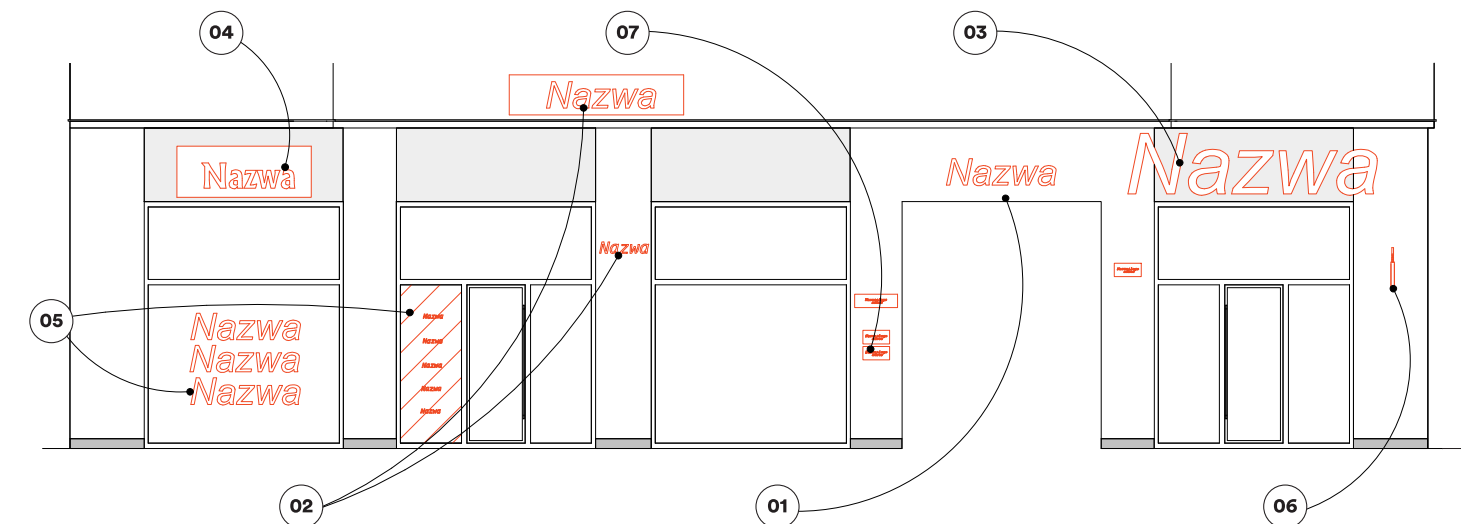
- 03** wysokość cokołu nie ulega zmianie
① dopuszcza się stosowanie witryny do ziemi za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

- 04** stosuj witryny drewniane, aluminiowe lub stalowe

- 05** wszystkie witryny na elewacji powinny być jednakowej wysokości i mieć jeden styl podziału ramy na górną i dolną powierzchnię szklenia
- 06** stolarkę drzwiową projektuj bez pływ drzwiowych, z jak największą powierzchnią szklenia

Gdzie mogą umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

źle

Główne zasady

- Umieszczaj elementy reklamowe tylko w pasie reklamowym lub na szkleniu witryny,
- stosuj tylko 2–3 elementy reklamowe (np. litery przestrzenne + naklejkę),
- zadbaj o odpowiednie oświetlenie wewnętrzne i ekspozycję witryny, żeby nadać jej wyjątkowy charakter,
- utrzymuj swoją wystawę w należyтым porządku i schludności.

01 prześwit bramowy (patrz str. 96)

- nie umieszczaj reklam na zwieńczeniu ani wewnątrz prześwitu bramowego

02 pas reklamowy

- nie umieszczaj nośników reklamowych nad poziomem parteru
- nie umieszczaj reklam poza pasem reklamowym ani powierzchnią szklenia

03 litery przestrzenne (patrz str. 93)

- dostosuj wielkość liter przestrzennych do wymiarów pasa reklamowego
- nie umieszczaj nad witryną liter przestrzennych w przypadku montażu markizy

04 nośniki reklamowe

- nie stosuj kasetonów
- nie zasłaniaj reklamami okien – są wizytówką kamienicy

05 reklama na szkleniu (patrz str. 94)

- nie umieszczaj naklejek zajmujących więcej niż 10% powierzchni szklenia
- nie umieszczaj naklejek w dowolnym miejscu witryny
- nie umieszczaj plakatów ani kartek na szybie

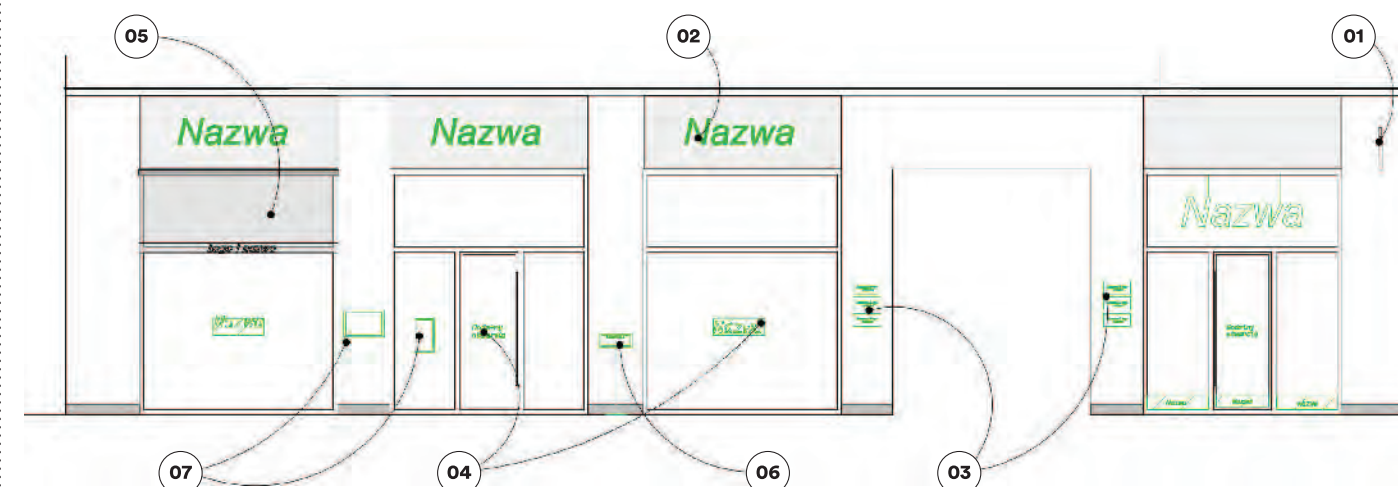
06 wysięgnik (patrz str. 97)

- nie umieszczaj wysięgnika poniżej poziomu pasa reklamowego
- nie umieszczaj wysięgników na różnych wysokościach

07 sztyld (patrz str. 96)

- nie stosuj sztyldów o niejednakowych wymiarach

dobrze

01 wysięgnik (patrz str. 97)

- umieszczaj w poziomym pasa reklamowego, w odległości min. 20 cm od krawędzi ramy witryny
- stosuj tylko jeden wysięgnik dla lokalu
- umieszczaj wysięgnik od zewnętrznej strony witryny

02 litery przestrzenne (patrz str. 93)

- umieszczaj je w pasie reklamowym centralnie, nad witryną
- jeśli wysokość pasa reklamowego jest mniejsza niż 30 cm, nie stosuj liter przestrzennych; w tym przypadku proponujemy naklejki reklamowe z folii lub pleksi, umieszczone na szkleniu, lub litery wewnątrz witryny
- ① w kamienicach pod nr. 103/105 i 115/119 front balkonu przejmując rolę pasa reklamowego

03 sztyld (patrz str. 96)

- montuj po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden sztyld
- pamiętaj, że sztyldy tworzą razem kompozycję, dlatego wszystkie powinny mieć jednakowe wymiary (szerokość, wysokość, długość)

04 reklama na szkleniu (patrz str. 94)

- w formie naklejki usytuowanej centralnie lub w pasie dolnym
- powierzchnia naklejki – maks. 10% powierzchni szklenia
- informację o godzinach otwarcia umieszczaj centralnie na drzwiach wejściowych w formie naklejki lub za szybą – jako tabliczkę widoczną z ulicy

05 markiza (patrz str. 95)

- umieszczaj logo i nazwę tylko na lambreklinie
- nie umieszczaj nazwy ani logo lokalu na markizie
- stosuj proste markizy, bez falban i zdobiesi

06 stojak z menu (patrz str. 98)

- stosuj tylko w lokalach gastronomicznych

07 gabłota (patrz str. 99)

- menu dla lokali gastronomicznych umieszczaj w gablocie na elewacji budynku
- nie zakrywaj detali architektonicznych
- ① w przypadku dekoracyjnej elewacji umieszczaj menu wewnątrz lokalu, za szybą – na tablicy widocznej z ulicy

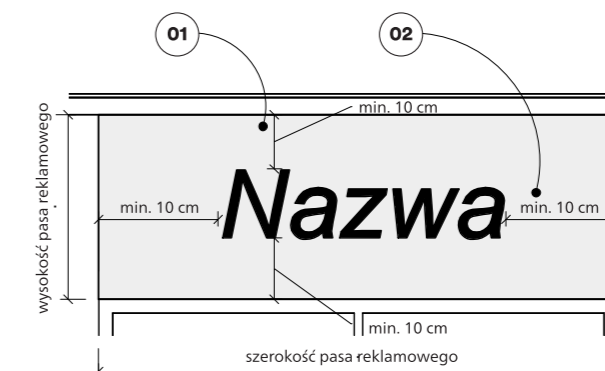

Jak powinny wyglądać reklamy mojego lokalu?

Litery przestrzenne

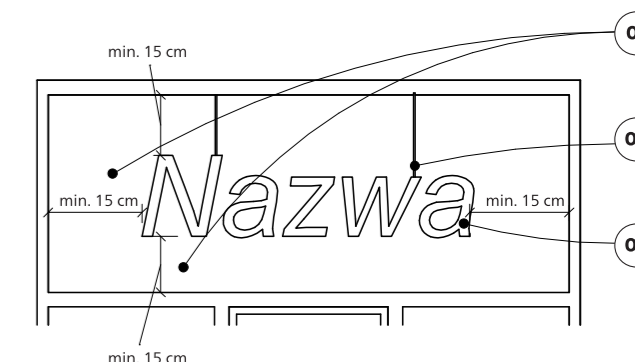
logotyp lub litery przestrzenne na zewnątrz lokalu

- 01 zachowaj odległość min. 10 cm od zewnętrznych linii wyznaczających pas reklamowy
- 02 litery przestrzenne umieszczaj centralnie nad witryną w obrębie wydzielonego pasa reklamowego
  - Ⓛ wysokość liter – maks. 80 cm

logotyp lub litery przestrzenne wewnątrz witryny

- 01 zachowaj odległość min. 15 cm od wewnętrznych krawędzi ramy szklenia
- 02 montuj litery do sufitu za pomocą stelaży
- 03 umieszczaj logo centralnie
  - Ⓛ wewnątrz lokalu dopuszcza się umieszczenie liter samoświejących lub neonów

Kształt

- używaj prostych, skromnych czcionek, żeby nawiązać do modernistycznej estetyki elewacji
- stosuj litery samoświejące tylko wtedy, gdy na elewacji znajduje się wyprowadzenie instalacji elektrycznej

Materiał

- dibond
- styrodur
- pleksi
- aluminium

Kolorystyka

litery przestrzenne na elewacji

- kolory jasne i neutralne – np. biel, beż, szarosc, czerń, grafit
- kolory metali – np. złoto, srebro, patyna itp.

litery przestrzenne wewnątrz lokalu

- pełna paleta kolorów
- Ⓛ kolorystyka nośników reklamowych dla jednego lokalu powinna być spójna
- Ⓛ dopuszcza się stosowanie kolorów mocnych i jaskrawych za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

kolorowe litery przestrzenne są jedynym akcentem szarej witryny, dzięki czemu przykuwają wzrok

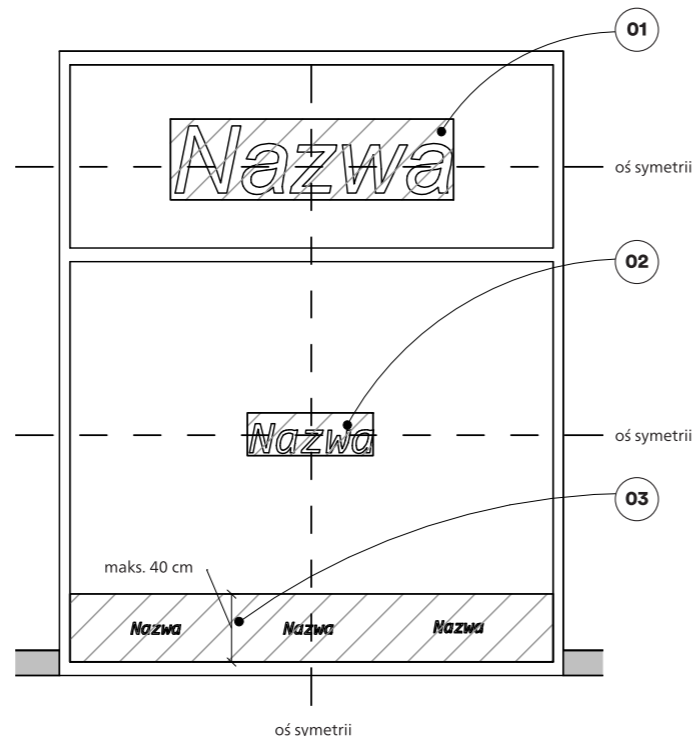

kolor liter przestrzennych harmonizuje z kolorystyką elewacji

Reklama na szkleniu

- 01** jeśli nie ma miejsca na pas reklamowy, umieszczaj naklejki reklamowe z folii w górnym podziale okna
- 02** naklejka w formie liter z nazwą lokalu, umieszczona centralnie w dolnym podziale szklenia
  - ⓘ powierzchnia wszystkich używanych naklejek – maks. 10% powierzchni jednego podziału okna
- 03** reklama w pasie dolnym w formie naklejki
  - ⓘ wysokość naklejki – maks. 40 cm
  - ⓘ szerokość naklejki = szerokość całości szklenia witryny

Kształt

- używaj prostych krojów czcionek
- czcionki nośników reklamowych dla jednego lokalu powinny mieć jednakowy krój

Materiał

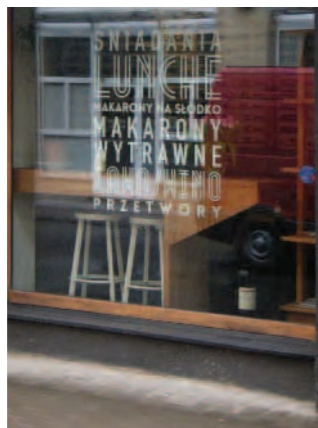
- folia okienna matowa (szroniona)
- pleksi

Kolorystyka

- kolory stonowane, neutralne – np. czerń, biel, szarość, beż, krem, grafit
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

naklejka na szkleniu wskazuje profil działalności lokalu

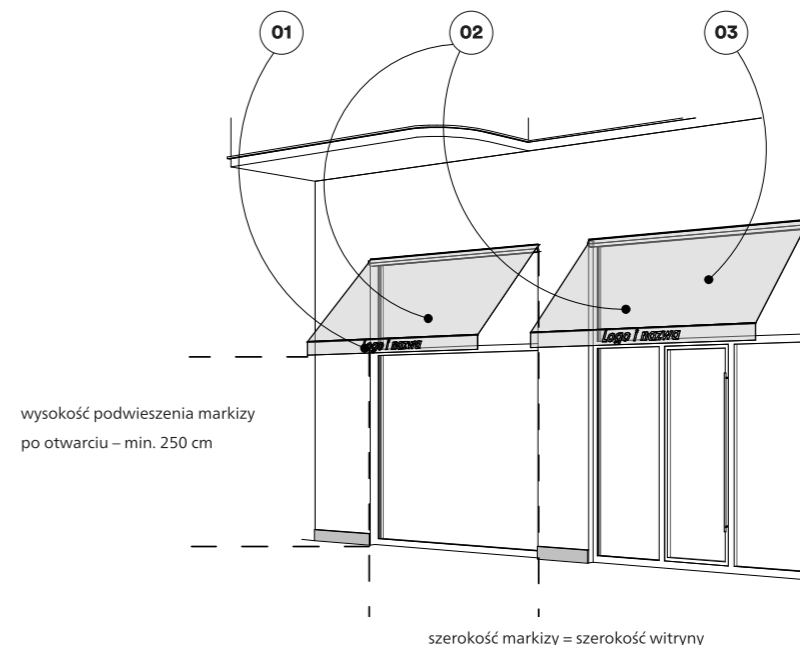

przykłady witryn, na których naklejkę wykorzystano do informowania o oferowanych produktach

Markiza

- 01** dostosuj szerokość markizy do otworu okiennego
- 02** w każdej witrynie lokalu montuj takie same markizy
- 03** logo lub nazwę lokalu umieszczaj tylko na lambrekcinie

- ⓘ w przypadku wysokich witryn (ok. 4 m) dopuszcza się montaż markiz w świetle otworu okiennego na poziome belki ślemiennej
- ⓘ w przypadku montażu markizy nie umieszczaj nad nią liter przestrzennych

Kształt

- umieszczaj markizy balkonowe lub tarasowe
- markizę mocuj w otworze okiennym

Materiał

- tkaniny tekstylne – akrylowe

Kolorystyka

- kolory jasne, niejaskrawe – tworzące spójną całość z kolorystyką elewacji
- ⓘ dopuszcza się stosowanie ciemnych lub kontrastujących markiz za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

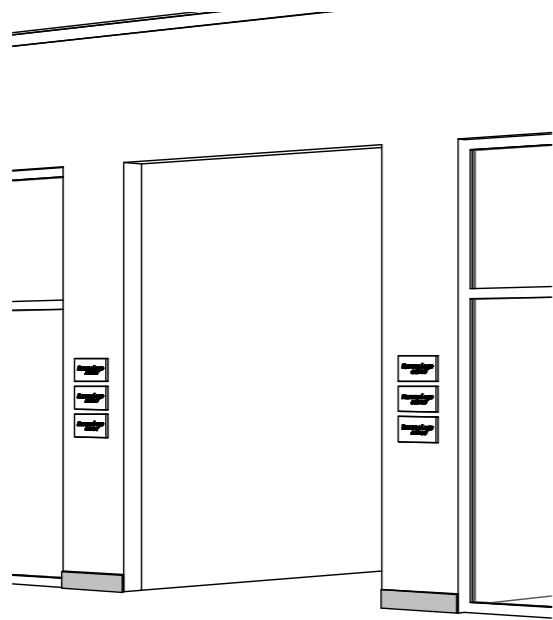
przykłady interesującego dostosowania markizy do stylu witryny

Szyld

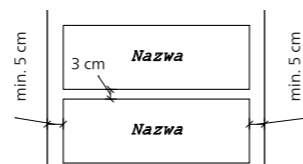
- tylko dla lokali znajdujących się w oficynach i podwórkach

- szyld możesz montować po obu stronach prześwitu bramowego
- dla każdego lokalu w podwórku obowiązuje jeden szyld

wymiary dla elewacji gładkich

- wysokość szyldu – maks. 40 cm
- szerokość szyldu – maks. 60 cm
- odstęp od krawędzi ściany – min. 5 cm
- montuj szyldy w równej odległości – co 3 cm

Kształt

- stosuj szyldy proste w formie, pozbawione zdobień
- stosuj szyldy o jednakowych wymiarach i stylistyce – dzięki temu będą bardziej czytelne (dopasuj wymiary do miejsca podwieszenia szyldu, zostaw min. 5 cm odsunięcia od krawędzi)
- ⓘ narzucone wymiary ani forma nie dotyczą szyldów zewnętrznych, których wygląd reguluje prawo (np. w odniesieniu do kancelarii notarialnych, przychodni, praktyk lekarskich, urzędów, szkół publicznych)

Materiał

tło

- pleksi
- szkło
- blacha ocynkowana
- laminat grawerski

litery

- grawer
- naklejka
- pleksi

montaż

- na kołkach z dystansem
- w listwach

Kolorystyka

tło

- szkło bezbarwne, mrożone
- pleksi bezbarwne, mrożone
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro, stal
- kolory neutralne – np. biel, szarość, brąz, brąz

litery

- kolory neutralne – np. biel, czerń, szarość, brąz, brąz, krem, grafit
- kolory metali – np. złoto, patyna, srebro
- ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

szyldy mimo różnorodności wyglądają spójnie i elegancko

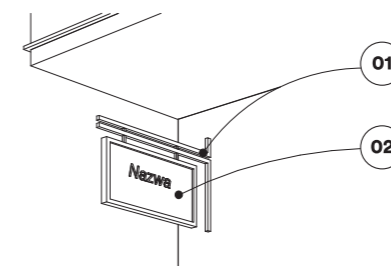
Wysięgnik

wysięgnik wiszący

- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 85×80 cm

01 podkonstrukcja

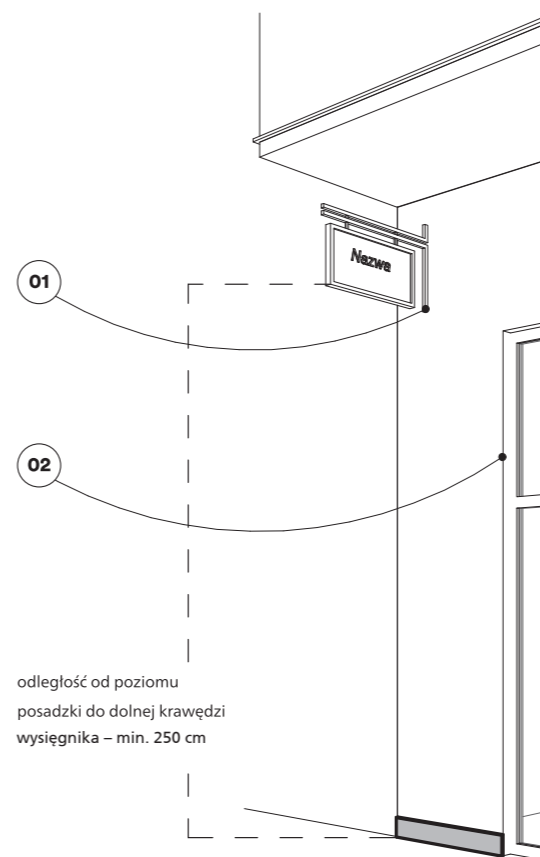
02 szyld / semafor

- montuj wysięgnik tak, żeby poziomy element podkonstrukcji mocowania znajdował się w pasie reklamowym
- odległość od krawędzi zewnętrznej witryny do osi wysięgnika – min. 20 cm

01 podkonstrukcja mocowania

02 rama witryny

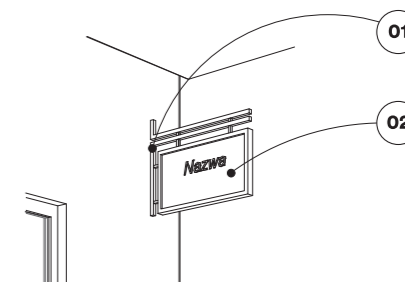
odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi wysięgnika – min. 250 cm

wysięgnik mocowany trwale

- szyld / semafor – 60×40 cm
- całkowite wymiary (z podkonstrukcją) – 85×80 cm

01 podkonstrukcja

02 szyld / semafor

Kształt

podkonstrukcja

- wykonana z profili aluminiowych lub stalowych
- szyld / semafor

- prostokątny, owalny, kwadratowy lub w formie znaku graficznego firmy

- dopuszcza się wysięgnik z podświetleniem wewnętrznym (nie stosuj diod, świateł ledowych ani pulsujących)

ⓘ dopuszcza się stosowanie innego kształtu, zgodnego z polityką i logo firmy, za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

ⓘ wysięgnik wieszaj w pasie reklamowym tak, żeby był widoczny z ulicy

Materiał

podkonstrukcja

- prostokątne profile aluminiowe lub stalowe
- szyld / semafor

- pleksi
- dibond
- blacha
- poliweglan
- szkło

Kolorystyka

podkonstrukcja

- kolory metali – np. złoto, srebro, patyna

szyld / semafor

- kolory neutralne – np. biel, czerń, szarość, brąz, brąz, grafit

ⓘ dopuszcza się stosowanie innych kolorów za zgodą Miejskiego Konserwatora Zabytków

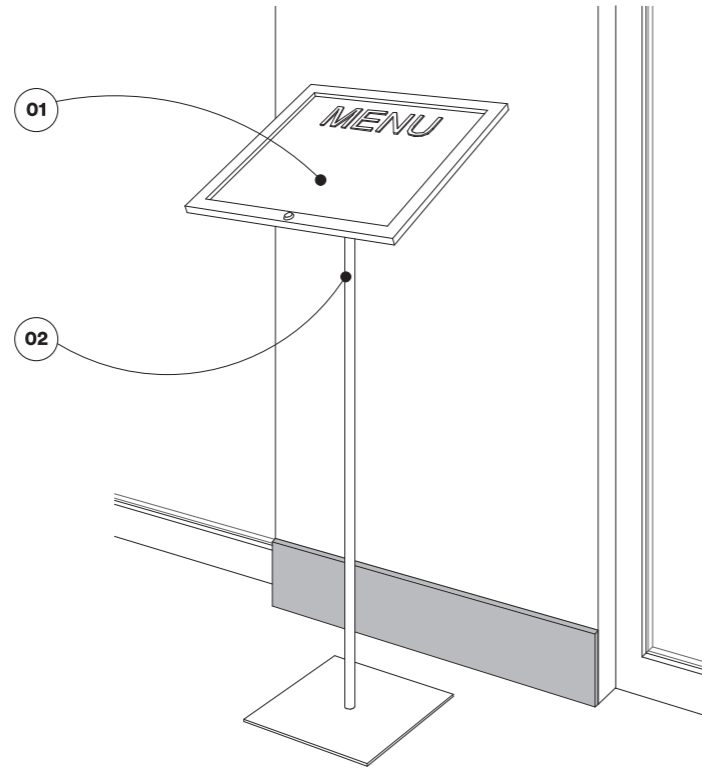
charakterystyczny kształt szyldu / semafora

daje czytelny przekaz o rodzaju usług oferowanych w danym lokalu

Stojak z menu

- 01 gablotka
- 02 podkonstrukcja – nogi

Wymiary

- gablotka
- 50×42 cm
- podkonstrukcja – nogi
- wysokość – 110 cm

Kształt

- stylizacja nawiązująca do projektu semafora

Materiał

- gablotka
- profile stalowe
- odporna na warunki atmosferyczne, przykryta pleksi lub szkłem
- podkonstrukcja
- profile stalowe
- żeliwo

Kolorystyka

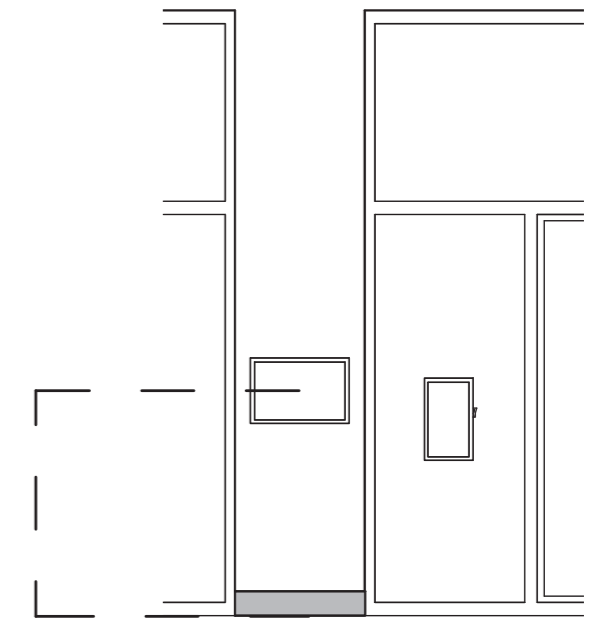
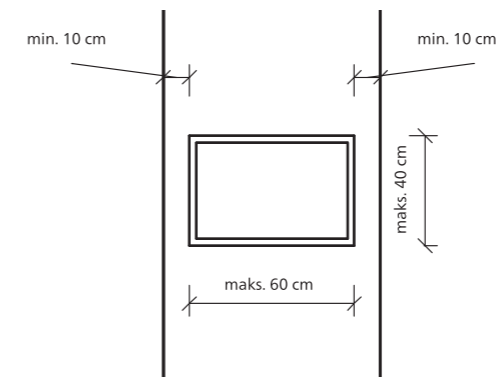
- rama gablotki
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerń
- podkonstrukcja
- kolory neutralne – np. beż, biel, szarość, grafit, brąz, czerń
- ⓘ kolorystyka stojaka i wysięgnika powinna być spójna

menu zawieszane wewnątrz lokalu jest alternatywą dla stojaka, koziołków i gablotki

Gablotka

- gablotę umieszczaj pionowo lub poziomo centralnie względem miejsca podwieszenia na elewacji
- staraj się, żeby centralny punkt gabloty był na poziomie wzroku człowieka – ok. 160 cm
- ⓘ jeśli szerokość miejsca na gablotkę jest mniejsza niż 60 cm, menu umieszczaj wewnątrz lokalu

środek gabloty na wysokości 160 cm

Wymiary

- maks. 60×40×12 cm

Kształt

- projektuj proste formy, bez detali dekoracyjnych
- wieszaj gablotkę centralnie w stosunku do elewacji zarówno w poziomie, jak i w pionie
- utrzymuj gablotkę w należyтым ładzie i porządku, jest wizytówką Twojej firmy

Materiał

- drewno ze szkłem lub bezbarwnym pleksi
- odporna na warunki atmosferyczne
- profile stalowe

Kolorystyka

- spójna z witryną
- kolory stonowane, neutralne – np. czerń, biel, szarość, beż, krem, grafit

prosta gablotka może prezentować Twoje produkty, ogłoszenia lub menu

Ekspozycja i oświetlenie

- Utrzymuj elementy widoczne z ulicy w należytym ładzie i porządku,
- schludne wnętrze witryny jest najlepszym środkiem komunikacji między klientem a sprzedawcą,
- ciekawa ekspozycja jest w stanie na tyle skutecznie przyciągnąć uwagę patrzącego, żeby zachęcić go do wejścia do lokalu,
- projektując wystawę sklepu/restauracji, skorzystaj z przykładów dotyczących prezentacji towarów i usług (str. 111).

wystawa przekazuje informacje, jaka jest oferta danego lokalu

aranżacja witryny, która z pewnością zwróci na siebie uwagę

przykład witryny, która przyciąga wzrok zarówno w dzień, jak i w nocy

Neony

Oświetlenie neonami może być stosowane tylko dla lokali otwartych w godzinach nocnych.

Wymiary

- dostosuj wymiary neonu do danej lokalizacji
- stosuj zasady dotyczące liter przestrzennych, kiedy neon montowany jest płasko na elewacji lub w świetle witryny
- odległość od poziomu posadzki do dolnej krawędzi neonu podwieszanego prostopadle do elewacji – min. 250 cm
- kiedy neon wieszany jest prostopadle, obowiązują wymiary jak dla szyldu semaforowego

Kształt

- stosuj rury szklane wygięte w kształt liter lub znaków graficznych

Materiał

- rury szklane wypełnione gazem

Kolorystyka

- kolory dostępne dla danej technologii – np. zieleń, błękit, róż, czerwień, pomarańcz

neony to świetlne nośniki reklamowe w formie połączonych, wypełnionych gazem, szklanych rurek, które tworzą napis lub znak graficzny

na zdjęciach Łodzi z lat 60. i 70. ubiegłego wieku wzrok przyciąga duża liczba neonów

Dobre praktyki

zbliżona kolorystyka witryny i elewacji sprawia, że ekspozycja staje się bardziej widoczna

elewacja parteru jest łącznikiem między lokalem a otoczeniem, dlatego ekspozycja i witryna powinny robić wrażenie na przechodniach

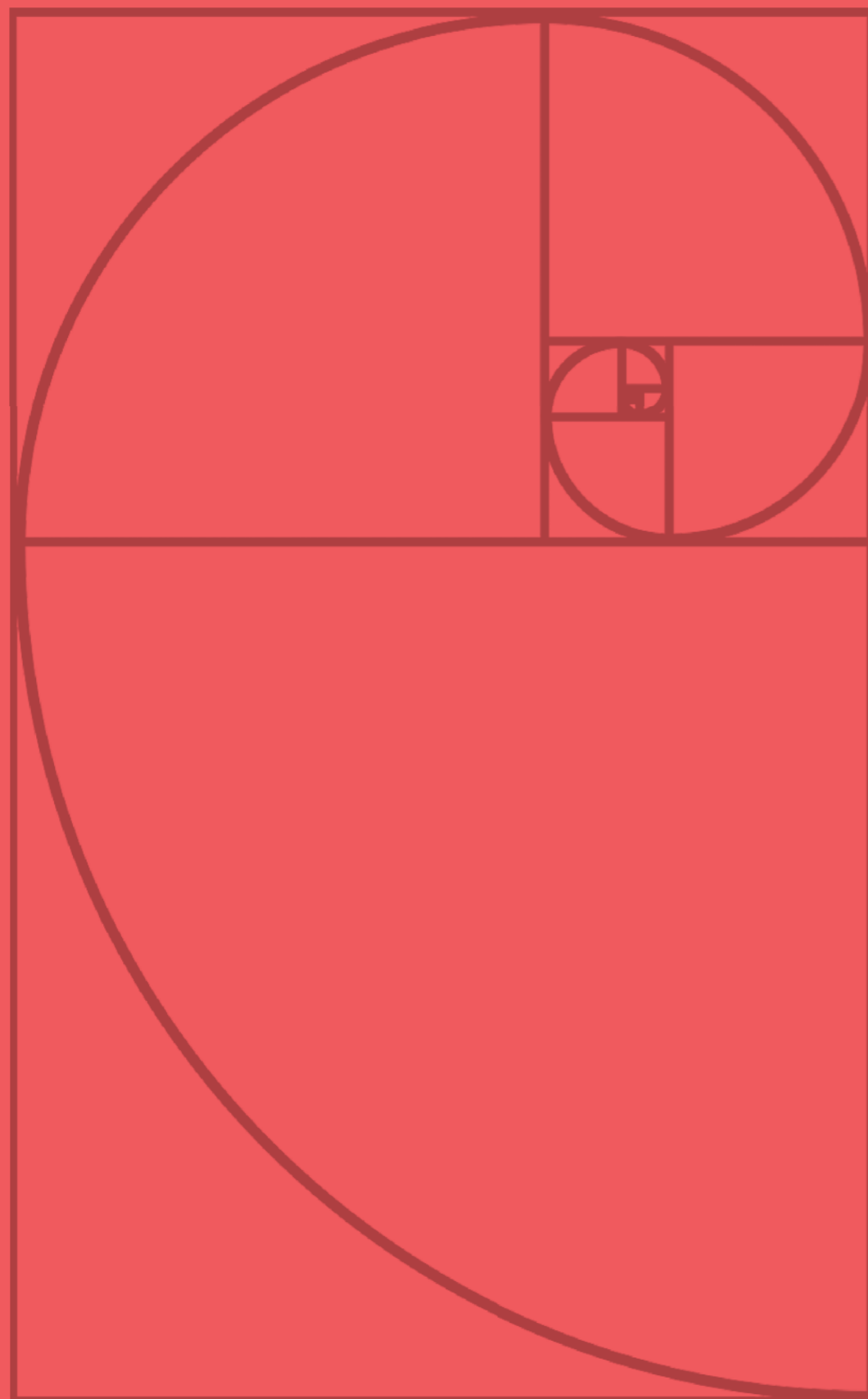
regularne podziały szerokich witryn – elementy charakterystyczne dla modernizmu – uspokajają i harmonizują witrynę

jednolita witryna dla całej elewacji wygląda stylowo, a jednocześnie – dzięki zastosowaniu odmiennych elementów reklamowych – lokale są rozpoznawalne

Założenia kompozycyjne

*Niezwykłość złotego podziału wynika z unikalnej
możliwości łączenia różnych części w całość i tworzenia
tym samym niepowtarzalnej harmonii, która zespala elementy
pozornie do siebie niepasujące. Jednocześnie w tej unikalnej
strukturze każdy z elementów zachowuje własną tożsamość,
tworząc zupełnie nową wartość.*

System 3 kroków – małe zmiany, duży efekt

Stan obecny

Stosując system małych kroków, możesz za pomocą niedużych kosztów sprawić, żeby witryna Twojego sklepu nabrała wyższej jakości i zaczęła przyciągać oczy klientów.

W dzisiejszych czasach codziennie, zarówno w pracy, jak i w szkole, jesteśmy odbiorcami niezliczonej ilości informacji. Nośniki reklamowe pojawiają się na ulicach, w komunikacji miejskiej i na budynkach – wszędzie. Przy tak dużej ilości wiadomości, w gęstwinie reklam, kolejny element reklamowy jest niezauważany. W XXI w. gwarancją sukcesu jest więc ograniczenie liczby nośników reklamowych i dobry pomysł na witrynę.

Krok 1 usunięcie zbędnych nośników reklamowych

Pierwszym krokiem do uzyskania nowoczesnej i atrakcyjnej witryny jest ograniczenie liczby elementów reklamowych oraz zdjęcie z niej zbędnych szyldów lub wywieszek. Dzięki temu witryna staje się bardziej czytelna, a zamiast naklejki na szybie podkreślona zostaje ekspozycja.

W przykładzie poniżej piękna witryna stanowi tło dla żółto-niebieskiej naklejki wypełniającej szybę, podczas gdy to witryna powinna być głównym elementem przykuwającym uwagę. Na usunięciu naklejki zyskuje zarówno wystawa, jak i witryna. Produkt jest lepiej eksponowany za pomocą atrakcyjnej witryny (ludzie najmocniej odbierają bodźce poprzez zmysł wzroku).

przed

możesz zmienić swoją witrynę już dziś, bez ponoszenia kosztów – naklejka w intensywnych barwach odwraca uwagę od pięknej witryny

po

po usunięciu naklejki widoczna stała się witryna i ekspozycja

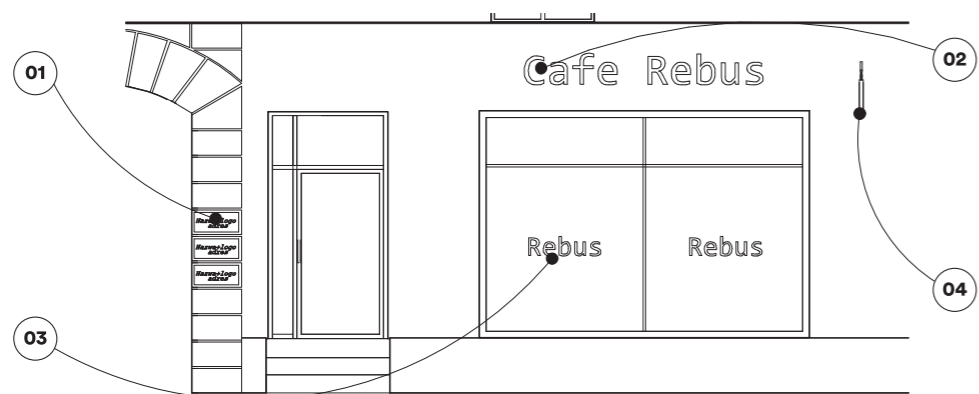
Koszt
0 zł netto!

Krok 2 wymiana nośników reklamowych

Kolejnym krokiem, dzięki któremu Twoja witryna będzie zdecydowanie bardziej atrakcyjna, jest zmiana nośników reklamowych. Litery przestrzenne dobrze oddają charakter ulicy Piotrkowskiej, są bardzo eleganckie i spełniają swoją rolę jako elementy reklamowe podobnie jak kasetony (nie są tak agresywne i są lepiej odbierane). W przypadku braku miejsca na litery przestrzenne zastosuj semafor – dzięki prostokątnemu położeniu względem ściany jest bardzo dobrze widoczny zarówno z lewej, jak i prawej strony lokalu.

Zaklejanie całości szklenia witryny kolorową folią reklamową nie zachęca, ale wręcz zraża potencjalnych odbiorców do zapoznania się z ofertą lokalu (taka reklama jest zbyt dosadna). Dodatkowo ogranicz reklamy do maks. 3 elementów (człowiek jest w stanie zauważyć nie więcej niż 2–3 elementy jednocześnie, patrz str. 115).

01 szyld

- używaj szyldów wykonanych według jednego standardu
- znak firmowy i napisy z kolorowej folii wycinanej z ploterów

materiał

- pleksi bezbarwne
- naklejka z folii

wymiary

- długość – 40 cm
- szerokość – 30 cm
- głębokość – 0,3 cm

koszt

200 zł

materiał

- laminat grawerski usztywniony dibondem
- litery grawerowane laserowo

wymiary

- długość – 40 cm
- szerokość – 30 cm
- głębokość – 0,3 cm

koszt

300 zł

03 naklejka na szkleniu

- używaj naklejek na szkleniu, które są dobrą alternatywą dla liter przestrzennych

materiał

- folia szroniona

koszt

50 zł/m²

02 litery przestrzenne

- stosuj litery przestrzenne zgodnie z wytycznymi dla stylu Twojej kamienicy
- nie stosuj kasetonów

materiał

- styrodur

wymiary

- długość – 297 cm
- szerokość – 40 cm
- głębokość – 0,3 cm

koszt

620 zł

materiał

- dibond

wymiary

- długość – 297 cm
- szerokość – 40 cm

koszt

460 zł

materiał

- PCV

wymiary

- długość – 297 cm
- szerokość – 40 cm
- głębokość – 0,8 cm

koszt

830 zł

04 wysięgnik

- stosuj wysięgnik zgodny z wytycznymi dla stylu Twojej kamienicy

materiał

- podkonstrukcja z metaloplastyki
- tło z pleksi

wymiary

- długość – 50 cm
- szerokość – 30 cm
- głębokość – 10 cm

koszt

1100 zł

Podano przybliżone ceny netto na rok 2014.

szyld

szyldy różne pod względem koloru i rozmiaru wprowadzają chaos, który sprawia, że są nieczytelne

litery przestrzenne

za szeroki szyld reklamowy przytłacza witrynę i staje się elementem dominującym

naklejka na szkleniu

naklejka w sposób niezgodny z wytycznymi Miejskiego Konserwatora Zabytków przysłania całą witrynę

wysięgnik

szyld reklamowy umieszczony nad witryną odwraca uwagę od jej urody

jednakowe szyldy są spójne, dzięki czemu łatwo jest odnaleźć potrzebne informacje

dobrze zaprojektowane litery przestrzenne umieszczone w pasie reklamowym nie tylko akcentują witrynę, ale jednocześnie podkreślają ekspozycję

w czystej, otwartej witrynie uwagę zwraca jej detal i logotyp firmy

wysięgnik czytelnie informuje przechodniów o nazwie lokalu i detalem podkonstrukcji nawiązując do stylu kamienicy

Krok 3 stan projektowany

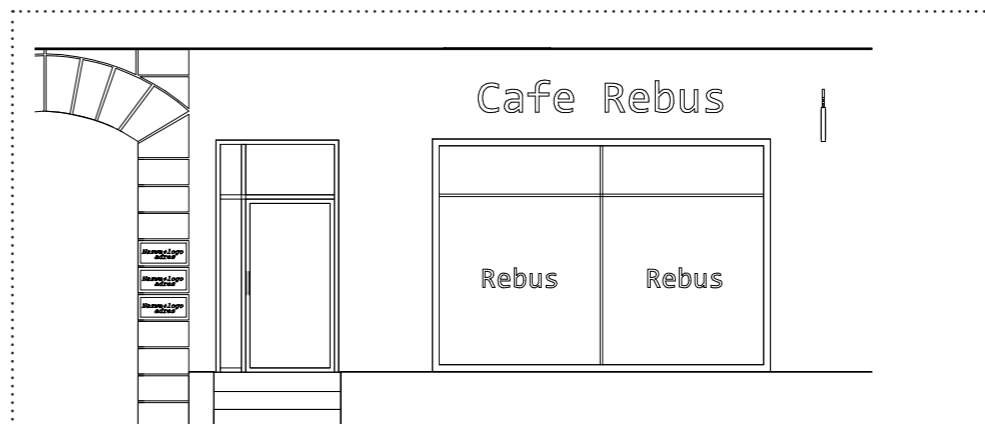
Ostatnim i najważniejszym krokiem jest wcielenie w życie projektu witryny wraz z nośnikami reklamowymi – stworzenie nowej witryny wpisującej się w standardy założeń zawartych w niniejszej książce.

Wykonanie tego kroku jest zdecydowanie najdroższe, ale również najbardziej efektywne. Nowa, estetyczniejsza witryna nie tylko wzbudzi zainteresowanie, ale również przyciągnie nowych klientów. Przykład poniżej pokazuje, jak wiele możesz zyskać i jak duży efekt osiągnąć, wprowadzając małe zmiany.

przed

po

stolarka alumiuniowa

materiał

- stolarka – aluminium
- szkło – P2

wymiary – drzwi

- 145×275 cm

koszt

5900 zł

wymiary – witryna

- 400×275 cm

koszt

8300 zł

stolarka drewniana

materiał

- stolarka – drewno
- szkło – P2

wymiary – drzwi

- 145×275 cm

koszt

5000 zł

wymiary – witryna

- 400×275 cm

koszt

6000 zł

stolarka PCV (niestosowana)

materiał

- stolarka – PCV
- szkło – P2

wymiary – drzwi

- 145×275 cm

Koszt

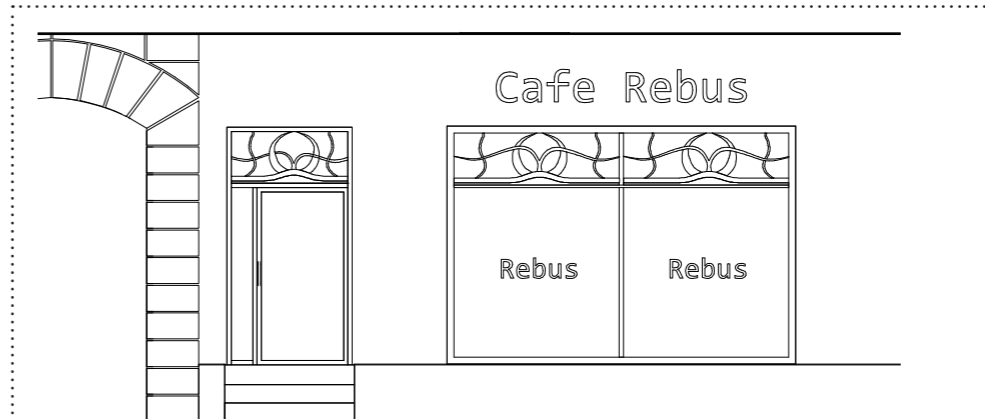
4500 zł

wymiary – witryna

- 400×275 cm

koszt

4400 zł

stolarka drewniana ozdobna

materiał

- stolarka – drewno
- szkło – P2

wymiary – drzwi

- 145×275 cm

koszt

7000 zł

wymiary – witryna

- 400×275 cm

koszt

11 000 zł

Podano przybliżone ceny netto na rok 2014, bez kosztów montażu.

Jak stworzyć dobrą kompozycję?

Rytm i kompozycja

Przyjrzyj się kombinacji kropek – która z nich wydaje Ci się „najczystsza”?

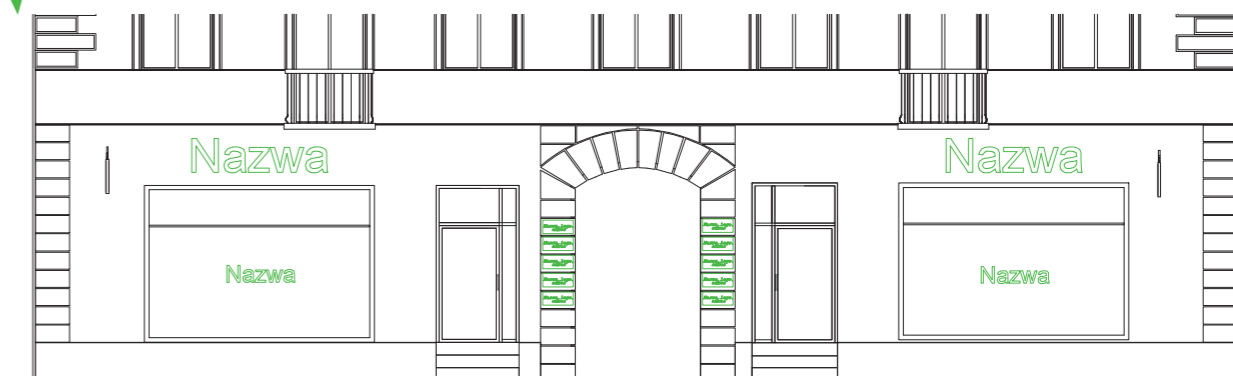
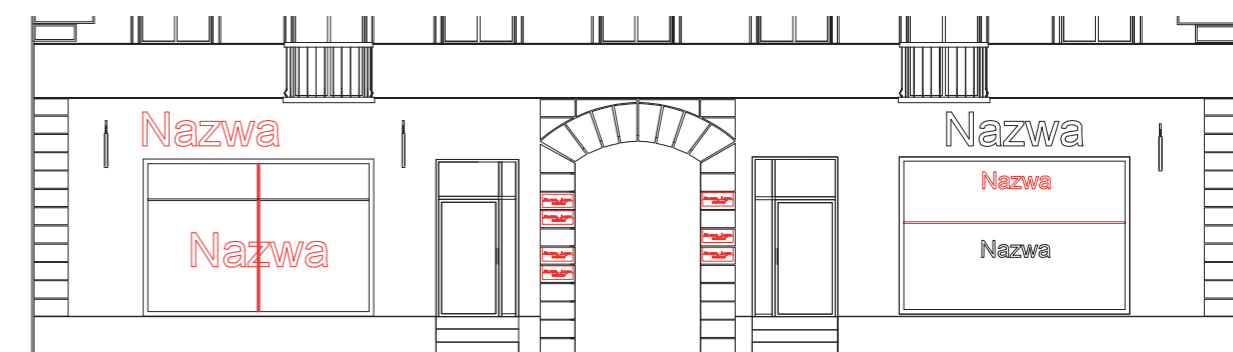
punkt wyjściowy

brak któregośkolwiek elementu w rytmie jest odbierany negatywnie, kompozycja wydaje się niedokończona

Wniosek

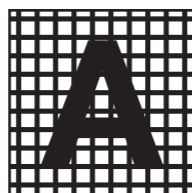
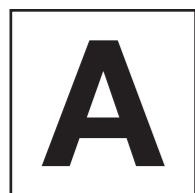
Elementy rozmieszczone równomiernie względem siebie tworzą czytelny przekaz:

- elewacja stanowi kompozycję, jeśli jest symetryczna,
- stosuj zasadę sąsiedztwa i równowagi – elewację traktuj jako całość, czyli po obu stronach stosuj ten sam podział witryny, rozmieszczaj nośniki reklamowe według tego samego rytmu.

Forma i tło

Porównaj takie same litery na różnym tle – która jest bardziej czytelna?

kontur pomaga formie odciąć się od tła – litera A na pustym, jednolitym tle jest widoczna i czytelna

wzorzyste tło zamazuje treść – litera A na wzorzystym, ciemnym tle jest niewyraźna

Wniosek

Elementy na pustym, jednolitym tle są bardziej czytelne:

- pojedynczy nośnik reklamowy na gładkim tle jest mocniejszym środkiem przekazu niż kilka reklam obok siebie, zasłaniających się wzajemnie.

Liczba

Porównaj i policz elementy na każdym rysunku.

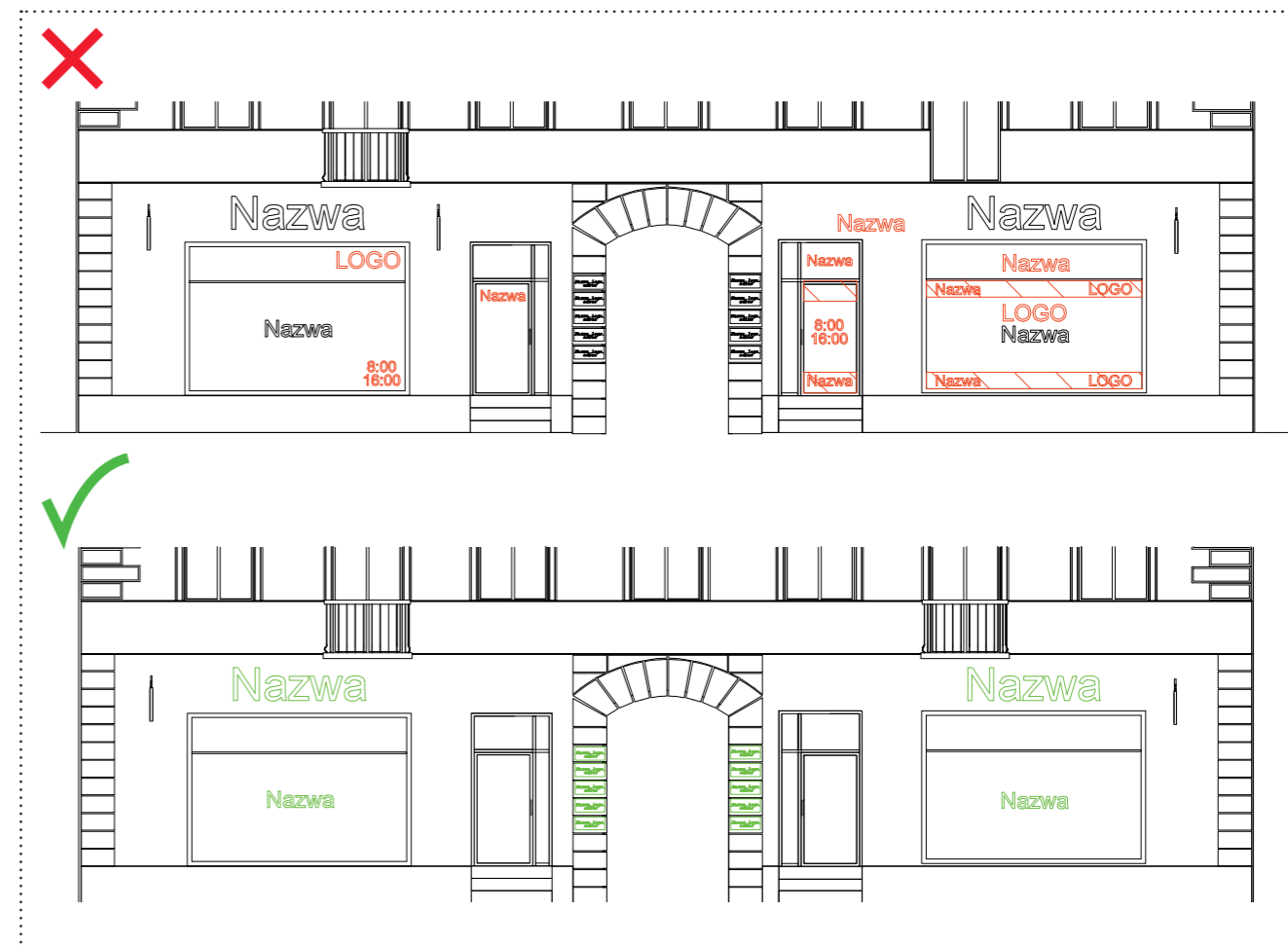
5 lub więcej elementów postrzeganych jest już jako grupa, a nie jako zbiór elementów

2–3 elementy są zauważane od razu

Wniosek

Większa liczba elementów osłabia przekaz:

- 2–3 nośniki reklamowe, które klient zauważy od razu, są mocniejszym środkiem przekazu niż większa liczba reklam.

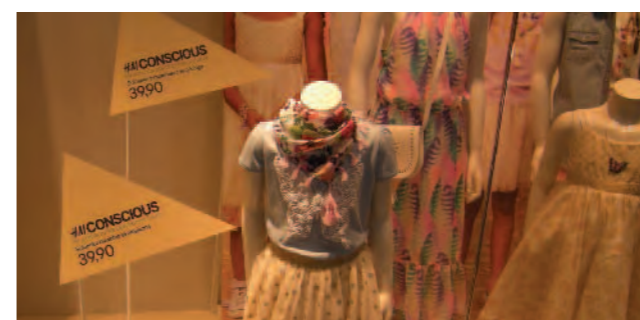
Aranżacja nośników reklamowych

Prezentacja wyprzedaży w witrynie

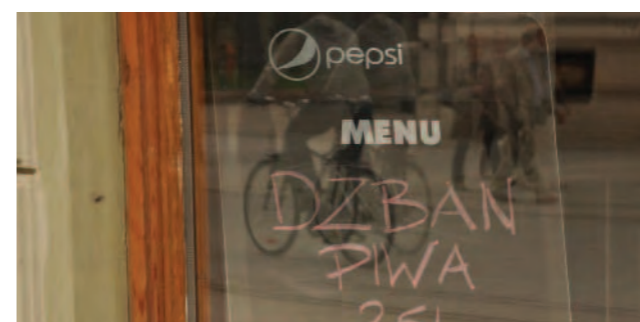
Jeżeli chcesz umieścić w swojej witrynie informacje o wyprzedażach, zniżkach itp., możesz to zrobić w pomysłowy i efektowny sposób.

elementy wiszące informujące o przecenie

elementy stojące informują o cenach sprzedawanych produktów

tablica kredowa – dobry pomysł na często zmieniające się promocje

litery przestrzenne wykorzystane do poinformowania klientów o wyprzedaży

Dodatkowe elementy urozmaicające witrynę

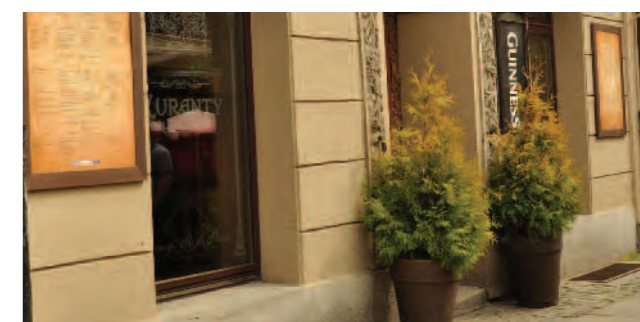
Jeżeli chcesz, żeby Twój lokal był wyjątkowy, wykorzystaj dodatkowe elementy, które podniosą jego atrakcyjność.

witryna rozsuwana latem zaprasza do środka

stoliki i siedziska wystawione na zewnątrz w słoneczne dni z pewnością wzbogacają ofertę lokali gastronomicznych

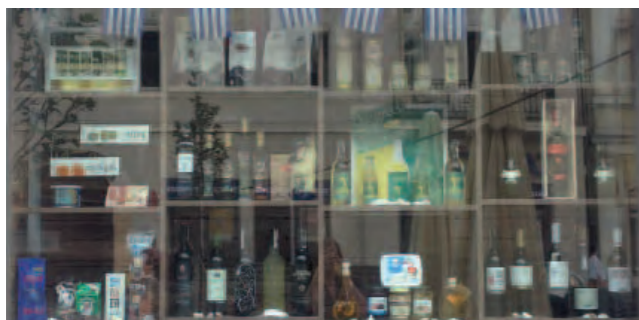
mieszkańcy miast lubią zieleni, a rośliny w doniczkach to niewielki wydatek

odbojniki to ciekawe elementy, które zabezpieczą Twoją witrynę i wzbogacą jej wygląd

Witryna zakryta

Jeżeli Twój lokal (salon spa, bank) wymaga przesłonięcia witryny, postaraj się zaprojektować ją tak, żeby zainteresować potencjalnego klienta. Jest wiele możliwości atrakcyjnego przesłonięcia witryny, która pozwoli zadbać o intymność i prywatność klientów oraz estetykę lokalu.

wystawa z kolorowych butelek zasłania wnętrza, a jednocześnie jest ciekawym i zapamiętywalnym elementem

delikatna biała zasłona zapewnia intymność klientom salonu spa

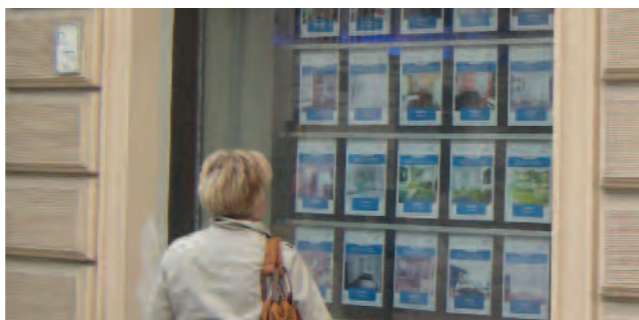
biała zasłona stała się tłem dla prezentowanej reklamy banku i jednocześnie zapewnia prywatność klientom znajdującym się w środku

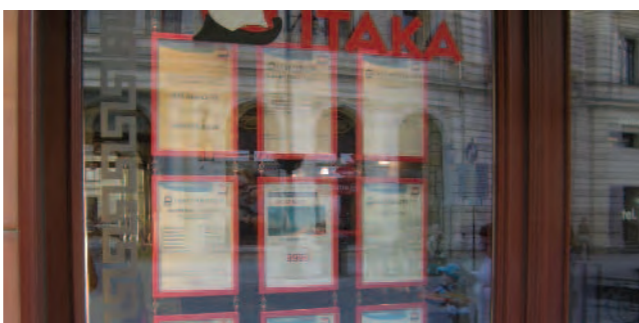
oryginalna rama, w której salon fryzjerski prezentuje ofertę, przysłania wnętrza salonu

Prezentacja ogłoszeń w witrynie

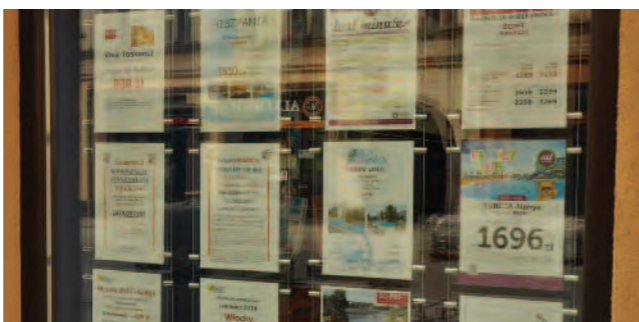
Jeżeli jesteś właścicielem lokalu (biura podróży, biura nieruchomości), w którym witryna wykorzystywana jest do umieszczania ogłoszeń, nie przyklejaj ich bezpośrednio do szyby. Wykorzystaj różnego rodzaju stojaki na ogłoszenia lub zawieszaj ogłoszenia na linkach. Zadbaj o atrakcyjność i spójność prezentowanych ogłoszeń.

ogłoszenia biura nieruchomości zostały wydrukowane w oparciu o jeden szablon

ogłoszenia umieszczone w czerwonych ramkach zostały połączone stalowymi haczykami

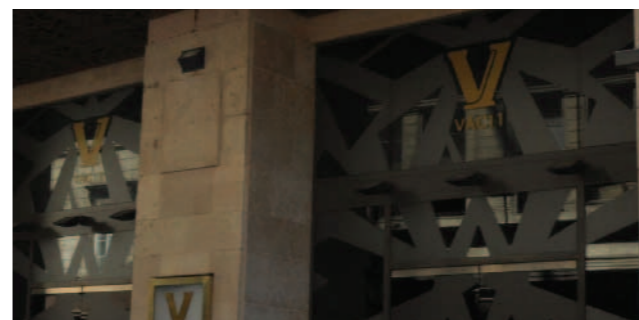
ogłoszenia biura podróży prezentowane są w antyramach, połączonych stalowymi linkami

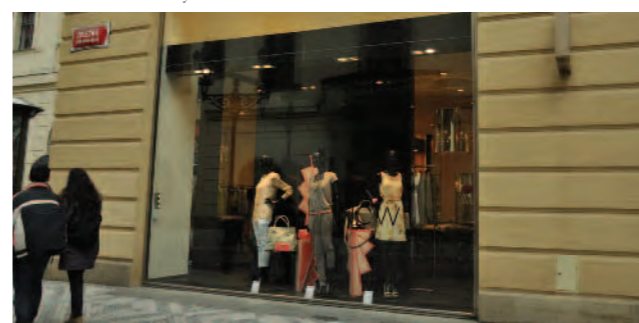
ogłoszenia biura podróży wydrukowane na jednakowych żółtych kartkach zostały powieszony za pomocą stalowych linek

Witryna artystyczna

Jeżeli masz ciekawy pomysł na witrynę, który nie pokrywa się z wytycznymi z księgi standardów, ale może wzbogacić ulicę Piotrkowską i podkreślić jej wyjątkowość, pokaż swój projekt u Miejskiego Konserwatora Zabytków. Oryginalne, artystyczne pomysły spotkają się z pozytywną opinią!

chcesz wykorzystać ciekawą wkładkę, która przekracza wyznaczony przez księgę procent powierzchni szklenia, pokaż projekt Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków

nowoczesna witryna może wyglądać estetycznie również w zabytkowej kamienicy

chcesz zaprojektować witrynę w bardziej artystyczny sposób – pokaż projekt Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków

masz ciekawy pomysł na wysięgnik – pokaż projekt Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków

Witryna typu akwarium

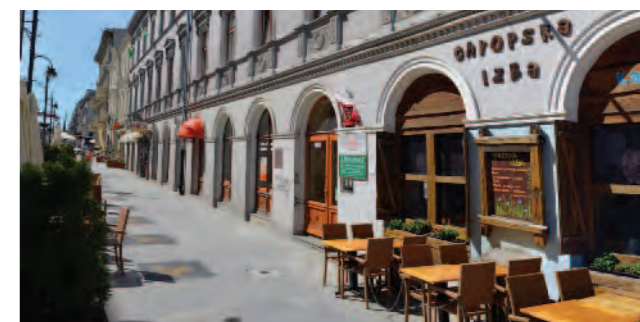
Być może najlepszym rozwiązaniem będzie witryna typu akwarium, czyli szklana instalacja wysunięta o 10 cm poza granicę elewacji. Jej zastosowanie jest korzystne zwłaszcza w przypadku lokali z małą powierzchnią wystawy. Zastrzegamy, że nie zawsze będzie możliwe otrzymanie zgody na to rozwiązanie Miejskiego Konserwatora Zabytków.

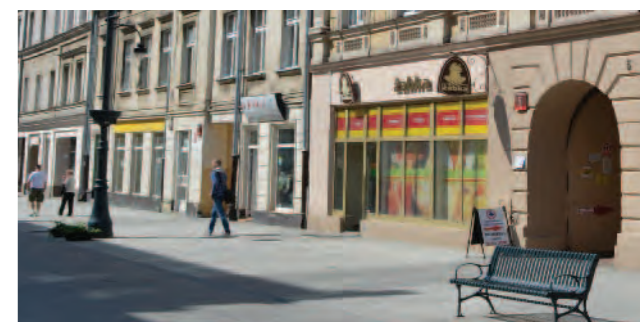
przykład wykorzystania witryny typu akwarium w zabytkowej kamienicy

dzięki zastosowaniu witryny typu akwarium zwiększyła się powierzchnia ekspozycji produktów

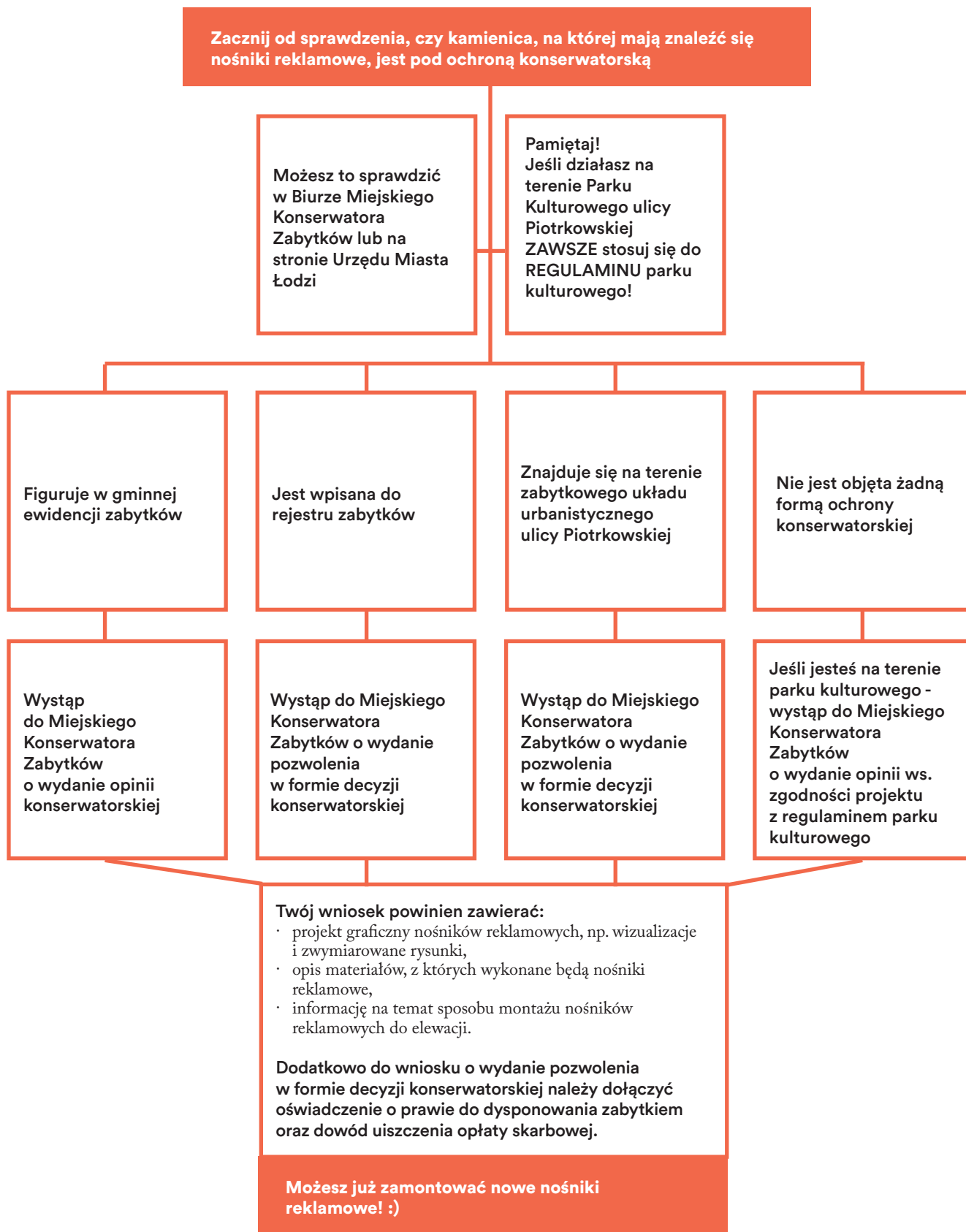
przykład miejsca, w którym sprawdziłaby się witryna typu akwarium

przykład miejsca, w którym sprawdziłaby się witryna typu akwarium

Procedura

Chcesz uzyskać pozwolenie
na montaż nośników reklamowych?

① wszystkie wymagane dokumenty (wzory wniosków i oświadczeń), materiały archiwalne, regulamin Parku Kulturowego ulicy Piotrkowskiej i aktualny spis obiektów objętych ochroną konserwatorską są dostępne w siedzibie Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl)

ISBN: 978-83-945182-0-2